

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

**Pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 658/2022
cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului
afacerilor interne pentru anii 2022-2030**

În temeiul art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 658/2022 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 334-341, art. 797) va avea următorul cuprins:

„Aprobată
prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022

STRATEGIA de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030

I. INTRODUCERE

1. Societatea lipsită de violență, în care oamenii nu au motive să-și facă griji pentru siguranța lor fizică și psihică, pentru bunurile tangibile și intangibile care le aparțin, ale căror drepturi și libertăți sunt inviolabile, este un ideal al umanității. În viața de zi cu zi, tindem spre o stare de fapt, în care cetățenii, a căror viață, sănătate, proprietate și drepturi sunt amenințate, să se simtă protejați de stat, iar persoanele care atentează la aceste valori inalienabile să fie sancționate în strictă conformitate cu legea.

2. Potrivit Declarației universale a drepturilor omului, orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale. Modul de aplicare a

drepturilor persoanei la viață, la libertate și la siguranță sunt particularizate în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Constituția țării stipulează că cetățenii Republicii Moldova beneficiază de protecția statului atât în țară, cât și în străinătate, iar cetățenii străini și apatrizii, cu excepțiile stabilite de lege, au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova. Totodată, Constituția este un garant al dreptului la viață, la integritatea fizică și psihică a fiecărui om, precum și al inviolabilității libertății individuale și a siguranței persoanei. În această ordine de idei, siguranța cetățenilor și ordinea publică reprezintă un bun public fundamental, pe care Guvernul, prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne, este angajat să-l producă. În esență, este bunul public *sui generis*, de la care a pornit noțiunea de stat și care a legitimat colectarea taxelor din cele mai vechi timpuri.

3. Afacerile interne, ordinea publică, protecția civilă, securitatea națională, migrația și azilul sunt domeniile de activitate ale Guvernului care țin de competența Ministerului Afacerilor Interne, pe următoarele subdomenii:

- 1) ordinea și securitatea publică;
- 2) managementul integrat al frontierei de stat;
- 3) combaterea criminalității organizate;
- 4) gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor;
- 5) prevenirea și lichidarea consecințelor situațiilor de urgență și a celor excepționale, protecția civilă, apărarea împotriva incendiilor și acordarea primului ajutor calificat;
- 6) asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și apărarea proprietății publice și private;
- 7) evidența populației și cetățeniei, precum și evidența vehiculelor și a conducătorilor de vehicule;
- 8) rezervele de stat și de mobilizare;
- 9) managementul funcțiilor cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

4. Ministerul Afacerilor Interne are misiunea de a analiza situația și problemele din subdomeniile prevăzute la pct. 3, de a elabora politici publice eficiente în subdomeniile respective, de a monitoriza calitatea politicilor și a actelor normative și de a propune intervenții justificate ale statului, care urmează să ofere soluții eficiente, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate.

5. Prin programul său de activitate „Moldova vremurilor bune”, Guvernul și-a asumat *inter alia*, în calitate de obiectiv de dezvoltare, „reducerea cu 15% a infracțiunilor contra vieții și sănătății omului, a violurilor și hărțuirii sexuale și a violenței pe bază de gen, a accidentelor, înecurilor, incendiilor și intoxicațiilor”. În susținerea acestui obiectiv, Guvernul vine cu o viziune strategică și cu un set de

acțiuni prioritare, care vor fi expuse pe larg în secțiunea respectivă din prezenta Strategie de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (în continuare – *SDDAI 2022-2030*).

6. Totodată, SDDAI 2022-2030 va asigura punerea în aplicare a Agendei pentru dezvoltare durabilă 2030, prin intermediul căreia statele-membre ale Organizației Națiunilor Unite și-au asumat mobilizarea eforturilor pentru eradicarea tuturor formelor de sărăcie, pentru combaterea inegalităților, pentru abordarea problemelor privind schimbările climatice și pentru asigurarea respectării principiului de bază „nimeni nu este lăsat în urmă”.

7. Pentru obținerea acestor deziderate, SDDAI 2022-2030 va asigura implementarea următoarelor obiective de dezvoltare durabilă ale Agendei pentru dezvoltare durabilă 2030:

- 1) obiectivul nr. 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context (ținta 1.5);
- 2) obiectivul nr. 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă (ținta 3.5);
- 3) obiectivul nr. 4: Garantarea educației de calitate, inclusive și echitabile, și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți (ținta 4.3);
- 4) obiectivul nr. 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și fetelor (ținta 5.1);
- 5) obiectivul nr. 8: Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți (țintele 8.5 și 8.8);
- 6) obiectivul nr.10: Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta (ținta 10.3);
- 7) obiectivul nr. 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile (țintele 11.2, 11.5 și 11.7);
- 8) obiectivul nr. 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor (ținta 13.1);
- 9) obiectivul nr. 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile (țintele 16.1, 16.2, 16.3, 16.4. și 16.5);
- 10) obiectivul nr. 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

8. SDDAI 2022-2030 se ghidează inclusiv de Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, care oferă o viziune pe termen lung centrată pe oameni, pe necesitățile și aspirațiile acestora, contribuind astfel la

realizarea obiectivului general „Promovarea unei societăți pașnice și sigure”. Totodată, va fi asigurată transpunerea următoarelor obiective specifice:

- 1) reducerea violenței în societate în toate manifestările și aspectele;
- 2) reducerea vulnerabilității în fața amenințărilor și riscurilor de toate tipurile;
- 3) sporirea securității în funcționarea infrastructurilor și sistemelor critice.

9. Conform angajamentelor asumate de către Republica Moldova, prin intermediul Agendei pentru dezvoltare durabilă 2030 și al Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, până în anul 2030 urmează a fi implementate următoarele ținte strategice:

- 1) reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale;
- 2) stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și de tortură a copiilor;
- 3) combaterea tuturor formelor de crimă organizată și a traficului de armament.

10. SDDAI 2022-2030 contribuie la implementarea prevederilor Acordului de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele-membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, semnat pe 27 iunie 2014 la Bruxelles, privind: asigurarea respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale; combaterea comerțului ilicit cu arme de calibru mic și cu armament ușor, inclusiv cu muniția aferentă acestuia; prevenirea și combaterea criminalității organizate, a corupției și a altor activități ilegale; lupta împotriva drogurilor ilicite; cooperarea în domeniul migrației, azilului și a gestionării frontierelor; îmbunătățirea prevenirii dezastrelor naturale și a celor provocate de om, a pregătirii pentru acestea și a reacției față de acestea; crearea unui corp de funcționari publici profesioniști, bazat pe principiul responsabilității manageriale și pe delegarea eficace a autorității, precum și pe recrutarea, formarea, evaluarea și remunerarea efectuate în condiții echitabile și transparente.

11. De menționat este faptul că Strategia națională de reducere a riscurilor dezastrelor pentru perioada 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 804/2024, vizează inclusiv consolidarea capacităților instituționale, modernizarea infrastructurii și adoptarea unor măsuri eficiente pentru creșterea siguranței și securității cetățenilor în situații de urgență și excepționale, drept urmare, SDDAI 2022-2030 contribuie la realizarea următoarelor obiective generale ale respectivei strategii:

- 1) consolidarea capacității de evaluare și de înțelegere a riscurilor de dezastre la nivel național;

2) consolidarea dirijării și coordonării măsurilor de reducere a riscurilor și a managementului dezastrelor;

3) consolidarea pregătirii și asigurarea răspunsului la urgențe și la dezastre.

12. În același timp, SDDAI 2022-2030 contribuie la implementarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 391/2023, în mod special a următoarelor obiective naționale de securitate:

- 1) protejarea democrației constituționale;
- 2) garantarea drepturilor fundamentale ale omului, siguranța cetățenilor și a proprietății lor;
- 3) dezvoltarea socioeconomică a țării;
- 4) combaterea corupției;
- 5) aderarea la Uniunea Europeană (în continuare – UE).

13. Subsecvent, pornind de la obiectivele naționale de securitate, SDDAI 2022-2030 va contribui, inclusiv, la realizarea direcțiilor de acțiune ale Strategiei securității naționale a Republicii Moldova, în special cele ce vizează:

- 1) ordinea și securitatea publică;
- 2) securitatea și reziliența economică;
- 3) securitatea și reziliența cibernetică;
- 4) securitatea regională și internațională.

14. De menționat că, până la finele anului 2021, sub aspect sectorial, activitatea Ministerului Afacerilor Interne nu era acoperită în mod explicit de documente de politici publice, dintre acestea fiind expirate următoarele:

1) Strategia de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 587/2016;

2) Strategia de reformare a trupelor de carabinieri pentru anii 2017-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2017;

3) Strategia națională de ordine și securitate publică pentru anii 2017-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 354/2017;

4) Planul de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 736/2016;

5) Planul de acțiuni pe anii 2018-2019 cu privire la implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a criminalității organizate pe anii 2011-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 98/2018.

15. În acest context, o dată cu aprobarea SDDAI 2022-2030, Strategia națională de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1101/2018, precum și Strategia națională antidrog pentru anii 2020-2027 și Planul național de acțiuni antidrog pentru anii 2020-2021, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 233/2020, vor fi abrogate, continuitatea acestora fiind asigurată prin intermediul Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025 și al Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025.

16. La momentul actual, se constată că implementarea documentelor de politici publice expirate a fost executată parțial. În același timp, o parte din acțiunile planificate au fost realizate cu succes. În mod particular, s-a reușit transpunerea în viață a angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană: s-a echilibrat situația din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, al autorităților administrative și al instituțiilor subordonate sub aspectul de gen; au fost pilotate instrumente inovatoare în partea ce ține de punerea în aplicare a conceptului de poliție comunitară și s-a testat mecanismul de exercitare a controlului de frontieră în punctul de control Cuciurgan, pe teritoriul Ucrainei; au fost puse bazele profesionalizării trupelor de carabinieri. Însă, aceste realizări au fost umbrite de comportamentul necorespunzător al unor angajați din sistemul Ministerului Afacerilor Interne, care au dat dovadă de lipsă de integritate.

17. Totodată, expirarea documentelor de politici publice este și o fereastră de oportunitate, deoarece se propune schimbarea paradigmei de dezvoltare a sistemului afacerilor interne, urmând o abordare holistică, direcționată spre atingerea unor rezultate evidente pentru cetățenii Republicii Moldova. Lecția învățată se referă la faptul că adoptarea unor strategii separate pe fiecare domeniu de competență este în detrimentul sincronizării și coordonării acțiunilor de politici. În același timp, dezideratul dezvoltării sistemului afacerilor interne constituie o mai bună performanță a misiunii de a spori siguranța persoanei. De aceea, SDDAI 2022-2030 are menirea de a ghida activitatea autorităților din sistemul afacerilor interne, în vederea asigurării unui nivel înalt de siguranță și securitate publică.

18. Pentru susținerea acestei paradigme, se vor întreprinde următoarele acțiuni:

1) efectuarea unei analize riguroase a situației din domeniile de competență, menită să elucideze aspectele din activitatea subdiviziunilor structurale ale Ministerului Afacerilor Interne care reduc din performanța instituțională;

2) crearea unei viziuni strategice comprehensive, care să alinieze viitoarele domenii de intervenții necesității de a asigura siguranța persoanei și de a mări încrederea în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne;

3) trasarea direcțiilor principale de politici publice pentru următorii ani, care urmează să fie particularizate în programele sectoriale din fiecare domeniu de competență al Ministerului Afacerilor Interne;

4) formarea unui cadru coerent de raportare, care să dinamizeze progresul privind implementarea plenară a SDDAI 2022-2030.

19. Totodată, SDDAI 2022-2030 stabilește intervenții de politici publice ale Guvernului în domeniul afacerilor interne pentru o perioadă de nouă ani (2022-2030).

20. Finalul implementării SDDAI 2022-2030 este anul 2030, pentru a sincroniza procesul de implementare cu Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și cu Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030, în mod special cu obiectivele de dezvoltare durabilă și cu țintele naționale ale acestora.

II. ANALIZA SITUAȚIEI

Secțiunea 1. Ordinea și securitatea publică

21. Securitatea publică este un domeniu de intersecție a competențelor Inspectoratului General al Poliției (în continuare – *IGP*) și ale Inspectoratului General de Carabinieri (în continuare – *IGC*). Poliția își exercită atribuțiile în virtutea mandatului de a menține ordinea publică și de a reduce rata infracționalității, iar carabinierii au funcția de a menține, de a asigura și de a restabili ordinea publică, în contextul evenimentelor de ordin public, la care participă un număr mare de cetățeni, și de a asigura paza de stat a misiunilor diplomatice, inclusiv pe durata vizitelor persoanelor de rang înalt din străinătate.

22. În perioada 2016-2021, media evenimentelor publice desfășurate în Republica Moldova, a fost de circa 15 000 de evenimente publice, cu o maximă de 23 000, în 2019. În anul 2021, la evenimente au participat cumulativ peste 2,6 milioane de persoane, iar buna desfășurare a acestora a fost asigurată de circa 42 000 de polițiști și carabinieri.

Date privind evenimentele publice (anii 2016-2021)

Evenimente publice	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total evenimente publice	19059	13350	14380	23089	16555	13265
Total participanți	7294810	4280808	5058438	8563095	3238367	2612896

Total angajați ai IGP	118728	82447	85854	77313	61580	37253
Total angajați ai IGP					10155	5233

Sursa: Datele statistice ale IGP

23. Se constată că, începând cu anul 2021, competențele polițienești la evenimentele publice se află în proces de preluare de către IGC. Acest proces nu are un termen determinat și nici o formulă clară de interoperabilitate între structuri. Nu este clar delimitată nici intervenția integrată la evenimentele publice, fiind necesară o descriere concretă a rolurilor și a limitelor competențelor fiecărui actor implicat în proces.

24. De menționat că atât domeniul infracțional, cât și cel contravențional prezintă riscuri semnificative pentru viața și sănătatea populației, dat fiind faptul că, deseori, o contravenție stă la baza unei infracțiuni. În acest context, lipsa unor intervenții urgente și directe în domeniul ordinii și securității publice ar genera riscuri ce pot spori nivelul de insecuritate publică în comunitate.

25. Totodată, se remarcă faptul că, din numărul total de contravenții, ponderea cea mai mare (68,8%) revine celor de circulație rutieră. Cu referire la accidentele rutiere, inclusiv la cele soldate cu decese, se relevă că numărul acestora rămâne în continuare majorat, atât în termeni absoluți, cât și în termeni relativi. Mai exact, în anii 2018 și 2019 s-au produs peste 2 500 de accidente rutiere sau 97 de cazuri la suta de mii de locuitori. Dintre acestea, a zecea parte s-au soldat cu decese, ceea ce înseamnă câte 10 morți anual la suta de mii de locuitori. Analizele efectuate denotă că cei mai importanți factori care determină cauzele accidentelor rutiere sunt omul, elementele drumului și vehiculul.

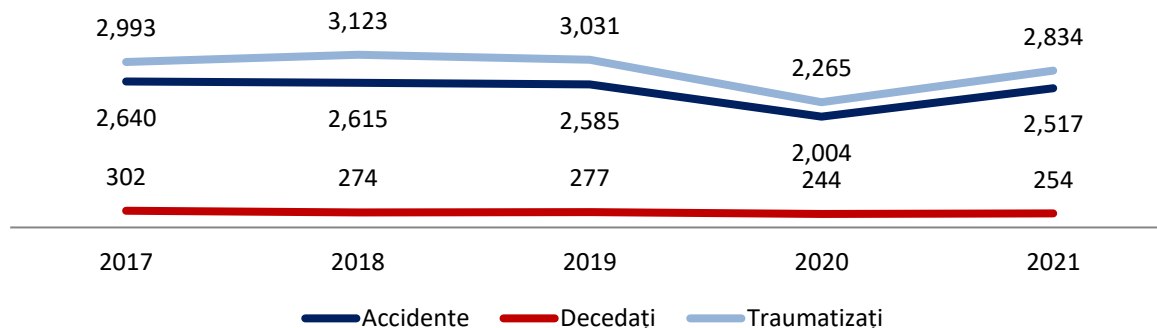
26. Problema siguranței în traficul rutier este una complexă și necesită o abordare multisectorială din partea mai multor autorități publice cu competențe în domeniu, subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne revenindu-le un rol secundar sau complementar, în special cel de constatare și de prevenire a încălcărilor în trafic.

27. În perioada 2000-2017, Republica Moldova a avut cei mai alarmanți indicatori privind siguranța rutieră din Europa, cu o medie de 103,2 decese și de 855 de persoane traumatizate la 100 000 de autoturisme. Pentru comparație, Ucraina avea o medie de 101,5 decese la 100 000 de autoturisme, România – 55,6 decese, iar Italia 13,6 decese la același număr de autoturisme.

28. Ulterior, pe parcursul anilor 2017-2021, în Republica Moldova s-a înregistrat o ușoară tendință pozitivă în dinamica accidentelor rutiere, constatându-se o scădere cu 4,7% – de la 2 640 la 2 517. În această perioadă, a

scăzut și numărul traumatismelor cu 5,3% – de la 2 993 la 2 834, iar al deceselor – cu 15,9% – de la 302 la 254.

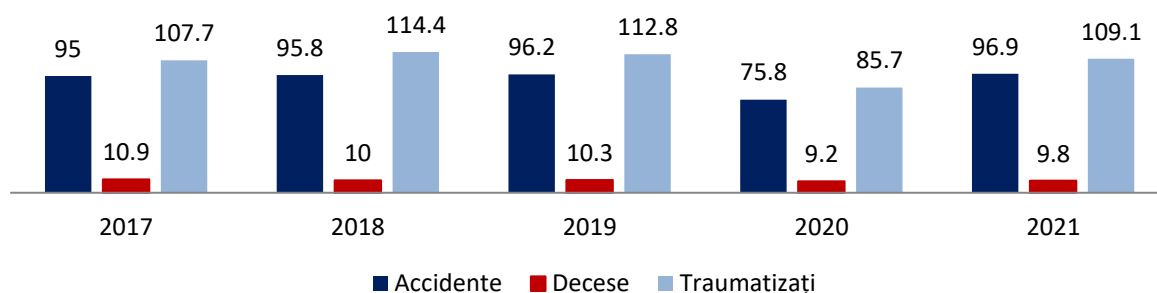
Principalii indicatori privind siguranța rutieră

Sursa: Datele statistice ale IGP

29. Raportarea la 100 000 de locuitori relevă o situație diferită pentru perioada 2017-2021, menținându-se o dinamică pozitivă în privința numărului deceselor, a căror rată a scăzut cu 10,1% – de la 10,9 decese la 100 000 de locuitori, până la 9,8 decese, inclusiv în raport cu numărul de autovehicule – de la 51,4 decese la 100 000 de autovehicule în anul 2017 la 36,2 decese în anul 2020, la același număr de autovehicule.

Principalii indicatori privind siguranța rutieră, raportați la 100 000 de locuitori

Sursa: Datele statistice ale IGP

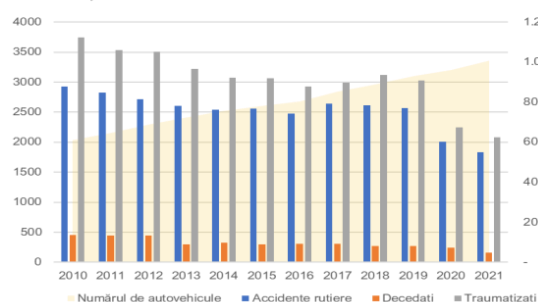
30. Viteza excesivă a fost principala cauză a accidentelor rutiere și a deceselor survenite în urma acestora, numărul accidentelor crescând constant din anul 2017 până în anul 2021, de la aproape 26 la 35,5% din totalul accidentelor și de la 47 la aproape 53% din totalul deceselor. Drept prioritate de intervenție pentru perioada imediat următoare rămâne a fi prevenirea vitezei excesive în trafic și reducerea numărului de decese în urma accidentelor rutiere.

31. Pe lângă acestea, un element care merită să fie scos în evidență este și densitatea circulației rutiere. În anul 2021, numărul autovehiculelor înregistrate în

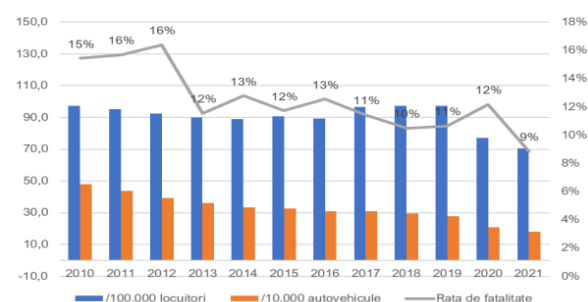
Republica Moldova a constituit 1 128 697 de unități de transport, comparativ cu 677 900 de mii în 2010. Raportând numărul de accidente la numărul de autovehicule, se constată o tendință pozitivă: dacă la 10 000 de autovehicule în anul 2010 se produceau 48 de accidente, în anul 2021 numărul de accidente s-a redus până la 22 (mai bine de două ori). De menționat este faptul că creșterea necontrolată a numărului de vehicule înregistrate este rezultatul unei politici insuficient sustenabile a statului la compartimentul respectiv.

Situația accidentară pe parcursul anilor 2010-2021

Numărul de accidente, inclusiv fatale, a scăzut în timp ce densitatea traficului rutier a crescut odată cu creșterea numărului de vehicule înregistrate pe teritoriul țării

În termeni relativi, raportat la populație și autovehicule, numărul de accidente a scăzut. Concomitent a scăzut ponderea accidentelor soldate cu deces

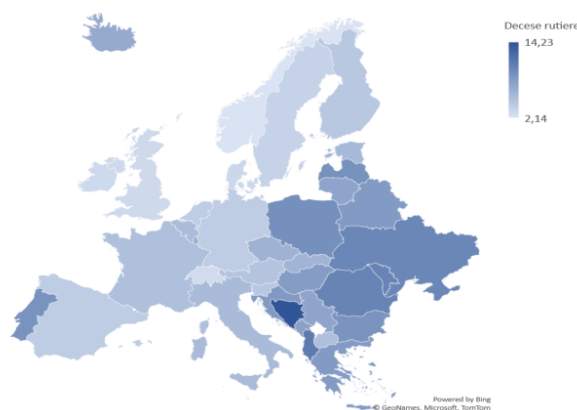
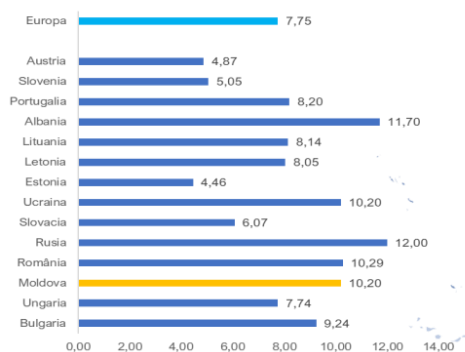

Sursa: Datele statistice ale IGP și ale Agenției Servicii Publice

32. În același timp, se remarcă că aplicarea cu strictețe a regulilor de circulație sigură, recomandate de Organizația Mondială a Sănătății (în continuare – OMS), a produs un impact sesizabil. Astfel, dacă în anul 2012 circa 16% din accidentele rutiere se soldau cu decesul persoanei, în anul 2021 acestea au constituit circa 9%, fiind înregistrată cea mai mică pondere din ultimii 10 ani.

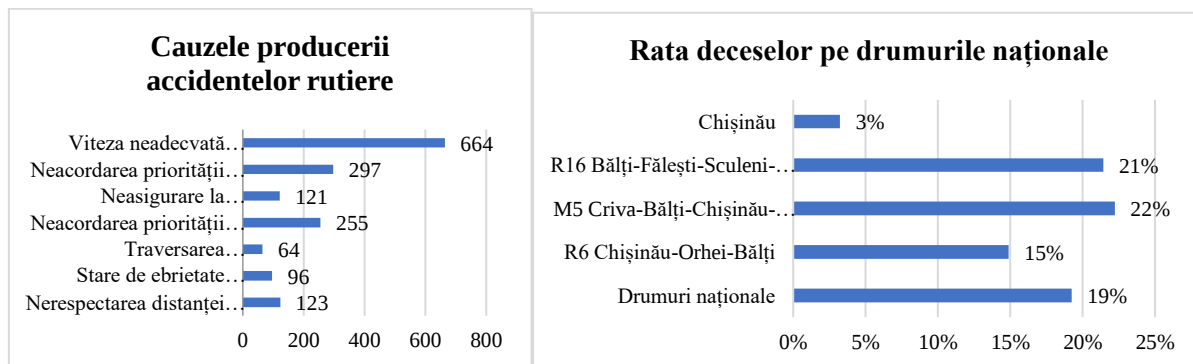
33. Deși numărul deceselor rutiere este peste media europeană, situația din Republica Moldova este comparabilă cu cea a țărilor din regiune: mai bună decât în Federația Rusă (12 decese la 100 000 de locuitori) și identică cu cea din Ucraina și România (10,3 și, respectiv, 10,2 decese la 100 000 de locuitori). Aceasta indică asupra faptului că nivelul fatalității este condiționat inclusiv de un șir de probleme sistemice, cum ar fi ușurința obținerii permisului de conducător auto, severitatea redusă a penalităților pentru încălcarea regulilor de circulație etc.

Numărul de decese provocate de accidente rutiere/100.000

Sursa: OMS (2018)

34. Starea drumurilor, de asemenea, afectează riscul fatalității. Astfel, pe tronsonul Bălți-Fălești-Sculeni-Ungheni, 21% dintre accidentele produse în anul 2021 s-au soldat cu decese.

Sursa: Rapoartele anuale ale IGP

35. O concluzie pentru această secțiune a analizei rezidă în faptul că, deși, prin activitatea lor, subdiviziunile structurale subordonate Ministerului Afacerilor Interne pot întreprinde măsuri de eficientizare a controlului asupra circulației rutiere, o schimbare de fond, în planul diminuării riscului fatalității, depinde și de măsurile politicilor publice aprobate și implementate de către alte autorități la nivel central (specificațiile tehnice și taxele impuse la importul de autovehicule, reparația și reabilitarea drumurilor), precum și la nivel local (fluidizarea transportului, condițiile de parcare, eliminarea punctelor negre).

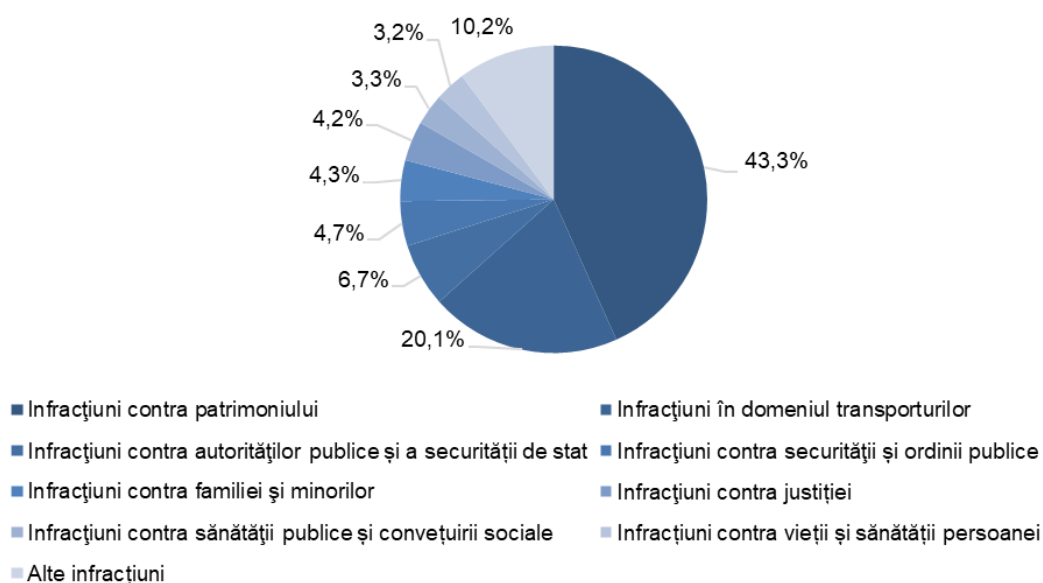
Secțiunea a 2-a. Prevenirea și combaterea criminalității

36. Pe durata ultimului deceniu, situația criminogenă din Republica Moldova nu a avut o tendință univocă. Dar, în termeni relativi, rata infracționalității poate fi urmărită sistematic din informațiile publice ale Biroului Național de Statistică (în continuare – BNS), începând cu anul 2014, perioadă pentru care sunt disponibili indicatorii demografici revizuiți. Apogeul infracționalității a fost atins în anul 2016, când s-au produs 1 508 infracțiuni la

100 000 de locuitori. Ulterior, până în anul 2021, infracționalitatea s-a redus practic cu 50%, atingând minimumul de 764 de infracțiuni la 100 000 de locuitori.

37. Crimele contra patrimoniului reprezintă circa 45% (11 753) din numărul total de infracțiuni, în timp ce crimele care vizează viața și sănătatea persoanei – circa 3% (878).

Structura infracțiunilor înregistrate după categorii, în anul 2021

Sursa: Datele statistice ale IGP

38. Cât privește criminalitatea juvenilă, se constată o creștere a acestui fenomen în proporție de 15%. Pe parcursul anului 2021, au fost documentate 695 de cauze penale privind infracțiunile comise de minori – cu 89 mai multe în raport cu perioada analogică a anului 2020, când au fost investigate 606 cauze penale.

39. Numărul cauzelor penale înregistrate sunt în creștere în raioanele Drochia, Dondușeni, Edineț, Florești, Ocnița, Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Strășeni, Telenesti, Cantemir, Căușeni și Cimișlia. În același context, o ascendență a delicvenței juvenile, în comparație cu anul 2020, a fost înregistrată în municipiul Chișinău, fiind inițiate 230 de cauze penale (2020 – 151), iar în municipiul Bălți – 134 de cauze penale (2020 – 129).

40. În concluzie, pentru o bună parte dintre minori, se constată că starea de ebrietate rămâne a fi una constantă, generată de lipsa de ocupație, de starea psihologică, de nivelul de trai și de accesul nestingherit la produsele alcoolice realizate, în special, în zonele rurale, cu sfidarea deschisă a regulilor și a politicilor adoptate de stat în acest domeniu.

41. Astfel, în perioada de referință, 50 de minori au comis fapte penale în stare de ebrietate, în comparație cu 20 în anul 2020.

42. În ultimii cinci ani, în Republica Moldova se comit, în medie, circa 153 de omoruri, ceea ce este dublu față de media din țările europene. Astfel, dacă, în termeni relativi, în Republica Moldova se comit anual șase-șapte omoruri la 100 000 de locuitori, în Europa această cifră este sub trei.

43. Totodată, necesită a fi menționate crimele săvârșite împotriva categoriilor vulnerabile ale populației: anual, la fiecare 100 000 de locuitori se comit circa 20 de crime privind viața sexuală, 40 – ce țin de violența în familie și cel puțin un caz de trafic de ființe umane.

44. Începând cu anul 2020, formula de prestare a serviciilor de către agenții economici s-a schimbat semnificativ. Aceștia recurg tot mai des la comerțul electronic. În urma acestui fenomen, s-a amplificat numărul de infracțiuni comise prin utilizarea tehnologiilor informaționale. La nivelul UE, unu din 10 utilizatori ai internetului a devenit victimă a fraudei online.

45. Poziția și scorul atribuit unei țări în cadrul clasamentelor internaționale definește, mai mult sau mai puțin, vizibilitatea globală a țării respective, imaginea, prestigiul și încrederea acordată acesteia la nivel internațional. Plasarea unei țări pe o anumită poziție reflectă nu doar situația în statul respectiv la momentul analizat, dar și determină unele procese viitoare. Republica Moldova este evaluată periodic de către diferite entități naționale și internaționale, rezultatele fiind reflectate în diverse clasamente și studii.

46. Cu toate acestea, există și prezumția că statistica oficială a criminalității se limitează doar la infracțiunile înregistrate de către organele de urmărire penală, iar o serie de crime rămân neraportate. Nu în ultimul rând, decizia de a raporta o crimă ține de încrederea cetățeanului că, în urma raportării, va fi pornită o cauză penală, care va fi finalizată în termeni rezonabili, infractorii vor fi trași la răspundere, iar prejudiciul va fi reparat.

47. În legătură cu aceasta, fenomenul infracțional necesită o analiză, inclusiv prin prisma finalizării urmăririi penale, un rol important în acest sens revenind interoperabilității dintre organele poliției, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată.

48. Astfel, rata de soluționare a urmăririi penale (în mare parte prin trimiterea în judecată a dosarului) este alarmantă. Din numărul total de infracțiuni înregistrate în anul 2021, doar în raport cu puțin peste jumătate din dosare, a fost

terminată urmărirea penală, fiind soluționate 16 423 (64,66%) de cazuri (în anul 2020 – 55%).

Terminată urmărirea penală pe cauzele penale						
După gravitate	Numărul de infracțiuni înregistrate		Terminată urmărirea (număr)		Rata de soluționare (%)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Excepțional de grave	165	174	81	90	49,09%	51,72%
Deosebit de grave	540	567	226	233	41,85%	41,09%
Grave	4130	4452	1766	1972	42,76%	44,29%
Mai puțin grave	14001	14217	6511	6854	46,5%	48,21%
Ușoare	7506	7749	5425	5699	72,28%	73,54%

Sursa: Datele statistice ale Serviciului Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne

49. Soluționarea urmăririi penale nu ține, în mod exclusiv, de competența IGP. În medie, circa 65% dintre infracțiunile înregistrate de subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni (R1) sunt transmise procurorilor care, în consecință, preiau conducerea urmăririi penale. Cu toate acestea, gestionarea corectă a cauzelor penale ține de conlucrarea eficientă a organelor de urmărire penală, astfel încât, la finalizarea acestora, judecătorii să se poată pronunța fără echivoc asupra cauzei. Astfel, succesul urmăririi penale nu ține doar de identificarea vinovaților, ci și de respectarea normelor procedurale, de prezentarea unor dovezi concludente, de timpul de reacție etc. Sub aceste aspecte, atât IGP, cât și alte autorități cu atribuții procesuale, pot, și trebuie, să producă un impact decisiv, astfel încât rata de soluționare a cauzelor penale să se apropie cât mai mult de suta de procente.

50. În concluzie, performanța poliției este un concept multidimensional, care ține de micșorarea numărului de infracțiuni (prevenirea), de percepția cetățenilor privind siguranța persoanei (comunicarea) și de soluționarea cazurilor (combaterea).

51. Performanța IGP variază semnificativ în profil teritorial. Din punctul de vedere al numărului de infracțiuni raportat la 10 000 de locuitori, în anul 2021, cele mai sigure au fost raioanele Sîngerei, Soroca, Telenești, Rîșcani, Călărași, iar cele mai criminogene – sectoarele Centru, Buiucani și Ciocana ale capitalei, dar și raioanele Comrat, Vulcănești, Cantemir și Cahul.

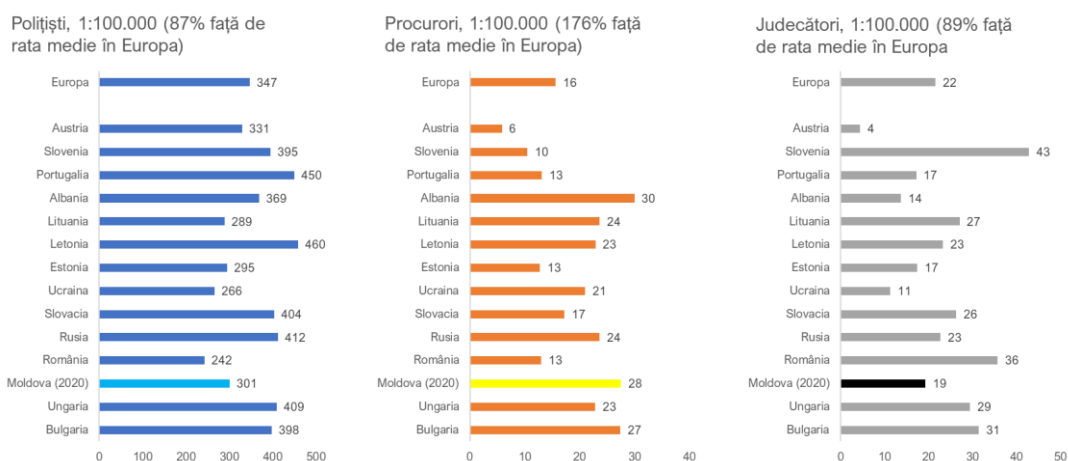
52. Pe de altă parte, cea mai bună performanță din punctul de vedere al soluționării cauzelor penale este înregistrată la Glodeni, Soroca, Ungheni, Dubăsari și Căușeni, iar cea mai proastă – la Leova, Criuleni, sectoarele Buiucani și Ciocana din municipiul Chișinău și orașul Bender.

53. Excluzând cazurile particulare, acest tablou sugerează următoarele: există factori ce favorizează performanța bună a IGP în unele teritorii

(infraționalitate joasă și rată înaltă de soluționare a anchetelor) și lipsa acestora în altele (infraționalitate înaltă și rată joasă de soluționare a anchetelor). Însă, e necesar de subliniat faptul că efectivul de polițiști per locuitor și motivația personalului sunt corelate cu performanța IGP.

54. În legătură cu cele menționate, se precizează că, în conformitate cu statele de personal, numărul de polițiști la 100 000 de locuitori se apropie de media europeană (343 de funcții în Republica Moldova față de 347 în țările europene), însă din cauza moratoriului asupra funcțiilor vacante, efectivul de polițiști este de 301 la 100 000 de locuitori, ceea ce reprezintă doar 87% din media europeană. Pentru comparație, Republica Moldova are un excedent de procurori (176% față de media europeană) și un deficit de judecători (89% față de media europeană).

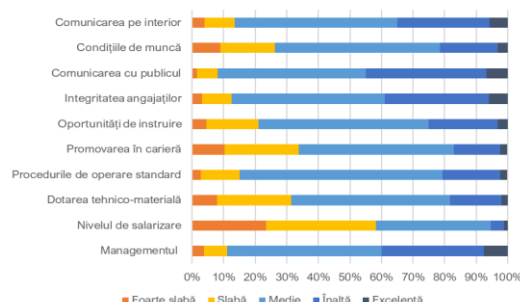
Numărul polițiștilor, a procurorilor și a judecătorilor în țările europene la 100 000 de locuitori

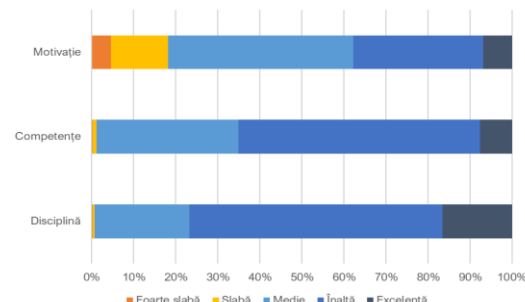
Sursa: UN-CTS (2017)

55. Cu referință la motivația personalului din subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, în urma sondajului intern privind aprecierea performanței individuale, realizat pe durata elaborării SDDAI 2022-2030, s-a constatat că 18% din angajații Ministerului Afacerilor Interne au considerat motivația proprie slabă sau foarte slabă (pentru comparație, doar 1% dintre angajați au apreciat disciplina și competențele profesionale ca fiind slabe sau foarte slabe). Totodată, la solicitarea de a aprecia performanța instituției, 58% din respondenți au depunctat nivelul de salarizare, 34% au caracterizat negativ practicile de promovare în carieră, iar 28% s-au plâns de condițiile de muncă. În mod evident, toate cele trei cauze sunt factori demotivanți pentru angajații Ministerului Afacerilor Interne.

Performanța instituției este apreciată la 7,89. Cel mai slab sunt apreciate salariile și promovarea în carieră

Performanța individuală este apreciată la 8,23. Angajații MAI se consideră competenți și disciplinați dar nu și motivați

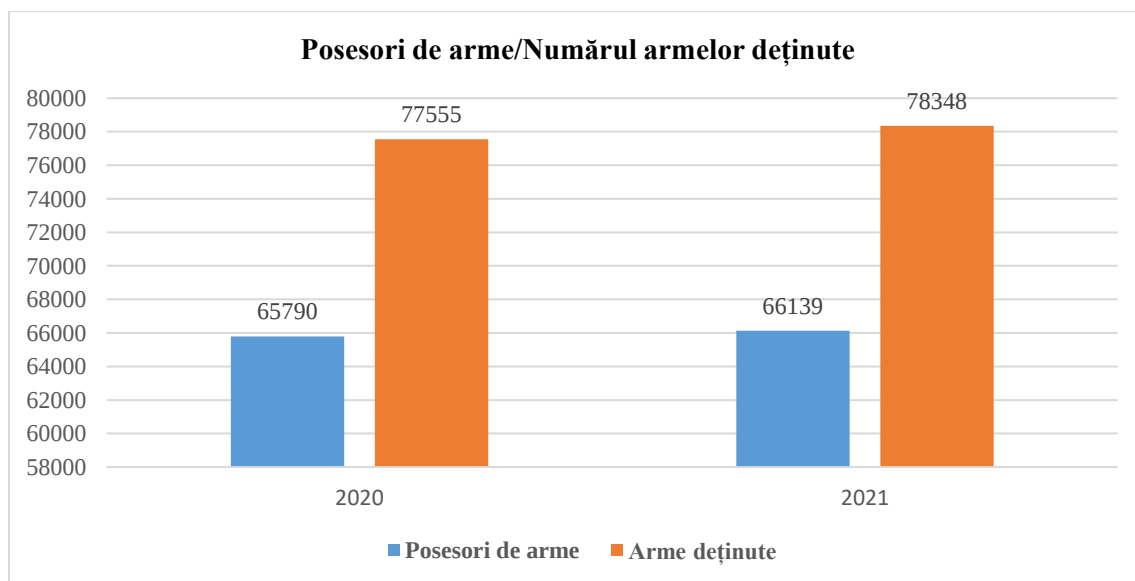

Sursa: Chestionarul angajatului Ministerului Afacerilor Interne (2021)

56. Domeniul prevenirii și combaterii criminalității generează cele mai diverse riscuri în mediul de siguranță publică. Din acest considerent, criminalitatea afectează direct cetățenii și comunitățile în cele mai diverse și mai severe modalități. Lipsa unor intervenții și soluții inovative generează riscuri pentru viața, integritatea fizică, libertatea individuală, patrimoniu, liniștea și încrederea în propria siguranță, viața economică și socială a cetățenilor, iar toate acestea sunt în pericol atât timp cât fenomenul criminalității persistă și se multiplică.

Secțiunea a 3-a. Controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor

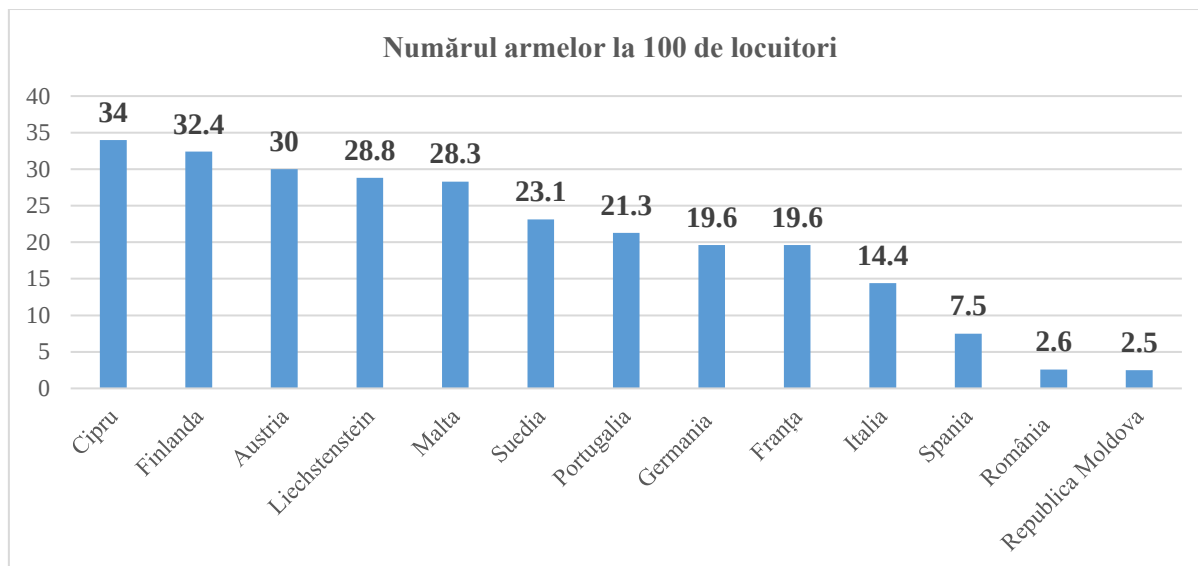
57. Potrivit datelor din Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”, în Republica Moldova, numărul posesorilor de arme și cel al armelor deținute de către aceștia este în continuă creștere.

Sursa: Datele statistice ale IGP

58. Analizele efectuate la nivelul UE, inclusiv al spațiului Schengen, denotă faptul că, raportat la numărul total de locuitori, în Republica Moldova sunt

înregistrate circa 2,5 arme la 100 de locuitori, în timp ce în statele membre ale UE sau care fac parte din spațiul Schengen, fiecare al treilea sau al patrulea cetățean este posesorul unei arme.

59. În pofida acestui fapt, datele statistice denotă creșterea numărului de infracțiuni comise cu aplicarea sau folosirea armei de foc pe teritoriul Republicii Moldova. Mai mult decât atât, infracțiunile înregistrate de Poliție, săvârșite cu aplicarea sau folosirea armelor deținute ilegal, prevalează față de infracțiunile comise cu armele aflate legal în circuitul civil.

Anul de referință		2020	2021
Totalul infracțiunilor comise cu aplicarea și folosirea armei		66	83
Comise cu arme aflate în:	circuit legal	29	30
	circuit ilegal	37	53

Sursa: Datele statistice ale IGP

60. Această situație denotă faptul că în circuitul ilegal din Republica Moldova persistă arme cu care se comit infracțiuni. Din această cauză, statul trebuie să-și consolideze eforturile în vederea identificării și ridicării armelor deținute ilegal, cu ulterioara lor distrugere, pentru asigurarea unui mediu cât mai sigur pentru populație.

61. Îngrijorător este și faptul utilizării armelor la comiterea diverselor infracțiuni care atentează în primul rând la viața și sănătatea persoanei, precum și la ordinea și securitatea publice. Nu mai puțin alarmant este și faptul creșterii numărului infracțiunilor înregistrate în legătură cu păstrarea, procurarea sau fabricarea ilegală a armelor de foc. Astfel, în anul 2020 au fost înregistrate 75 de infracțiuni în domeniul respectiv, pe când în anul 2021 – 105 infracțiuni.

62. Totodată, războiul declanșat de Federația Rusă în Ucraina generează riscuri și amenințări pentru Republica Moldova, inclusiv în domeniul traficului ilicit de arme mici și al armamentului ușor, având efect și asupra sentimentului de securitate al cetățenilor și resortisanților aflați în Republica Moldova.

Secțiunea a 4-a. Protecția civilă și situațiile excepționale

63. În Republica Moldova se produc anual circa 300 de evenimente calificate drept situații excepționale și circa 2 000 de situații de urgență, evenimente care necesită intervenția salvatorilor și pompierilor Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (în continuare – IGSU).

64. În ultimii 20 de ani, numărul misiunilor salvatorilor și pompierilor s-a triplat, în timp ce personalul a fost redus cu 12,6%, acest fapt punând o presiune tot mai mare asupra capacităților de intervenție. Capacitățile IGSU, estimate pornind de la un număr de 400 de salvatori și 150 de unități de tehnică disponibilă 24/24, pe parcursul ultimilor 6 ani, se utilizează în cadrul intervențiilor, anual, în proporție alarmantă – între 50 și 70%.

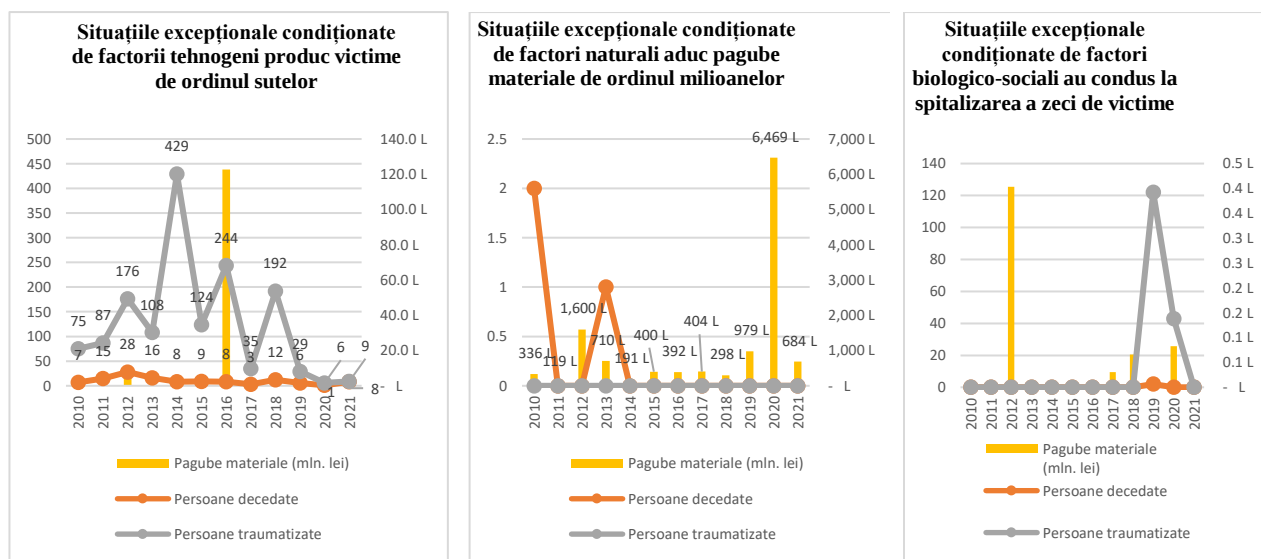
65. Totodată, diversitatea și complexitatea intervențiilor înregistrează o creștere permanentă. Astfel, de la patru tipuri de misiuni realizate în anul 2000, salvatorii și pompierii și-au dezvoltat capacitățile, extinzând portofoliul operațional până la circa 40 de tipuri de misiuni, fiind capabili să opereze pe/sub apă (activități scafandriere), la înălțimi/adâncimi (alpinism industrial, intervenții în fântâni etc.), să intervină în accidente rutiere (descarcerări), în spații urbane după prăbușiri (căutare și descarcerări din clădiri) și să acorde primul ajutor. În acest sens, „productivitatea muncii” realizată de IGSU a crescut considerabil.

66. Creșterea portofoliului a avut loc pe fundalul unor reduceri etapizate de personal (de la 3 121 de angajați în 1996 la doar 2 467 în anul 2021). Această reducere a cauzat perturbații în organigrama IGSU și în modul de organizare a subdiviziunilor de intervenție. La etapa actuală, există 17 subdiviziuni de intervenție, în care, în tura de serviciu de 24 de ore, intră doar două persoane, fapt ce, pe de o parte, reprezintă o încălcare a normelor de securitate a muncii și a celor de încadrare cu personal a autospecialelor de intervenție, iar pe de altă parte – o situație care nu permite realizarea unui spectru larg de intervenții din lipsă de personal (pentru comparație, o echipă de pompieri și salvatori în UE este constituită din cinci persoane).

67. Deși, din perspectiva misiunilor de salvare, intervențiile instrumentate de IGSU se apropie de conceptul de protecție civilă al UE, deficitul de personal este un factor care constrânge racordarea la standardele europene. Pentru comparație, unui salvator sau unui pompier din Republica Moldova îi revin

2 573 de locuitori, ceea ce este de trei ori mai mult decât în țările-membre sau în țările care aspiră să devină membre ale UE: Letonia (704), Georgia (724), România (729), Estonia (893).

68. Cu referire la situațiile excepționale, se menționează că două treimi din acestea sunt condiționate de factori de ordin tehnogen (explozii, accidente etc.). Din anul 2010 până în prezent, în incidentele de acest gen și-au pierdut viața 115 persoane, iar 1 513 au fost spitalizate, fapt ce corespunde unei medii anuale de 12 decese și 139 traumatisme. Pagubele materiale, mai puțin importante în astfel de situații, au constituit 140 de milioane de lei, ceea ce corespunde unei valori medii de 12 milioane de lei anual. Situațiile excepționale condiționate de factorii naturali (inundații, grindină, secetă, alunecări de teren) rareori au produs victime umane (trei decese în ultimul deceniu), însă pagubele materiale provocate de astfel de situații sunt uriașe: doar secetele din anii 2012 și 2020 au adus un prejudiciu de 1,6 și, respectiv, de 6,5 miliarde de lei. Per total, prejudiciul acumulat din anul 2010 până în prezent este de 12,58 miliarde de lei, ceea ce corespunde unor valori medii anuale de un miliard de lei. Situațiile excepționale condiționate de factori biologic-sociali (epidemii) sunt evenimente rare, cu excepția pandemiei provocate de răspândirea globală a coronavirusului.

Sursa: Datele statistice ale IGSU

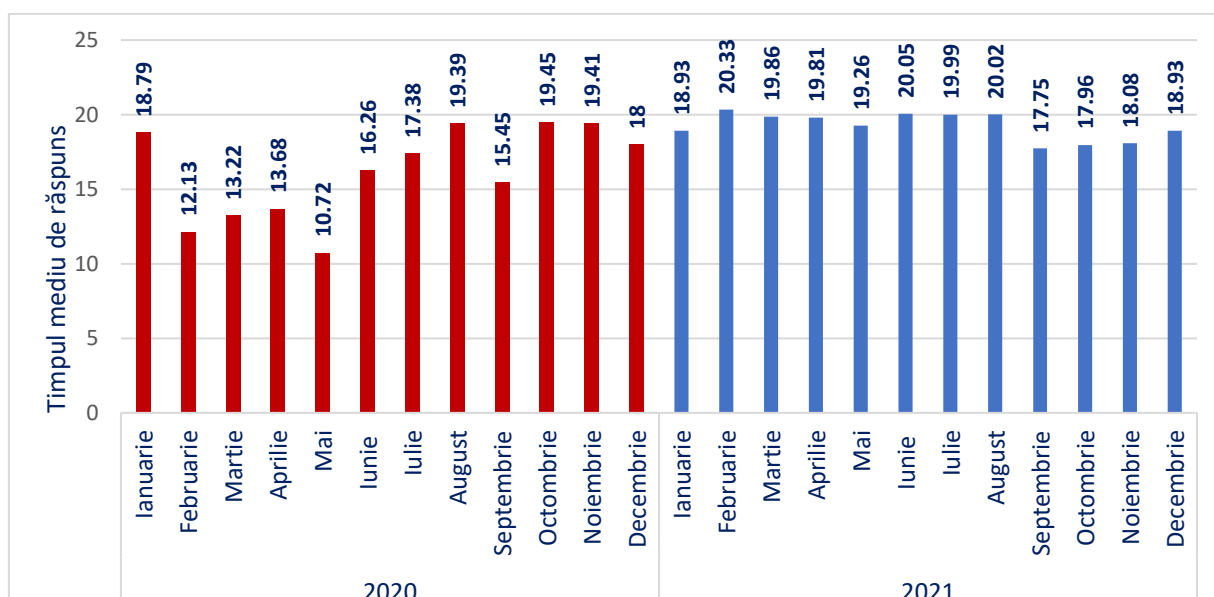
69. În Republica Moldova, anual, se produc circa 1 770 de incendii, care duc la decesul a 117 persoane și provoacă traumatisme altor 45 de persoane. În medie, anual, pagubele materiale provocate de incendii se cifrează la 68 de milioane de lei. În același timp, intervențiile eficiente ale pompierilor salvează vieți și bunuri materiale. În medie, numărul de vieți salvate de pompieri, anual, este de 679, deși în dinamică se conturează o tendință de scădere. Astfel, dacă în anul 2010 au fost salvate 1 107 persoane, în anul 2021 numărul acestora a fost doar de 298.

70. Timpul de reacție al echipelor de pompieri, condiționat de amplasarea geografică a echipelor de intervenție, este critic pentru a face diferența între viața și moartea victimelor incendiilor. Raza de intervenție este cuprinsă în prezent între 3 și 10-15 km în localitățile urbane și până la 45-50 km în sectorul rural.

71. Astfel, dacă timpul mediu de reacție constituie în general 19 minute și 26 de secunde, din cauza distanței mari, timpul mediu de răspuns al subdiviziunilor IGSU pentru localitățile aflate la o distanță mai mare de 20 km este de 29 de minute și 43 de secunde.

72. Pentru comparație, timpul maximal de reacție admis în țările europene variază între 8 și 15 minute (în Republica Moldova, în anul 2021, timpul maxim de reacție a fost de 1 oră și 26 de minute).

Timpul mediu de răspuns al subdiviziunilor IGSU

Sursa: Datele statistice ale IGSU

73. Un alt factor care limitează eficiența intervențiilor la apelurile de urgență ține de baza tehnico-materială învechită. Circa 48% din tehnica utilizată este „moștenită” din fosta Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste, având un termen mediu de exploatare de 35 de ani; 32% provine din donațiile externe și are un termen mediu de exploatare de 30 de ani și doar 13% sunt achizițiile proprii, cu un termen mediu de exploatare de șase ani. Deși există norme de dotare aprobate de Guvern, acestea, din lipsa alocării mijloacelor financiare, nu au fost atinse niciodată. În consecință, frecvența defecțiunilor este în creștere.

74. Astfel, în anul 2021, au avut loc 405 cazuri de defectare a tehnicii, inclusiv 87 pe durata intervenției. Mai mult decât atât, unele subdiviziuni subordonate IGSU nu au capacități operaționale să intervină la toate tipurile de

situații de urgență. În acest caz, resursele de intervenție necesare sunt mobilizate din alte raioane/subdiviziuni, fapt care, de asemenea, contribuie la creșterea timpului de răspuns.

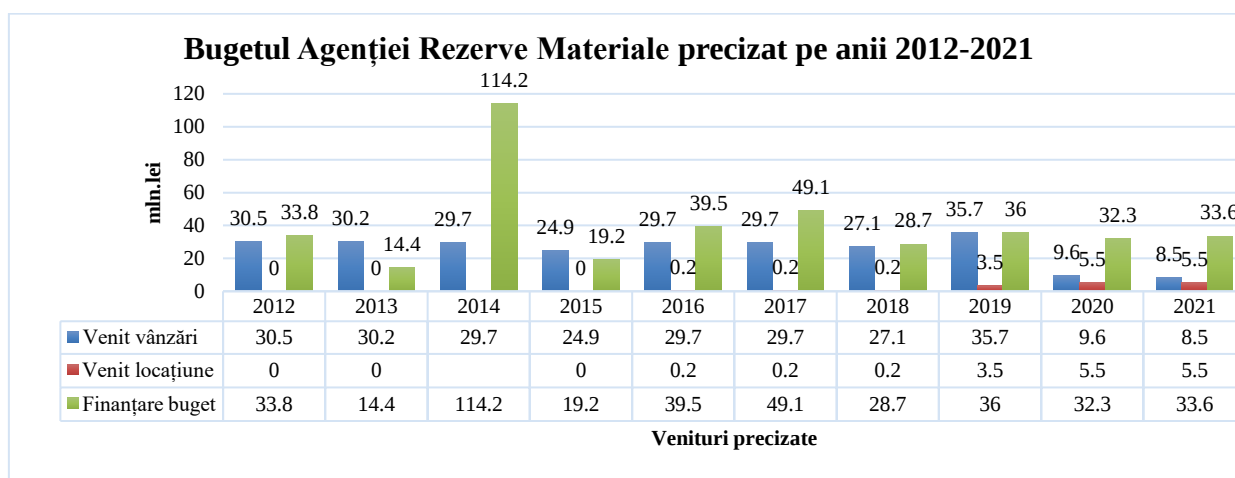
75. Pentru a salva mai multe vieți, este necesară eficientizarea timpului de reacție și modernizarea tehnicii specializate, precum și creșterea dotărilor. În această privință, se impune majorarea efectivului de personal al IGSU și dezvoltarea posturilor de salvatori și pompieri în zonele rurale.

76. De menționat că Programul de consolidare a serviciului salvatori și pompieri în localitățile rurale ale Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 202/2013, a expirat în anul 2020, însă, actualmente, un alt document de politică publică care să asigure continuitatea realizării obiectivelor propuse nu există. Se accentuează că, din 73 de posturi existente, doar 45 au fost create în cadrul acestui Program (din numărul total de 114 planificate). Inițiativa trebuie să continue, inclusiv prin dezvoltarea la nivel local a strategiilor de gestionare a dezastrelor bazate pe evaluarea riscurilor.

77. Dezvoltarea mecanismului de protecție civilă racordat la cerințele UE este o prioritate. În acest sens, directivele UE prevăd 17 module de protecție civilă, care fac parte dintr-un cadru de solidaritate ce permite țărilor să se ajute reciproc în situații excepționale. Pentru a face parte din acest cadru, Republica Moldova trebuie să asigure compatibilitatea mecanismelor de protecție civilă și să dezvolte propriile module de reacție. În altă ordine de idei, se menționează că activitatea IGSU constituie, în proporție de 80%, intervenții și doar în proporție de 20% – prevenții. Prevenirea situațiilor excepționale se face prin derularea unor campanii informaționale țintite. Fără a diminua din importanța acestora, IGSU urmează să identifice și alte mecanisme de prevenție (analiza riscurilor, controlul conformității etc.), care, în mare parte, sunt absente.

78. La îndeplinirea obiectivului statului privind intervențiile operative de protecție a populației și a teritoriului, asigurarea funcționării stabile a economiei naționale și a apărării țării în situațiile de urgență/excepționale, în cazul apariției unor fenomene sociale sau economice, al atentatelor teroriste, în scopul acordării ajutorului umanitar și al contribuiri la stabilitate în sectoarele economiei naționale în cazul apariției unor disfuncționalități, precum și pentru organizarea apărării țării și a asigurării necesităților de mobilizare pe timp de asediu și de război, rolul principal îi revine Agenției Rezerve Materiale din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care, prin Hotărârea Guvernului nr. 219/2018, în urma reorganizării, s-a transformat, din autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului, în autoritate administrativă în subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

79. Deși domeniul menționat este foarte important, acestuia nu i se acordă sprijinul financiar cuvenit, instituția confruntându-se cu un șir de probleme și dificultăți, cum ar fi: completarea sub nivel a rezervelor de stat (gradul de completare a unor poziții este de circa 1,6%); uzura fizică și morală avansată a stocurilor rezervelor de mobilizare; asigurarea stocurilor intangibile ale rezervelor de stat cu bunuri între 33,7 și 24,1%; lipsa bazelor proprii de păstrare a cerealelor și a combustibilului; cadrul normativ deficitar privind mecanismul achizițiilor în/din rezervele de stat și de mobilizare, dar și probleme ce țin de procedura de încasare a datoriilor față de rezervele statului; finanțarea deficitară etc.

Sursa: Datele statistice ale Agenției Rezerve Materiale

80. Potrivit cadrului normativ, Agenția Rezerve Materiale asigură cu bunuri din rezervele de stat și de mobilizare nu doar populația, dar și autorități publice centrale de specialitate, cum ar fi Ministerul Apărării, Ministerul Sănătății, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Finanțelor și Serviciul de Informații și Securitate. Pe parcursul ultimilor ani, completarea stocurilor cu bunuri este destul de deficitară, fiind efectuată numai din mijloacele financiare alocate suplimentar de Guvern, pentru bunurile eliberate în vederea înlăturării consecințelor calamităților naturale, și din economia mijloacelor financiare gestionate pe parcursul anului. De menționat că, din cauza subfinanțării, domeniul este capabil să acopere, practic, doar cheltuielile pentru păstrarea bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare.

81. O problemă aparte o constituie sortimentul și volumul de bunuri prevăzute de nomenclatoarele bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare, care, conform experiențelor din ultimii ani, necesită revizuite total.

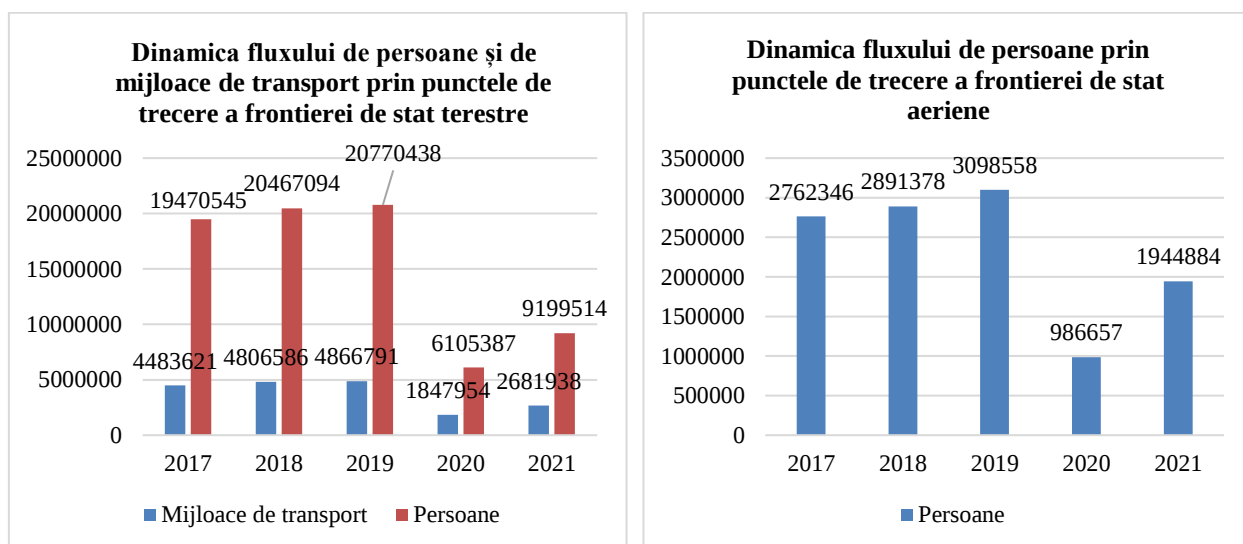
82. Mai mult decât atât, structura Agenției Rezerve Materiale, raportată la volumul și la specificul de lucru, constituie un impediment în realizarea cu succes a sarcinilor trasate, aceasta urmând a fi revizuită prin prisma aspectelor funcțional

și organizațional, în baza mai multor analize și rapoarte efectuate de către Serviciul de Informații și Securitate (în continuare – SIS) și de către Centrul Național Anticorupție privind corectitudinea subordonării acestuia Ministerului Afacerilor Interne, având în vedere sarcinile importante ale Agenției Rezerve Materiale în asigurarea strategică a securității naționale, complexitatea și conlucrarea directă cu alte entități publice în cazul unor situații de criză imprevizibile, care pot afecta grav viața și sănătatea populației.

83. O concluzie la acest compartiment este că riscurile în domeniul situațiilor de urgență și excepționale, condiționate inclusiv de efectele schimbărilor climatice manifestate la nivel global, necesită abordări și intervenții sistematice, pentru a diminua și a reduce efectele acestora.

Secțiunea a 5-a. Managementul frontierei

84. Frontiera de stat a Republicii Moldova este traversată anual, în ambele sensuri, de circa 20 de milioane de persoane și de circa 5 milioane de autovehicule. Cazurile de refuz al intrării în țară a persoanelor și a mijloacelor de transport înregistrate de către Poliția de Frontieră sunt neînsemnate, în raport cu numărul total de traversări ale frontierei de stat. De remarcat că, deși numărul persoanelor și al mijloacelor de transport care traversează frontiera de stat a scăzut semnificativ pe durata pandemiei provocată de coronavirus, numărul contravențiilor a crescut exponențial din cauza nerespectării noilor restricții impuse în contextul situației sanitar-epidemiologice.

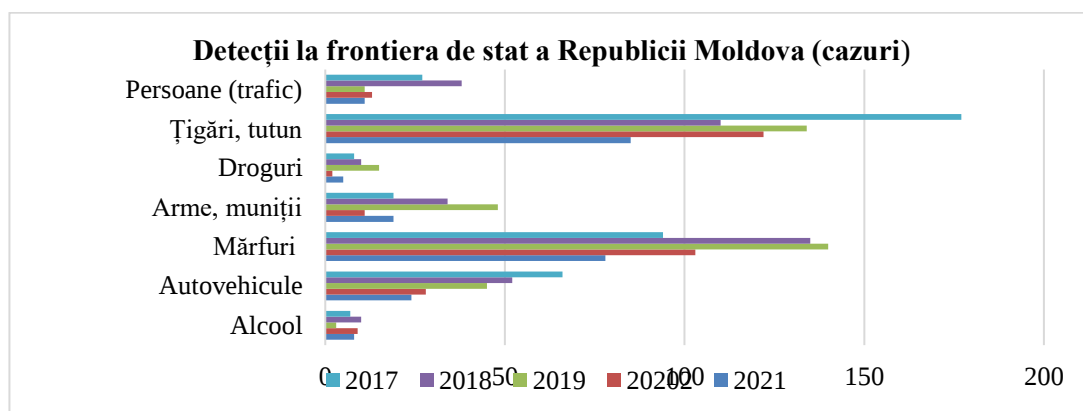

Sursa: Datele statistice ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră

85. Cifrele prezentate denotă faptul că una dintre principalele sarcini ale Poliției de Frontieră constă în fluidizarea traficului transfrontalier, astfel încât persoanele să-și poată continua nestingherit călătoria în timp minim necesar controlului la trecere. În acest sens, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

(în continuare – *IGPF*) al Ministerului Afacerilor Interne aplică următoarele normative: 2 minute pentru a documenta o persoană; 6 minute pentru a documenta un autoturism și sub 30 de minute pentru a documenta călătorii dintr-un autocar.

86. În raport cu călătorii de rea-credință, rolul polițistului de frontieră este de ocrotitor al normelor de drept, care, în procesul controlului, identifică ilegalitățile și, după caz, aplică sancțiuni, monitorizează și sancționează încălcările regimului frontierei de stat.

Sursa: Datele statistice ale IGPF

87. Un alt aspect relevant ține de funcționarea neîntreruptă a sistemelor informaționale, care facilitează controlul documentelor de călătorie. La „căderea” acestor sisteme, traficul la frontieră este blocat, iar deblocarea acestuia ține de viteza de repornire a sistemelor respective. Doar prin crearea unei infrastructuri adecvate la punctele de trecere și prin implementarea metodelor moderne de control al frontierei (implementarea ghișeului unic, programarea prealabilă etc.), precum și prin asigurarea funcționalității sistemelor informaționale poate fi posibilă asigurarea fluidizării traficului.

88. De menționat că, în condițiile unui conflict nereglementat în perimetrul din regiunea transnistreană a țării, controlul efectiv al frontierei se efectuează pe segmentul de vest (cu România) și, parțial, pe segmentul de est (acolo unde hotarul cu Ucraina este controlat nemijlocit de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova). Respectiv, existența unui segment de frontieră „deschis” pe frontiera de est reprezintă o breșă de securitate, care reduce la minimum efectele combaterii transportului ilegal de mărfuri, de valori și de alte bunuri, precum și a migrației ilegale. Unica soluție viabilă privind rezolvarea acestei probleme este implementarea conceptelor de control comun în punctele de trecere a frontierei de stat și a patrulării comune a frontierei cu Ucraina. Implementarea conceptului controlului în comun pe segmentul central (regiunea transnistreană) al frontierei a fost pilotată cu succes, în format restrâns, în punctul de trecere a frontierei de stat „Pervomaisc-Cuciurgan”. În următoarea etapă, părțile urmează să asigure

implementarea controlului comun în întregime. Aceeași situație se atestă și la capitolul patrulării comune pe teritoriul Ucrainei a segmentului central (regiunea transnistreană) al frontierei comune, aceasta fiind implementată pe deplin doar pe segmentele de nord și de sud, segmentul central al frontierei rămânând neacoperit.

89. Din cauza războiului declanșat de Federația Rusă în Ucraina, atât controlul, cât și patrularea în comun au fost sistate, dat fiind riscul sporit pentru viața și sănătatea angajaților. Se remarcă că, începând cu data de 24 februarie 2022, Republica Moldova se confruntă cu o criză de refugiați fără precedent. Refugiații din Ucraina ajung în Republica Moldova atât prin metode legale, cât și prin unele ilegale. O creștere bruscă a cazurilor de trecere ilegală a frontierei de stat se atestă în special din partea cetățenilor ucraineni care nu pot emigra sub nicio formă legală, acestora fiindu-le restricționată ieșirea din țară în conformitate cu Legea marțială.

90. De asemenea, în contextul acestui război, se atestă un risc și o vulnerabilitate sporită privind criminalitatea transfrontalieră din partea lumii interlope. Totodată, se conturează amplificarea fenomenelor infracționale, cum ar fi traficul ilicit de arme, muniții și substanțe explozive, organizarea migrației ilegale etc.

91. Riscurile și intervențiile în domeniul managementului frontierei sunt justificate de schimbările permanente ale mediului internațional de securitate. Din acest considerent, soluțiile propuse și intervențiile planificate trebuie să creeze pârguri solide de gestionare adecvată a frontierelor, pentru a contracara migrația ilegală, criminalitatea transfrontalieră, traficul de ființe umane, precum și traficul ilicit de mărfuri, bunuri, droguri și armament.

Secțiunea a 6-a. Migrația și azilul

92. Cu referire la străinii care vizitează Republica Moldova, rolul statului constă în gestionarea eficientă a proceselor de migrație și în asigurarea realizării posibilităților de utilizare a migrației în scop de dezvoltare, dar și în minimizarea efectelor negative ale migrației asupra proceselor demografice și economice, asupra ordinii publice și securității naționale.

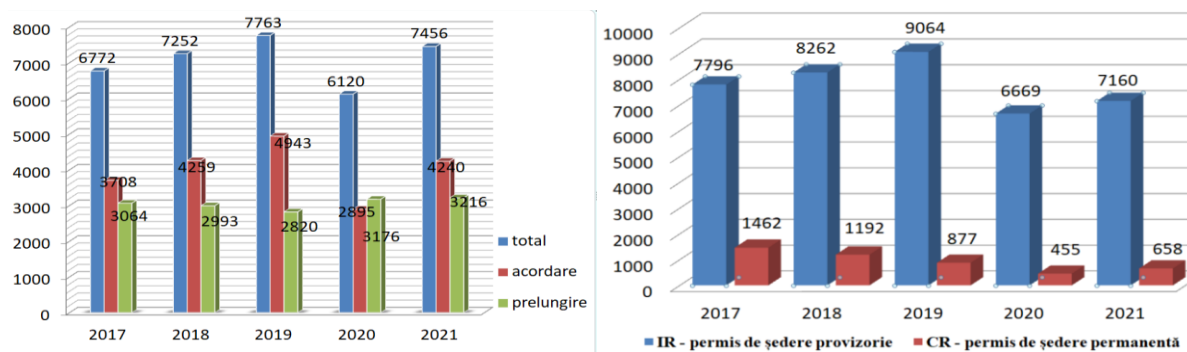
93. Mai mult decât atât, ținând cont de amploarea fluxurilor de migrație, gestionarea eficientă a proceselor de migrație a fost una dintre principalele condiționalități ale UE în acordarea regimului liberalizat de vize pentru cetățenii Republicii Moldova în statele UE, precum și în cadrul activităților Acordului de Asociere între UE și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte.

94. Inspectoratul General pentru Migrație (în continuare – *IGM*) al Ministerului Afacerilor Interne, individual sau în comun cu alte autorități, asigură realizarea etapelor principale de gestionare a fluxurilor de migrație, în special cele ce țin de imigrarea străinilor: admitia și acordarea dreptului de ședere străinilor în Republica Moldova; combaterea șederii ilegale a străinilor; asigurarea măsurilor coercitive în raport cu străinii care au încălcat regimul de ședere; îndepărtarea de pe teritoriul țării a străinilor care prezintă pericol pentru ordinea publică sau pentru securitatea statului; acordarea protecției temporare străinilor; coordonarea activităților ce țin de integrarea străinilor; asigurarea evaluărilor privind necesitățile acestora până la integrarea definitivă/naturalizarea acestora; evidența străinilor ce traversează regiunea transnistreană; alte activități ce influențează procesele de migrație.

95. Modificările esențiale ale cadrului normativ în perioada 2018-2019 au influențat substanțial gestionarea proceselor de migrație. Totodată, se atestă o dinamică ascendentă a numărului de străini, cu excepția anului 2020, când, din cauza pandemiei globale provocate de coronavirus, numărul călătorilor în scopuri neesențiale s-a redus.

96. Deși aflarea temporară (până la 90 de zile) pe teritoriul Republicii Moldova este liberă pentru resortisanții statelor din spațiul Schengen, din Comunitatea Statelor Independente, precum și din alte state terțe, numărul de solicitări pentru obținerea dreptului de ședere provizorie a crescut de la 6 772, în 2017, până la 7 456, în 2021.

Numărul total de solicitări soluționate

Sursa: Datele statistice ale IGM

97. Totodată, IGM monitorizează străinii aflați provizoriu în Republica Moldova pe perioada valabilității vizei sau pentru o perioadă de până la trei luni, numărul total al acestora oscilând până la 100 000 de persoane anual.

98. Între anii 2017-2021 s-a conturat o tendință ascendentă și în partea ce ține de numărul imigranților sosiți în scop de muncă, de studii, de reîntregire a familiei etc., de la 3 708, în anul 2017, până la 4 240, în anul 2021. Această tendință, înregistrată între anii 2017-2021, s-a produs pe fundalul liberalizării importului forței de muncă. Dacă anterior munca străinilor era permisă doar în circumstanțe excepționale (lipsa calificărilor solicitate pe piața internă), începând cu anul 2018, dreptul străinilor la muncă poate fi obținut și în baza cererii depuse de angajator.

99. În Republica Moldova, educația devine tot mai atractivă pentru străini. Conform datelor statistice, în anul de studii 2019-2020, numărul studenților străini a constituit 4 600 de persoane, cu 0,5 mii de studenți mai mult decât în anul de studii 2018-2019. Fiecare al doilea student străin își face studiile în domeniul sănătății. Ponderea cea mai mare revine studenților veniți din România (40,1%), Statul Israel (35,6%), Republica India (12,1%), Ucraina (2,6%), Statele Unite ale Americii (1,7%) și Turcia (1,4%).

100. În baza informațiilor colectate privind studenții din alte țări, la începutul anului de studii 2021-2022, numărul studenților străini a constituit 5 200 de persoane, fiind în creștere cu 13,0% față de anul de studii anterior. Ponderea cea mai mare revine studenților din România (51,6%, în creștere cu 5,4 p.p. față de anul de studii 2020-2021), Statul Israel (19,1%, în descreștere cu 9,5 p.p.), Republica India (13,4%, în creștere cu 0,2 p.p.) și Ucraina (7,9%, în creștere cu 5,5 p.p.).

101. Conform datelor Agenției Servicii Publice, numărul străinilor documentați, cu permise de ședere valabile la data de 31 decembrie 2021, a constituit 18 874 de persoane, dintre care 6 476 dețineau permise de ședere permanentă și 12 398 – permise de ședere provizorie. Străinii documentați se bucură de aceleași drepturi și obligații ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepțiile stabilite în legislație.

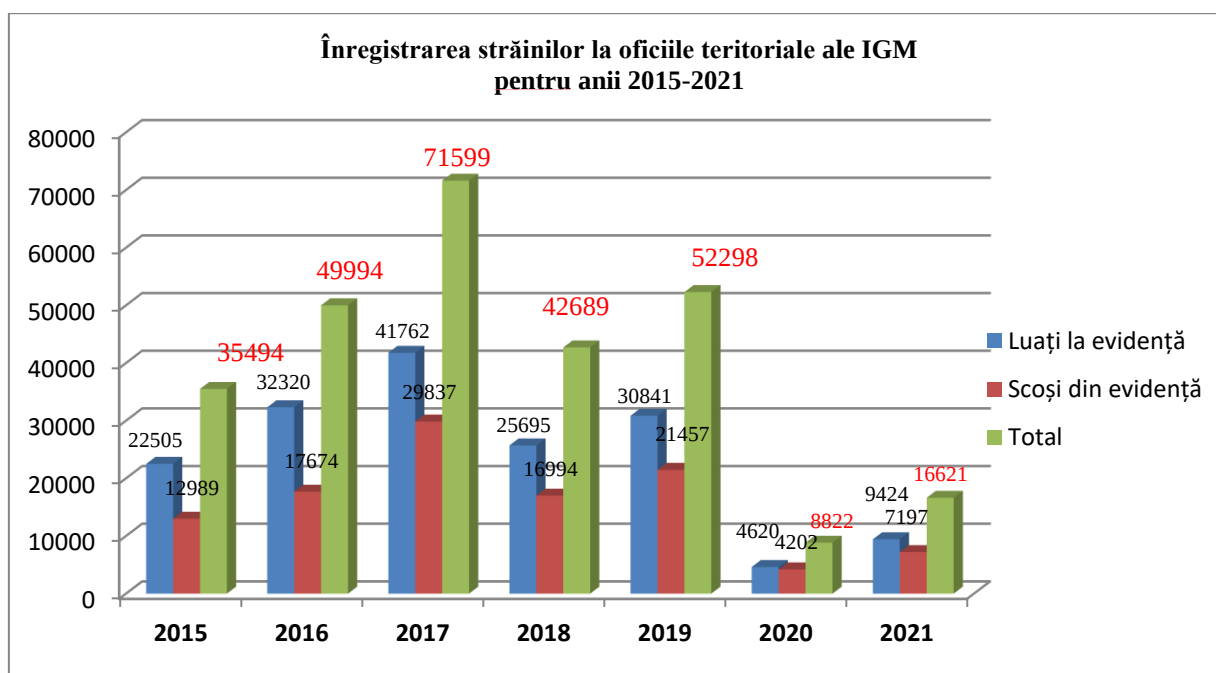
102. La data respectivă, în Registrul de stat al populației erau luate în evidență 1 909 persoane cu statut de apatrid, 1 434 de persoane cu cetățenia nedeterminată și 6 939 de persoane cu pașaport de tip sovietic (modelul anului 1974).

103. IGM, întreprinde anual circa 5 500 de acțiuni de depistare și de combatere a delincvențelor comise de către persoanele străine aflate pe teritoriul țării, iar numărul acestora este impunător. Majoritatea contravențiilor (85%) revin încălcării termenului de ședere în Republica Moldova, restul (15%) reprezintă contravențiile privind munca nedeclarată a străinilor. Pe marginea constatărilor efectuate de ofițerii IGM, anual sunt pornite 40 de cauze penale.

104. Pentru prevenirea imigrării necontrolate, drept rezultat al liberalizării admisie și documentării unor categorii de străini, în cadrul IGM a fost creată o subdiviziune specializată pentru monitorizarea fluxurilor de migrație, care include șase oficii teritoriale amplasate în perimetrul punctelor interne de control vamal și în apropierea regiunii transnistrene. Subdiviziunea respectivă asigură înregistrarea străinilor intrați din/prin Ucraina în Republica Moldova prin regiunea transnistreană (nu se face referință la populația din această regiune).

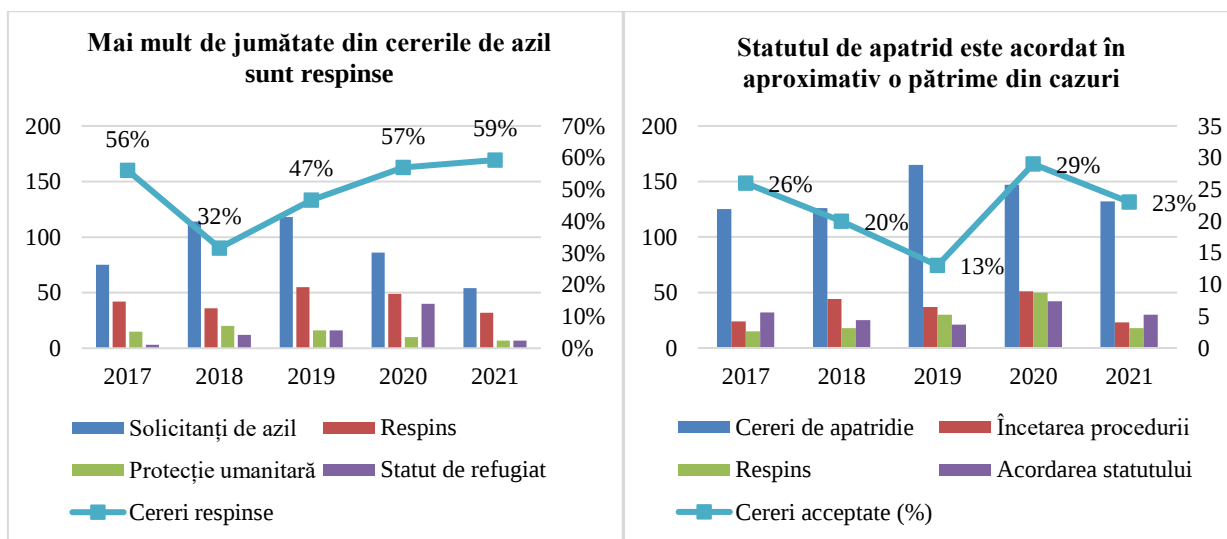
105. Cu toate acestea, numărul străinilor intrați în țară, în lipsa unui control efectiv de către autoritățile de drept, rămâne a fi unul mare. În majoritatea cazurilor, străinii intrați prin teritoriul regiunii transnistrene au aceleași motive de a se afla în Republica Moldova ca și străinii scutiți de viză sau ca și titularii drepturilor de ședere.

106. Numărul străinilor, începând cu anul 2015, este în continuă creștere, în top fiind anul 2017 (71 599 de persoane), excepție făcând anii 2020 și 2021.

Sursa: Datele statistice ale IGM

107. Republica Moldova, prin intermediul IGM, acordă protecție străinilor care sunt persecutați la ei în țară sau care, din cauza circumstanțelor, au rămas fără protecție din partea unui stat. În medie, anual sunt înregistrate circa 100 de solicitări de azil și circa 140 de cereri de apatridie.

Sursa: Datele statistice ale IGM

108. Acordarea statutului de refugiat, de beneficiar al protecției umanitare sau de apatrid este subiectul unei proceduri minuțioase de verificare a circumstanțelor de fapt, acțiune dificilă în lipsa unor acorduri bilaterale de readmisie. În consecință, mai mult de jumătate din cererile de azil sunt respinse, iar statutul de apatrid se acordă în aproximativ o pătrime din cazuri. Solicitanții de azil și apatridie sunt amplasați la centrul de cazare din momentul depunerii cererii, beneficiind, pe durata șederii, de servicii de consiliere juridică și psihologică.

109. Volumul de lucru al IGM a crescut simțitor odată cu asumarea de către Republica Moldova a unor angajamente, în baza regimului liberalizat de vize cu țările din spațiul Schengen, în anul 2014, și continuă să crească sub presiunea tendințelor demografice. Actualmente, IGM prestează 37 de servicii, care, în baza numărului de beneficiari, creează un volum de lucru pentru 38 de operatori de primă linie, inclusiv 25 de operatori la serviciile de documentare (ghișeu unic), un operator la centrul de apel, cinci operatori pentru consilierea imigranților și șapte operatori pentru evidența străinilor intrați pe teritoriul Republicii Moldova prin segmentul central (transnistrean) al frontierei moldo-ucrainene necontrolat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova. Cu toate acestea, efectivul-limită al IGM a rămas neschimbat din anul 2014, cu 16 operatori ai serviciilor de documentare, iar funcțiile auxiliare (serviciul tehnologii informaționale, serviciul juridic, consilierea și reprezentarea în instanța de judecată, logistica, relațiile cu publicul etc.) lipsesc. În aceste condiții, funcțiile IGM se exercită într-un regim de lucru suprasolicitant și în detrimentul calității funcțiilor de bază.

110. Lacune instituționale și de insuficiență a resurselor umane au fost scoase în evidență de criza de migrație provocată de războiul de agresiune a

Federației Ruse în Ucraina, întreg efectivul IGM fiind antrenat în regim intensiv de muncă (24 de ore), pentru documentarea corespunzătoare a străinilor, stabilirea statutului juridic al migranților, recepționarea și înregistrarea cererilor de azil, eliberarea actelor de identitate provizorii, efectuarea activităților de cazare în cadrul centrelor provizorii pe o durată de până la 72 de ore, asigurarea evidenței persoanelor cazate, asigurarea procedurii de relocare a refugiaților în țările care și-au manifestat intenția de a primi un anumit număr de refugiați din Ucraina, precum și pentru asigurarea altor activități specifice domeniului de competență.

111. Astfel, în perioada de 24 februarie – 31 iulie 2022, în centrele provizorii create (Palanca, Calarașovca, Giurgiulești) au fost înregistrați 9 629 de străini, 6 164 fiind cazați, totodată fiind preluate și 8 460 de cereri de azil, dintre care 7 469 de la cetățenii ucraineni.

112. O concluzie la acest compartiment este că migrația reprezintă un proces multidimensional, generator de probleme și de riscuri complexe. Schimbările la nivelul fluxurilor de migrație, mai ales în perioadele de criză, au efecte majore asupra mediului economic, social și politic, atât pentru țările de origine, cât și pentru țările de destinație ale migranților. Astfel, luând în considerare efectele și complexitatea migrației, sunt necesare intervenții susținute și o implicare integrată a tuturor actorilor relevanți la nivel național, pentru a asigura gestionarea corespunzătoare a acestui fenomen.

Secțiunea a 7-a. Integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate

113. Actualmente, Republica Moldova nu mai este doar o țară de tranzit pentru cetățenii străini, dar și o țară de destinație. Atractivitatea Republicii Moldova pentru străini se datorează poziției de țară limitrofă spațiului UE, a realizării măsurilor ce țin de liberalizarea regimului de vize și a prevederilor Acordului de Asociere între UE și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte.

114. În scopul prevenirii riscurilor excluziunii sociale a străinilor și al generării unor posibile conflicte social-culturale, confesionale și de altă natură, este important să fie instituite mecanisme cât mai eficiente de integrare a străinilor. În acest context, în perioada 2020-2021 au fost operate modificări la cadrul normativ aferent integrării străinilor, inclusiv prin armonizarea parțială a acestuia la acquis-ul UE, accentul fiind pus pe creșterea rolului autorităților publice în procesul de integrare a străinilor, crearea oportunităților de autoîntreținere, creșterea rolului angajatorului în procesul de integrare, promovarea diversității culturale, asigurarea drepturilor la educație, servicii sociale și de sănătate etc.

115. În contextul procesului de integrare europeană, Republica Moldova trebuie să acorde permanent importanță politicilor de integrare și de incluziune a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate. În același timp, alinierea la *acquis-ul* și la standardele UE în acest domeniu nu este doar o cerință formală, ci o necesitate pentru a construi o societate mai coezivă, echitabilă și prosperă. În acest sens, politicile trebuie să fie accesibile și să funcționeze pentru toți, inclusiv pentru migranți, adaptându-se la diversitatea societății și evitând discriminarea.

116. Sub alt aspect, de menționat este faptul că, de la începutul războiului din Ucraina, prin segmentul de frontieră moldo-ucrainean, în Republica Moldova au intrat peste un milion de persoane, dintre care, circa 120 000 se află și în prezent pe teritoriul Republicii Moldova.

117. Conform datelor din Socio-Economic Insights Survey, 85% dintre persoanele strămutate din Ucraina sunt femei, iar 48% sunt persoane cu vârste cuprinse între 35 și 59 de ani. Ponderea ridicată a femeilor afectează capacitatea familiilor strămutate de a se integra și de a găsi oportunități de muncă, având în vedere că acestea în mare parte au grijă de copii sau de alte persoane aflate la întreținere.

118. Printre provocările de bază se regăsește și integrarea copiilor din Ucraina în instituțiile de învățământ din țară. Un număr semnificativ al copiilor strămutați nu sunt incluși în sistemul național de educație, mulți fiind încă înscriși în școlile din Ucraina, care desfășoară învățământul în format online.

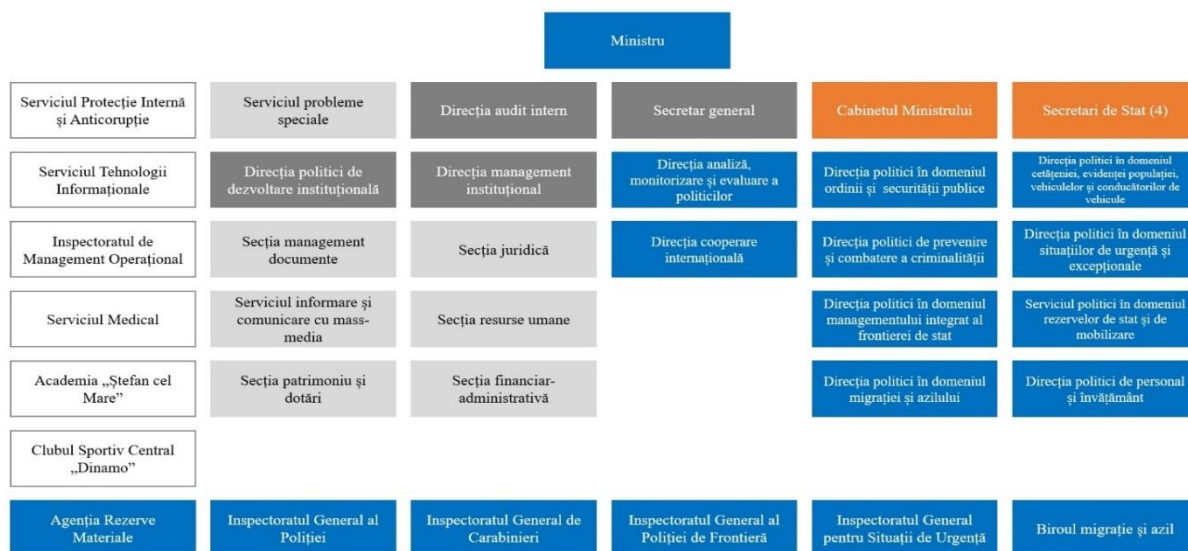
119. Este important de menționat că Republica Moldova a depus eforturi considerabile pentru a oferi protecție și asistență acestor persoane, însă este necesară monitorizarea continuă a situației și adaptarea strategiilor în funcție de evoluția conflictului și a nevoilor persoanelor strămutate, prin acces îmbunătățit la servicii de sănătate, educație, măsuri culturale, asistență socială, piața muncii și fondul locativ, contribuind astfel la o integrare mai rapidă și eficientă a acestora.

Secțiunea a 8-a. Formarea profesională, integritatea și digitalizarea

120. Din punct de vedere instituțional, domeniul afacerilor interne este format din 13 subiecți de drept, conduși de către Ministerul Afacerilor Interne, include șase autorități administrative pe subdomeniile de competență (poliția, carabinierii, poliția de frontieră, situațiile de urgență, migrația și azilul, rezervele materiale) și șase subdiviziuni specializate (protecția internă și anticorupția, managementul operațional, tehnologiile informaționale, serviciul medical, formarea profesională, clubul sportiv). Aparatul central al Ministerului Afacerilor Interne se ocupă de elaborarea și monitorizarea politicilor din domeniile de competență. Structura organizatorică actuală este rezultatul unei cristalizări a

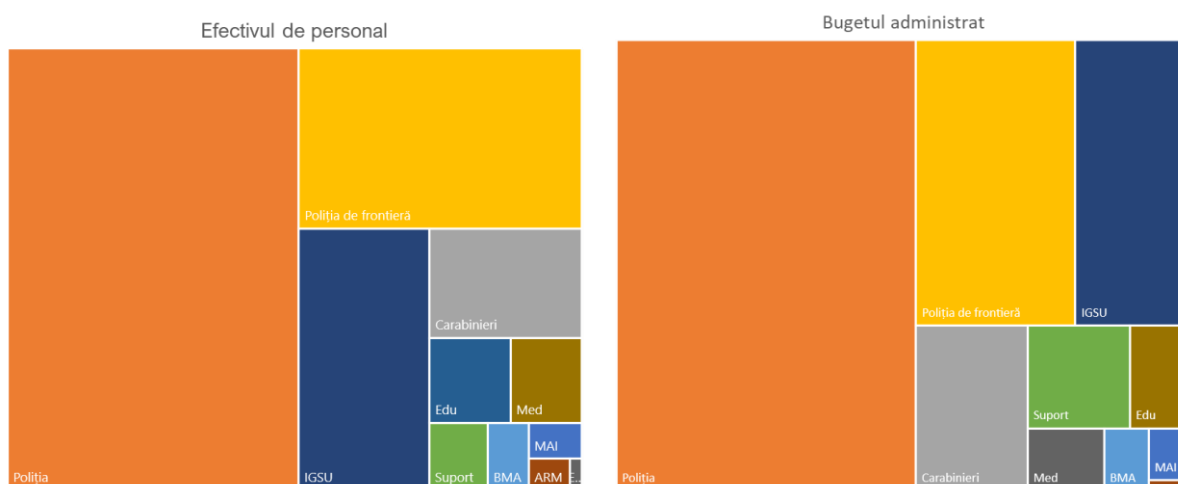
domeniilor de competență, care s-a produs într-o perioadă lungă. Inițial, Ministerul Afacerilor Interne era, oarecum, sinonim cu organele de poliție, căruia i s-au adăugat treptat competențe congruente misiunii de protecție a persoanei și de asigurare a ordinii publice. În această ordine de idei, autoritățile independente din punct de vedere instituțional – Departamentul Situații Excepționale (2005), Departamentul Trupelor de Grăniceri, ulterior Serviciul de Grăniceri (2012) și Agenția Rezerve Materiale (2018) – au fost reorganizate și trecute în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. În același timp, în baza analizelor funcționale, pe intern, s-au efectuat multiple reorganizări ale aparatului central al Ministerului Afacerilor Interne și ale instituțiilor subordonate. Astfel, subdiviziunile Protecție Internă și Anticorupție, Tehnologii Informaționale, Managementul Operațional au fost detașate de aparatul central al ministerului și constituite ca entități aparte.

Organigrama Ministerului Afacerilor Interne

Sursa: Organigrama Ministerului Afacerilor Interne la situația din anul 2021

121. Din punctul de vedere al resurselor umane și financiare, domeniul afacerilor interne dispune de un efectiv-limită de personal de 18 178 de angajați (inclusiv 400 de angajați ai Serviciului medical) și de 413 angajați ai Academiei „Ștefan cel Mare”, cu un buget de 3 095 800,1 mii de lei, dintre care 2 844 229,9 mii de lei aparțin sectorului Ordine publică și securitate, celelalte fiind gestionate de Ministerul Afacerilor Interne din contul altor programe bugetare (protecția mediului – 5 082,9 mii de lei, ocrotirea sănătății – 105 032,3 mii de lei, învățământ – 86 100,4 mii de lei și protecția socială – 158,0 mii de lei). Atât sub aspectul resurselor umane, cât și al celui financiar, aproximativ jumătate din efectivul-limită și din buget revine IGP (51%), urmat de IGPF (20% din efectiv și 17% din buget), IGSU (13% din efectiv și din buget) și IGC (7% din efectiv și din buget).

Sursa: Bugetul executat și efectivul-limită, situația din anul 2021

122. În pofida celor enunțate, se remarcă următoarele probleme, care necesită soluționate în perioada implementării SDDAI 2022-2030:

1) sub aspectul reorganizării, structura organizațională a instituțiilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne prezintă, în continuare, o serie de deficiențe (nu sunt delimitate competențele în domeniul menținerii ordinii publice între IGP și IGC; nu este justificată detașarea managementului operațional de către aparatul central al ministerului; nu sunt elucidate competențele ministerului în raport cu rezervele statului);

2) din perspectiva numărului de angajați, menținerea moratorului asupra completării funcțiilor vacante din efectivul-limită nu permite utilizarea plenară a resurselor umane (inspectoratele teritoriale ale poliției exercită funcțiile de menținere a ordinii publice din contul altor obligațiuni de serviciu; funcțiile de suport ale activității IGM nu sunt prevăzute cu state de personal, iar volumul de lucru pentru documentarea imigranților depășește capacitatea operațională a IGM);

3) din punctul de vedere al alocațiilor bugetare pentru siguranța și ordinea publică, există un deficit cronic de fonduri pentru realizarea eficientă a funcțiilor de bază (nivelul de salarizare al angajaților din domeniul afacerilor interne menține riscul coruptibilității; fondul de salarizare nu permite stimularea performanței individuale și colective; nivelul de dotare cu tehnică și echipament specializat este scăzut; dezvoltarea și interoperabilitatea sistemelor informaționale și asigurarea contractării specialiștilor în subdiviziunile poliției, salvatorilor și pompierilor și a altor unități este mult sub nivelul exigențelor).

123. Având în vedere cele expuse anterior, urmează referințe la aspectele transversale care vizează activitatea tuturor instituțiilor din domeniul administrat de către Ministerul Afacerilor Interne, și anume:

1) managementul resurselor umane în domeniul afacerilor interne;

2) capacitatea sistemului de a menține un corp de angajați integri și incoruptibili;

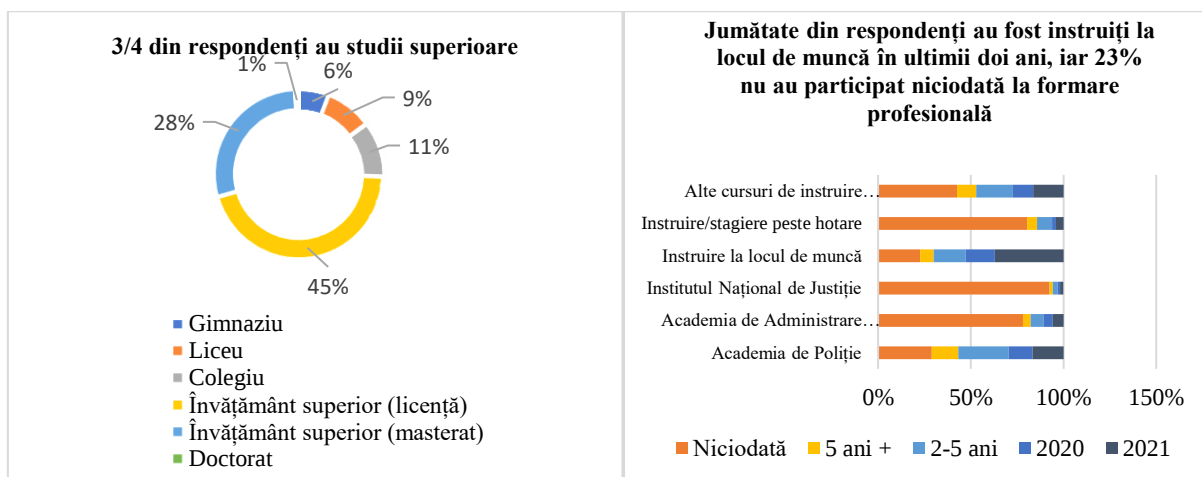
3) gradul de digitalizare a serviciilor prestate în domeniul afacerilor interne și al managementului tehnologiilor informaționale și al comunicațiilor electronice.

124. Efectivul-limită al aparatului central al Ministerului Afacerilor Interne, al autorităților administrative și al instituțiilor din subordinea acestuia este constituit din 8 628 (46%) de ofițeri; 7 928 (44%) de subofițeri, 1 487 (8,6%) de salariați civili și 167 (1,2%) de funcționari publici, iar numărul funcțiilor vacante pe întreg sistemul Ministerului Afacerilor Interne, la data de 31 decembrie 2021, constituia 2 146 de unități, sau 11,8% din efectiv (2 029 de unități sub moratoriu).

125. În ansamblu, rata fluctuației constituie 54% dintre angajați, motivele fiind salariul nesatisfăcător, lipsa posibilităților de creștere în carieră într-un termen la care se așteaptă angajatul, mediul de muncă cu risc sporit pentru viață și sănătate, suprasolicitarea la locul de muncă etc.

126. Ținând cont de faptul că fluctuația de personal se referă în mare parte la personalul cu o vechime în muncă de până la cinci ani, necesitatea angajărilor, în special în funcțiile cu statut special, persistă continuu.

127. În același timp, sondajul angajaților din domeniul afacerilor interne, efectuat în anul 2021, denotă faptul că 74% din numărul de angajați intervievați au studii superioare – cel puțin licență. Ceilalți 26% au absolvit gimnaziul, liceul sau colegiul. Instituția de învățământ care, în mod tradițional, asigură cu cadre sistemul afacerilor interne este Academia „Ștefan cel Mare”. Disciplinele de licență în cadrul acesteia sunt dreptul și administrarea publică, pe care aceasta le acoperă la fel ca și orice altă instituție de învățământ superior. Totuși, din punct de vedere instituțional, Academia „Ștefan cel Mare” este o instituție în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care, spre deosebire de alte instituții de învățământ superior, nu beneficiază de regimul de autogestiune financiară. Sustenabilitatea financiară a instituției se asigură prin dotările pentru studenții „bugetari” (615 absolvenți în ultimii cinci ani) care, în schimbul învățământului gratuit, se obligă să lucreze cel puțin cinci ani în sistemul afacerilor interne. Pe de altă parte, pentru a accede la profesia de polițist sunt suficiente cursurile de formare inițială pe o durată de patru luni. O particularitate a formării profesionale în domeniul poliției este că absolvenții cursului sunt angajați ai sistemului afacerilor interne încă din momentul înmatriculării, iar la absolvire primesc gradul de ofițer, sau după caz, gradul de subofițer.

Sursa: Chestionarul angajatului Ministerului Afacerilor Interne (2021)

128. Situația descrisă mai sus duce la următoarea anomalie: deși, în scopul exercitării funcțiilor de serviciu, pentru un anumit contingent de angajați (agenți de circulație, pompieri), gradul de ofițer nu reprezintă o condiție de accesare în profesie, sistemul produce în mod mecanic un excedent de ofițeri, limitând cererea pentru cursurile de formare profesională pentru subofițeri. Mai mult decât atât, cererea mică pentru cursurile de formare profesională este suprimată și de cerințele înalte la admitere impuse de comisia medicală. În consecință, din 430 de candidați, doar 150 sunt considerați apti să se înmatriculeze, ceea ce se răsfrânge negativ asupra mediei academice la admitere. Cu referire la studiile superioare, există un vacuum în ceea ce privește formarea profesională a ofițerilor de investigație și a criminaliștilor.

129. O altă particularitate a sistemului afacerilor interne ține de faptul că, practic, aproape fiecare instituție subordonată Ministerului Afacerilor Interne dispune de propriul său centru de instruire: în domeniul poliției există Centrul integrat de pregătire pentru aplicarea legii (parte din Academia „Ștefan cel Mare”); în domeniul asigurării ordinii publice există Centrul de instrucție subordonat IGC; în domeniul poliției de frontieră funcționează Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei; în domeniul situațiilor excepționale există Centrul republican de instruire (cu statut de direcție). Ținând cont de mobilitatea personalului în cadrul sistemului afacerilor interne, se pune întrebarea dacă acest nivel de specializare a centrelor de instruire este congruent cu cerințele sistemului.

130. „Toleranța zero” față de fenomenul corupției în rândul personalului constituie o prioritate pentru Ministerul Afacerilor Interne. Cu toate acestea, datele Barometrului Opiniei Publice (sondaj național realizat bianual în Republica Moldova de circa 20 de ani) din luna iunie a anului 2021 arată tendința negativă a gradului de încredere a respondenților în poliție, atestându-se o diminuare cu aproximativ 10%: de la 41%, în octombrie 2020, la 30,9%, în iunie 2021.

131. Persistența corupției în sistemul afacerilor interne este confirmată și de studiile și evaluările desfășurate intern, în special de analiza cauzelor penale pornite în privința personalului Ministerului Afacerilor Interne în perioada 2019-2021.

132. Analiza cazurilor de corupție, începând cu anul 2019, instrumentate atât de Procuratura Anticorupție, cât și de Centrul Național Anticorupție și de Serviciul protecție internă și anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare – *SPIA*), demonstrează următoarea distribuție a infracțiunilor de corupție în sistemul afacerilor interne.

Categoria infracțiunii	2019	2020	2021
Corupere pasivă (art. 324 CP)	53	60	80
Abuz de putere (art. 327 CP)	30	12	9
Trafic de influență (art. 326 CP)	23	15	13

133. Analiza datelor prezentate mai sus remarcă o înrăutățire a situației în partea ce ține de comiterea infracțiunilor de corupere pasivă, de la 30,63%, în anul 2019, la 35,92%, în anul 2020, și la un procentaj de 38,83%, înregistrat în anul 2021.

134. De asemenea, din perspectiva subiecților infracțiunilor și a apartenenței lor departamentale, s-a atestat că instituția cu cel mai înalt nivel de risc este Inspectoratul Național de Securitate Publică (în continuare – *INSP*) al IGP.

135. Totodată, numărul în creștere a cazurilor de corupere înregistrate se datorează și implicării active în documentarea unor astfel de cazuri a autorităților anticorupție, inclusiv a subdiviziunii specializate *SPIA*.

136. În același timp, s-au diminuat cazurile de trafic de influență (art. 326 Cod penal) și de abuz de putere (art. 327 Cod penal), care reprezintă 17,34% (6,93% pentru anul 2020 și 5,2% pentru anul 2021) și, respectiv, 13,29% (8,38% pentru anul 2020 și 6,31% pentru anul 2021). Evaluările interne arată că funcția și postul în care își desfășoară activitatea un funcționar public influențează cel mai mult gradul de vulnerabilitate la corupție.

137. Analizele efectuate au identificat tendința tot mai accentuată a angajaților *INSP* de a folosi situația de serviciu în interes personal și material, interesul public și drepturile cetățenilor fiind prejudiciate.

138. Ca urmare a implementării Planului sectorial de acțiuni anticorupție în domeniul asigurării ordinii publice pentru anii 2018-2020, aprobat prin Hotărârea

Guvernului nr. 597/2018, nivelul de realizare și impactul acțiunilor anticorupție au fost estimate drept satisfăcătoare, însă, în pofida eforturilor depuse de către Ministerul Afacerilor Interne în vederea consolidării climatului de integritate instituțională, mai rămân multe probleme care urmează a fi rezolvate.

139. Performanța instituțiilor din sistemul afacerilor interne depinde, într-o mare măsură, de accesul instantaneu la bazele de date în format electronic și de comunicațiile electronice securizate. De asemenea, la exercitarea atribuțiilor de serviciu, angajații subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne apelează la bazele de date externe, inclusiv la cele gestionate de Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Inspectoratul Național de Probațiune, Administrația Națională a Penitenciarelor, Serviciului Vamal și, într-un sens mai larg, la resursele informaționale de bază (Registrul de stat al populației și Registrul de stat al unităților de drept), precum și la alte resurse informaționale de stat, ca, de exemplu, Registrul de stat al vehiculelor.

140. Există, cel puțin, 16 registre gestionate de actori externi, care sunt accesate de către angajații sistemului afacerilor interne. La acestea se adaugă și sistemele informaționale automatizate, gestionate nemijlocit de autoritățile administrative subordonate Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv Serviciul Tehnologii Informaționale, în calitate de instituție specializată de suport, care gestionează sistemele informaționale-cheie atât pentru activitatea Ministerului Afacerilor Interne, cât și pentru alte organe de drept, precum: Sistemul informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”; Sistemul informațional automatizat „Registrul de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții”; Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al accidentelor rutiere”; Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al armelor; Sistemul automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului” și Sistemul informațional automatizat „Registrul dactiloscopic”. În cadrul IGPF se utilizează Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră, iar în cadrul IGM – Sistemul informațional automatizat „Migrație și azil”.

141. Cu toate acestea, pentru exercitarea eficientă a competențelor autorităților și instituțiilor din sistemul afacerilor interne în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (în continuare – *TIC*), una din priorități constă în integrarea sistemelor informaționale deținute cu platforma de interoperabilitate (MConnect), care va asigura efectuarea unui schimb operativ de date cu alte resurse informaționale de stat, dar și condiții tehnice necesare realizării schimbului de date (conform cerințelor Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și ale Hotărârii Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect)).

142. O vulnerabilitate sistemică ține de faptul că, în majoritatea absolută a cazurilor (circa 90%), soluțiile tehnice sunt elaborate de proiectanți externi, care, contractual, se obligă să asigure menținerea și deservirea sistemelor informaționale automatizate implementate. Preferabil ar fi ca aceste soluții să fie livrate instituțiilor din sistemul afacerilor interne împreună cu cheile de acces, astfel încât Ministerul Afacerilor Interne să poată asigura cu forțe proprii menținerea și dezvoltarea sistemelor informaționale automatizate. Estimativ, contractarea directă a unei echipe de specialiști în domeniul TIC ar permite economisirea a 2/3 din bugetul Ministerului Afacerilor Interne destinat serviciilor de mentenanță, precum și o protecție mai bună a datelor.

143. Referitor la segmentul prestării serviciilor publice și gestionării sistemelor informaționale, în anul 2022 Nomenclatorul integrat al serviciilor publice administrative cuprindea 688 de servicii, dintre care 62 (9% din numărul total de servicii) sunt prestate de instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Dintre acestea, până la finele anului 2021, doar 13 servicii erau digitalizate.

144. Concomitent, ghișeul unic al actelor permissive emise de către instituțiile publice din Republica Moldova cuprinde 130 de licențe, certificate și autorizații, dintre care nouă se eliberează de către Ministerul Afacerilor Interne (serviciile de pază și securitate, autovehiculele speciale și regimul de utilizare a armelor).

145. Astfel, implementarea pe termen lung a sistemului de servicii TIC propus va aduce beneficii atât domeniului întreg al afacerilor interne, cât și cetățenilor țării, străinilor aflați pe teritoriul Republicii Moldova, mediului de afaceri etc.

146. În acest context, viitorul sistem de servicii TIC va maximiza utilizarea datelor și a serviciilor guvernamentale prestate în beneficiul cetățenilor, va oferi oportunități și posibilități de digitalizare la nivel național, prin adoptarea unei arhitecturi instituționale adaptate la standardele informaticii și securității cibernetice.

III. VIZIUNEA STRATEGICĂ

147. Viziunea de dezvoltare strategică a sistemului afacerilor interne până în anul 2030 este aliniată la Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030 și prevede asigurarea unui sistem de drept democratic și funcțional, bazat pe drepturile universale ale omului, demnitatea umană, aplicarea legii, protejarea interesului legitim al cetățeanului și prestarea serviciilor de calitate. Aceste deziderate vor asigura reducerea violenței în familie și în societate, a vulnerabilităților în fața

amenințărilor și a riscurilor de toate tipurile, vor spori securitatea funcționării infrastructurilor și sistemelor critice, astfel încât cetățenii, indiferent de vârstă, gen, etnie sau religie, să se simtă protejați și să-și poată realiza pe deplin potențialul uman.

148. Pentru a-și atinge obiectivele propuse până în anul 2030, Ministerul Afacerilor Interne se va concentra pe prestarea unor servicii de calitate cetățenilor, devenind un furnizor de securitate regională, prin introducerea în activitatea cotidiană a conceptului de securitate europeană, care va reduce oportunitățile de evoluare a coridoarelor de import-export a criminalității, accentul fiind pus și pe dezvoltarea relațiilor de cooperare internațională în acest sens.

149. De asemenea, în perioada respectivă, elementul de bază pentru Ministerul Afacerilor Interne îl constituie transformarea individuală (a angajatului), care se va axa pe indicatorul-cheie de performanță (KPI), pentru a măsura integritatea, etica și conduita profesională ale angajaților, precum și pe reproiectarea pregătirii profesionale și a specializării personalului pe tot parcursul activității, pe asigurarea condițiilor de muncă decente pentru toți, crearea unor pachete motivaționale variate și o protecție socială echitabilă, care să contribuie la creșterea performanței angajaților, dezvoltarea unor grupuri-țintă, al căror scop îl va constitui managementul transversal bazat pe analize inteligente prin crearea unui mediu de securitate sigur, accesibil și durabil.

IV. OBIECTIVELE GENERALE ȘI DIRECȚIILE PRIORITARE DE INTERVENȚIE

150. Pentru atingerea scopului SDDAI 2022-2030 – sporirea gradului de siguranță a tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de vârstă, gen, etnie sau religie, politica de dezvoltare a afacerilor interne se va axa pe următoarele subdomenii de activitate:

- 1) ordinea și securitatea publică;
- 2) prevenirea și combaterea criminalității;
- 3) controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor;
- 4) managementul frontierei;
- 5) migrația și azilul;
- 6) integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate;
- 7) protecția civilă și situațiile excepționale;
- 8) formarea profesională, integritatea și digitalizarea (subdomeniu transversal).

151. Având în vedere respectivele subdomenii de activitate, implementarea SDDAI 2022-2030 se realizează prin intermediul următoarelor obiective generale și direcții prioritare de intervenție:

Secțiunea 1. Subdomeniul ordine și securitate publică

152. Obiectivul general nr. 1. Siguranța sporită a populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice.

Realizarea acestui obiectiv va contribui la atingerea unor rezultate tangibile, orientate spre societate, prin sporirea percepției de siguranță generală în țară și prin creșterea nivelului de încredere a societății în poliție. Totodată, realizarea obiectivului va contribui esențial la diminuarea numărului persoanelor din grupurile vulnerabile care nu se simt în siguranță în locurile publice.

153. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 1):

- 1) sporirea capacităților de patrulare și de reacționare operativă;
- 2) asigurarea unui răspuns prompt la apelurile de urgență;
- 3) asigurarea autorităților de aplicare a legii cu personal, logistică și infrastructură;
- 4) distribuirea uniformă a resurselor instituționale la nivel regional;
- 5) extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară la nivel național;
- 6) sporirea capacităților și capabilităților instituționale în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

154. Obiectivul general nr. 2. Serviciile de ordine și securitate publică aliniate la principiile drepturilor omului.

Asigurarea respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale reprezintă o prioritate-cheie pentru autoritățile din cadrul sistemului afacerilor interne. În acest context, obiectivul va proiecta soluții și rezultate direcționate spre reducerea cazurilor de tortură, tratamente inumane și degradante, exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, vătămare intenționată a integrității corporale sau a sănătății și privațiunea ilegală de libertate.

155. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 2):

- 1) prevenirea situațiilor de încălcare a drepturilor omului în interacțiunea cu serviciile de ordine și securitate publică, precum și pe durata aflării în custodia serviciilor de ordine publică;
- 2) fortificarea capabilităților de prevenire și combatere a discriminării și a discursului de ură, precum și a infracțiunilor motivate de prejudecată, cu accent sporit pe respectarea principiilor de imparțialitate și obiectivitate;
- 3) perfecționarea procedurilor de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc, cu accent sporit pe respectarea principiului proporționalității;
- 4) preluarea practicilor și conformarea la standardele internaționale a procedurilor privind aplicarea măsurilor privative și neprivative de libertate;

5) facilitarea accesibilității persoanelor cu dizabilități, în condiții de egalitate cu ceilalți, la sediile structurilor de ordine și securitate publică, precum și la serviciile de informare și comunicare.

156. Obiectivul general nr. 3. Siguranța rutieră sporită pe drumurile publice.

Traficul rutier în Republica Moldova prezintă riscuri mari pentru viața și sănătatea populației, iar accidentele rutiere sunt principala cauză a deceselor și traumatismelor în rândul persoanelor angajate în trafic. În acest sens, realizarea acestui obiectiv va contribui la diminuarea numărului persoanelor decedate în urma accidentelor de circulație rutieră, inclusiv la diminuarea constantă a numărului accidentelor rutiere.

157. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 3):

- 1) stabilirea modului de efectuare a testării antidrog a conducătorilor de vehicule bănuși de consum de alcool, consum de droguri, etnobotanice, analogi ai acestora și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate;
- 2) stabilirea condițiilor tehnice pentru vehiculele care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, pentru a fi admise în circulație pe drumurile publice;
- 3) completarea cerințelor generale de echipare a vehiculelor cu regim prioritar de circulație și a vehiculelor speciale;
- 4) simplificarea mecanismelor de constatare a contravențiilor din domeniul circulației rutiere;
- 5) înăsprirea sancțiunilor și a pedepselor, inclusiv în cazul recidivei pentru încălcările admise în traficul rutier;
- 6) asigurarea schimbului transfrontalier de informații cu privire la încălcările în traficul rutier;
- 7) dezvoltarea procedurilor de fixare digitalizată a accidentelor rutiere, prin lărgirea spectrului de date colectate de la fața locului și prin înregistrarea acestora în sistemele informaționale (CADAS);
- 8) dezvoltarea soluțiilor IT în domeniul circulației rutiere;
- 9) asigurarea unei educații timpurii privind siguranța rutieră, bazată pe analiza riscurilor, a grupurilor-țintă și a categoriilor de vârstă vulnerabilă.

Secțiunea a 2-a. Subdomeniul prevenirea și combaterea criminalității

158. Obiectivul general nr. 4. Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile.

Tehnologia informațională a evoluat extrem de mult în ultimul deceniu, au evoluat implicit și metodele de comitere a diferitor infracțiuni utilizând tehnologiile informaționale.

Realizarea obiectivului va contribui la consolidarea cadrului normativ și a capacităților instituționale de evaluare a riscurilor, de prevenire și combatere a criminalității cibernetice, inclusiv prin implementarea standardelor prevăzute de Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, încheiată la Lanzarote la 25 octombrie 2007, de Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta la 23 noiembrie 2001, de cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția privind criminalitatea cibernetică, adoptată la Budapesta la 2 februarie 2001.

159. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 4):

- 1) perfecționarea cadrului normativ și alinierea acestuia la acquis-ul UE;
- 2) fortificarea capacităților și instituirea mecanismelor eficiente de prevenire și combatere a criminalității informatice, precum și diminuarea numărului infracțiunilor comise în mediul online;
- 3) consolidarea capacităților de expertiză criminalistică în domeniul cibernetic;
- 4) instruirea specifică a angajaților autorităților de aplicare a legii cu privire la noile metode de investigare a infracțiunilor cibernetice și conexe.

160. Obiectivul general nr. 5. Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc.

Criminalitatea organizată continuă să evolueze în ultimii ani, prezentând o proiecție de dezvoltare îngrijorătoare pentru instituțiile de aplicare a legii.

În acest context, este esențială intensificarea activităților în vederea dezmembrării structurilor de criminalitate organizată, cu accent pe grupurile care prezintă un risc mai ridicat pentru securitate și pentru persoanele din eşaloanele superioare ale organizațiilor infracționale.

161. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 5):

- 1) perfecționarea cadrului normativ și alinierea acestuia la acquis-ul UE;
- 2) implementarea eficientă a mecanismelor de protejare a victimelor grupărilor criminale și de recuperare a prejudiciului;
- 3) dezvoltarea soluțiilor TIC pentru accelerarea schimbului de informații, colectarea de date, analiză și suport decizional în cadrul activității speciale de investigații, al urmăririi penale și al condamnărilor pronunțate în cauzele de criminalitate organizată;
- 4) consolidarea capacităților de expertiză criminalistică;
- 5) modernizarea sistemelor informaționale privind informațiile criminalistice și criminologice și cazierile judiciare, inclusiv asigurarea interoperabilității acestora cu sistemele de informații partajate la nivel național și internațional;

6) consolidarea cooperării internaționale privind prevenirea și combaterea criminalității organizate;

7) dezvoltarea abilităților angajaților care activează în instituțiile responsabile de combaterea crimei organizate.

162. Obiectivul general nr. 6. Reducerea vulnerabilităților naționale privind traficul de ființe umane.

Republica Moldova, pe lângă țară de tranzit, a devenit treptat și țară de destinație a traficului de ființe umane. Drept urmare, cele mai specifice probleme cu care se confruntă autoritățile statului în exercițiul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane se referă la capacitatea redusă de identificare a formelor de recrutare/exploatare online, la lipsa serviciilor și asistenței specializate destinate victimelor pe termen lung, la nivelul slab de cooperare dintre diferiți actori implicați în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, precum și la Sistemul național de referire pentru protecția și asistența victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane slab dezvoltat.

163. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 6):

- 1) perfecționarea cadrului normativ și alinierea acestuia la acquis-ul UE;
- 2) consolidarea capacităților instituționale de identificare a formelor și metodelor de recrutare și exploatare online;
- 3) instituirea și dezvoltarea platformelor digitale de raportare a cazurilor de exploatare a copiilor în mediul online;
- 4) intensificarea măsurilor de informare și sensibilizare în vederea prevenirii traficului de ființe umane;
- 5) fortificarea cooperării interinstituționale și internaționale în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane;
- 6) consolidarea capacităților instituționale de identificare și de protecție a victimelor traficului de ființe umane;
- 7) ajustarea procedurilor de investigare, colectare și evaluare a informațiilor, cu accent pe culegerea datelor dezagregate și pe utilizarea acestora în procesul de analiză a fenomenului;
- 8) instruirea specifică a angajaților, axată pe metodele de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, procedee avansate de exercitare a urmăririi penale în cauzele de trafic de ființe umane, inclusiv de copii, precum și respectarea drepturilor și intereselor victimelor traficului.

164. Obiectivul general nr. 7. Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează la viața și la proprietatea persoanei.

Infracțiunile care atentează la viața, sănătatea și proprietatea persoanei rămân în topul infracțiunilor comise an de an, iar lipsa unor intervenții și soluții inovative generează riscuri pentru integritatea și libertatea individuală, precum și pentru viața economică și socială a cetățenilor.

Implementarea acestui obiectiv va asigura reducerea numărului de infracțiuni ce atentează la viața și sănătatea persoanei, precum și al infracțiunilor contra patrimoniului.

165. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 7):

- 1) dezvoltarea instrumentelor și softurilor inteligente pentru a sprijini investigarea infracțiunilor și căutarea infractorilor;
- 2) îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmărirea penală și condamnările realizate în cazurile infracțiunilor de spălare de bani și investigațiile financiare paralele;
- 3) utilizarea instrumentelor și a soluțiilor informatice în analiza tranzacțiilor și a fluxurilor financiare;
- 4) asigurarea instruirii specifice a angajaților autorităților de aplicare a legii privind cele mai bune practici în materie de investigații transfrontaliere.

166. Obiectivul general nr. 8. Reducerea cererii și ofertei de droguri ilicite.

Punerea în aplicare a obiectivului va contribui la descurajarea criminalității legate de droguri, la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane, la stabilitate, securitate socială și sensibilizare a publicului larg.

167. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 8):

- 1) alinierea cadrului normativ național la acquis-ul UE;
- 2) instituirea mecanismului și reglementarea competenței material-procesuale a poliției de efectuare a testării antidrog a persoanelor bănuite de consumul drogurilor;
- 3) sporirea controlului asupra circulației substanțelor stupefiante, psihotrope, a precursorilor, analogilor, precum și a etnobotanicelor;
- 4) introducerea sub controlul statului a noilor substanțe stupefiante, psihotrope și a precursorilor acestora, identificate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și stabilirea cantităților-limită ale acestora, depistate în circulație ilegală;
- 5) prevenirea și combaterea eficientă a traficului ilicit de droguri, îndeosebi cel realizat prin intermediul internetului, darknet-ului, al platformelor de comunicare socială, al plăților online, inclusiv al criptomonedelor, precum și al comunicării digitale criptate;
- 6) fortificarea capacităților naționale de documentare și de destructurare a rețelilor infracționale specializate în traficul ilicit de droguri.

Secțiunea a 3-a. Subdomeniul controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor

168. Obiectivul general nr. 9. Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și al armamentului ușor.

Realizarea obiectivului va contribui la sporirea capacităților statului în domeniul controlului armelor și munițiilor din circuitul civil, inclusiv prin prevenirea și combaterea traficului de arme de calibru mic, al armamentului ușor, al componentelor esențiale ale acestora și al munițiilor aferente.

169. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 9):

- 1) perfecționarea cadrului normativ și alinierea acestuia la acquis-ul UE;
- 2) dezvoltarea și operaționalizarea Punctului național focal în domeniul armelor de foc și al munițiilor;
- 3) dezvoltarea și extinderea funcționalității Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”;
- 4) intensificarea activităților de sensibilizare a societății privind predarea benevolă a armelor deținute ilegal;
- 5) facilitarea cooperării și a schimbului de informații;
- 6) modernizarea infrastructurii de depozitare a armelor și a munițiilor, pentru a preveni riscurile de deturnare și de acces neautorizat.

Secțiunea a 4-a. Subdomeniul managementul frontierei

170. Obiectivul general nr. 10. Vulnerabilitatea redusă a frontierei de stat bazată pe cunoașterea deplină a situației.

Identificarea timpurie a riscurilor și a vulnerabilităților va permite concentrarea atenției asupra domeniilor critice și utilizarea eficientă a resurselor în beneficiul statului și al comunității.

Pe termen mediu, asigurarea coerenței dintre componentele sistemului de coordonare a securității frontaliere va permite folosirea coordonată a resurselor.

171. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 10):

- 1) dezvoltarea capacităților instituționale și interinstituționale de analiză a riscurilor, de gestionare și de schimb al informațiilor;
- 2) asigurarea în timp real a unei imagini comprehensive a situației la frontiera de stat;
- 3) implementarea tehnologiilor de ultimă generație în controlul și în supravegherea frontierei de stat;
- 4) asigurarea capacității de reacție adecvate la amenințări, susținute de resurse administrative și tehnice, precum și de resurse umane profesionale.

172. Obiectivul general nr. 11. Frontiera de stat sigură, securizată și funcțională.

Rezultatul scontat al implementării acestui obiectiv ține de reducerea semnificativă a contrabandei, a migrației ilegale și a altor acțiuni ilicite la frontiera de stat, precum și de facilitarea trecerii legitime a frontierei de către persoane și vehicule.

Realizarea acestui obiectiv general va contribui la creșterea siguranței cetățeanului, precum și la consolidarea statutului Republicii Moldova de furnizor de securitate și de partener de încredere în gestionarea frontierelor externe ale UE.

173. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 11):

- 1) fortificarea capacităților de control al frontierei de stat în vederea prevenirii și combaterii acțiunilor ilicite;
- 2) creșterea capacităților de gestionare a crizelor la frontiera de stat;
- 3) fluidizarea traficului la frontiera de stat și garantarea respectării intereselor legitime ale persoanelor;
- 4) dezvoltarea infrastructurii la frontiera de stat și a condițiilor de muncă;
- 5) aplicarea mecanismelor eficiente de control al calității.

Secțiunea a 5-a. Subdomeniul migrație și azil

174. Obiectivul general nr. 12. Fluxul migrațional reglementat în beneficiul țării și al migrantului.

Implementarea obiectivului va aduce valoare adăugată și beneficii atât țării, cât și migrantului. Din perspectiva țării se urmărește de a avea un flux migrațional reglementat și controlat, atât sub aspect instituțional, cât și sub aspect operațional.

Totodată, se urmărește consolidarea mecanismului instituțional privind reglementarea admisiei, a supravegherii străinilor, în vederea prevenirii și combaterii șederii ilegale, precum și a măsurilor îndepărtării acestora, în scopul asigurării securității naționale, a ordinii și securității publice

175. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 12):

- 1) perfecționarea cadrului normativ în materie de admisie, de reglementare a șederii și de îndepărtare a străinilor, implicit alinierea acestuia la acquis-ul UE;
- 2) consolidarea capacităților instituționale și operaționale ale IGM;
- 3) fortificarea capacităților instituționale de prevenire și combatere a șederii ilegale a străinilor, inclusiv îndepărtarea acestora de pe teritoriul țării.

176. Obiectivul general nr. 13. Sistemul de azil consolidat și ajustat la standardele UE și la cele internaționale.

Obiectivul are drept scop asigurarea unui sistem de azil național eficient și echitabil, capabil să garanteze condiții adecvate de recepție și asistență pentru solicitanții unei forme de protecție, în conformitate cu bunele practici europene și

cu angajamentele asumate pe plan internațional. Totodată, obiectivul va contribui la implementarea procedurilor unitare de examinare a cererilor de azil.

177. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 13):

- 1) alinierea sistemului de azil la acquis-ul UE și la normele internaționale;
- 2) uniformizarea procedurilor de examinare a cererilor de azil;
- 3) îmbunătățirea condițiilor de recepție și de asistență pentru solicitanții de azil;
- 4) consolidarea mecanismelor de prevenire și de reducere a cazurilor de apatridie.

Secțiunea a 6-a. Subdomeniul integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate

178. Obiectivul general nr. 14. Facilitarea integrării sinergice a străinilor în societate, inclusiv a persoanelor strămutate, asigurând un nivel de trai decent pentru fiecare și contribuind la dezvoltarea economică și cea socială a țării.

Rezultatul scontat al acestui obiectiv vizează integrarea eficientă și sustenabilă a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate, astfel încât Republica Moldova să devină un spațiu sigur de incluziune și de diversitate.

179. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 14):

Facilitarea integrării sinergice a străinilor în societate, inclusiv a persoanelor strămutate se va realiza prin următoarele direcții:

- 1) îmbunătățirea serviciilor de consiliere privind sistemul de integrare disponibil la nivel național;
- 2) îmbunătățirea nivelului de incluziune socială, cu accent pe nevoile specifice ce derivă din criteriile de gen, vârstă, mediu de reședință și statut socioeconomic;
- 3) crearea unui mediu favorabil pentru accesul pe piața muncii și dezvoltarea antreprenorială;
- 4) asigurarea accesului la servicii medicale;
- 5) protejarea diversității culturale și garantarea accesului la măsuri dedicate incluziunii socioculturale;
- 6) îmbunătățirea accesului la servicii educaționale și eficientizarea integrării în sistemul de învățământ național prin programe de sprijin și de adaptare;
- 7) asigurarea accesului echitabil la fondul de locuințe, cu accent sporit privind garantarea dreptului la locuințe decente a persoanelor social vulnerabile.

180. Obiectivul general nr. 15. Măsurile eficientizate de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale.

Realizarea obiectivului va avea drept rezultat îmbunătățirea gradului de conștientizare a populației privind riscurile majore, reducerea numărului de victime și a pagubelor materiale, precum și creșterea rezilienței comunităților locale.

Totodată, aceasta va permite diminuarea presiunii asupra bugetului de stat și va contribui la creșterea calității vieții populației, prin reducerea impactului negativ al situațiilor excepționale asupra mediului și a economiei.

181. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 15):

- 1) dezvoltarea unui sistem funcțional și coerent de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale;
- 2) consolidarea mecanismului de informare preventivă;
- 3) promovarea și dezvoltarea voluntariatului în domeniul prevenirii situațiilor de urgență și excepționale;
- 4) evaluarea continuă a vulnerabilităților și riscurilor situațiilor de urgență și excepționale;
- 5) crearea și gestionarea eficientă a tehnologiilor moderne pentru avertizarea publică.

182. Obiectivul general nr. 16. Asigurarea unui sistem rezilient de pregătire pentru protecția civilă în situații de urgență și excepționale.

Realizarea acestui obiectiv va contribui esențial la formarea unei culturi de securitate și de protecție civilă în rândul populației și la profesionalizarea forțelor de intervenție, în vederea dezvoltării unui sistem rezilient și sustenabil de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale.

În același timp, obiectivul prevede orientarea investițiilor statului, precum și a partenerilor de dezvoltare spre edificarea unui sistem de pregătire, care să integreze comunitățile, cetățenii și factorii de răspundere de toate nivelurile în efortul de apărare a vieții, a proprietății și a mediului împotriva incendiilor și a altor situații de urgență și excepționale.

183. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 16):

- 1) creșterea gradului de pregătire al populației, al autorităților administrației publice, al sectorului privat, asociativ și voluntar, în vederea gestionării eficiente a situațiilor de urgență și excepționale;
- 2) creșterea calității proceselor educaționale și a capacității de reacție în caz de urgențe;
- 3) consolidarea capacităților de instruire practică, prin simulări, aplicații tactice, exerciții naționale și internaționale;
- 4) sporirea capacităților de completare a rezervelor de stat și de mobilizare.

184. Obiectivul general nr. 17. Capacitățile de intervenție și răspuns în situații de urgență și excepționale îmbunătățite.

Obiectivul urmărește modernizarea și extinderea capacităților logistice, tehnice și umane ale IGSU și ale altor structuri implicate, în scopul reducerii timpului mediu de răspuns la situații de urgență și excepționale.

Aceste măsuri vor contribui la salvarea unui număr mai mare de vieți omenești, la reducerea pierderilor materiale, la creșterea încrederii populației în serviciile de urgență și la sporirea capacității de participare a Republicii Moldova în misiuni internaționale de protecție civilă.

185. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 17):

- 1) îmbunătățirea capacităților operaționale și de răspuns în situații de urgență și excepționale;
- 2) dezvoltarea infrastructurii naționale de intervenție;
- 3) procurarea autospecialelor și echipamentelor moderne;
- 4) digitalizarea procesului de gestionare a intervențiilor și integrarea într-un sistem de coordonare operațională compatibil cu cerințele europene.

**Secțiunea a 7-a. Subdomeniul formare profesională,
integritate și digitalizare**

186. Obiectivul general nr. 18. Serviciile de calitate asigurate prin perfecționarea formării profesionale, consolidarea integrității instituționale și digitalizarea sistemului afacerilor interne.

Dezvoltarea continuă a învățământului din domeniul securității și ordinii publice reprezintă o condiție esențială pentru funcționarea eficientă a instituțiilor de aplicare a legii, în care cetățenii să aibă încredere și, respectiv, să se simtă protejați de orice pericol. Realizarea acestui deziderat implică îmbunătățirea constantă a calității formării profesionale inițiale și continue, axate pe dezvoltarea competențelor și aptitudinilor prevăzute de standardele ocupaționale, care, într-un final, să asigure acoperirea necesarului de instruire în toate domeniile de activitate ale sistemului afacerilor interne.

Climatul toleranței „zero” la corupție constituie o altă condiție esențială pentru funcționarea eficientă a instituțiilor statului, în cadrul căreia angajarea și promovarea agenților publici necesită să se realizeze, exclusiv, în bază de merit și de integritate profesională. În acest sens, prevenirea și combaterea corupției reprezintă o prioritate-cheie pentru asigurarea integrității instituționale și profesionale în cadrul sistemului afacerilor interne.

Din perspectiva digitalizării, majoritatea informațiilor de interes public și de serviciu din domeniul afacerilor interne sunt gestionate prin intermediul sistemelor informaționale. Cu toate acestea, o prioritate în eficientizarea activității autorităților și instituțiilor din sistemul afacerilor interne o constituie consolidarea

capacităților tehnice și organizatorice de a reutiliza informațiile printr-un proces eficient de schimb de date între sistemele informaționale deținute.

187. Direcțiile prioritare de intervenție (OG 18):

- 1) perfecționarea procesului de formare profesională și de cercetare științifică;
- 2) cultivarea și consolidarea climatului de integritate instituțională și profesională, precum și a climatului toleranței „zero” la corupție;
- 3) digitalizarea proceselor administrative și a serviciilor publice în domeniul afacerilor interne;
- 4) creșterea gradului de accesibilitate și interoperabilitate a sistemelor informaționale și a comunicațiilor electronice din domeniul afacerilor interne.

188. Având în vedere impactul subdomeniului „formare profesională, integritate și digitalizare” asupra întregului sistem al afacerilor interne, se menționează că direcțiile prioritare de intervenție ale obiectivului general nr. 18 au caracter transversal pentru celelalte obiective generale ale SDDAI 2022-2030.

189. În același timp, deși respectivele priorități de intervenție sunt transversale, acestea nu limitează planificarea altor direcții de intervenție aferente subdomeniului formării profesionale, integrității și digitalizării, care să fie specifice doar pentru unele obiective generale ale SDDAI 2022-2030.

V. IMPACTUL

190. Impactul pe termen lung urmărește mai multe beneficii în folosul cetățeanului, și anume: să genereze mai multă siguranță pentru oameni în toate mediile și situațiile în care aceștia își desfășoară activitățile – acasă, pe stradă, în locurile publice, în traficul rutier sau online, pe timp de zi sau noapte. Pentru ca impactul să se producă, au fost proiectate intervenții în opt subdomenii de activitate, care vor avea ca efect modernizarea și capacitatea serviciilor în domeniul afacerilor interne, cu accent pe creșterea calității serviciilor prestate și apropierea de societate.

191. Alinierea tuturor proceselor și procedurilor la cele mai bune practici internaționale, cu respectarea abordării bazate pe drepturile omului, va reduce la minimum eventualitatea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și posibilitatea unor situații în care viața și sănătatea persoanei să aibă de suferit în urma intervențiilor forțelor de ordine. Profesionalismul sporit al angajaților din domeniul afacerilor interne va genera un nivel înalt de mulțumire și satisfacție în rândul societății și se vor reduce cazurile de abuz în serviciu.

192. În acest mod, se va reduce timpul de reacționare la apelurile de urgență, fapt ce va spori sentimentul de securitate publică, inclusiv în zonele rurale mai îndepărtate de centrele raionale.

193. La fel, pornind de la abordarea complexă a segmentului de prevenire și combatere a criminalității, SDDAI 2022-2030 va avea impact direct asupra mediului economic și social, accentul fiind pus pe combaterea criminalității organizate și a celei informatice, a traficului ilicit de droguri și de ființe umane, precum și a celui de arme și muniții.

194. Beneficiarii finali, ca urmare a implementării SDDAI 2022-2030, vor fi locuitorii Republicii Moldova, care vor locui într-o societate modernă, în care fenomenul criminalității nu va constitui o amenințare la viața și bunăstarea lor.

195. Este evident că, pentru atingerea impactului, sunt necesare schimbări de ordin normativ, funcțional și operațional, la diferite niveluri ale administrației de stat. Performanța sporită a activității autorităților de resort în prevenirea și combaterea criminalității este unul dintre instrumentele care poate garanta atingerea impactului așteptat.

196. Schimbările climatice contribuie direct la creșterea periodicității și intensității fenomenelor extreme, cum ar fi valurile de căldură și temperaturile extreme, care pot cauza incendii extinse sau precipitații abundente însoțite de inundații la scară largă, acestea având un impact direct asupra economiei și a activităților sociale și de mediu. Fenomenele de vreme extremă reduc și creșterea economică a unei zone sau a statului, distrug suprafețele agricole, înrăutățesc condițiile de trai ale populației, favorizează apariția bolilor, inclusiv a celor transmise prin apă și prin alimente.

197. Astfel, impactul SDDAI 2022-2030 în subdomeniul situațiilor de urgență și excepționale va spori capacitatea rezilienței țării la situațiile de urgență și excepționale, adaptată la provocările și la riscurile existente, precum și la necesitățile reale ale societății, prin consolidarea capacităților de coordonare, reacționare, conștientizare, informare și transfer tehnologic inovator.

198. SDDAI 2022-2030, de asemenea, va asigura un management efektiv, eficient și coordonat al frontierei de stat, pentru a avea o frontieră deschisă, bine controlată și securizată, ceea ce va determina extinderea centurii de siguranță a UE.

199. Intervențiile planificate pe subdomeniul de activitate managementul frontierei vor influența direct mediul social și economic. Activitățile de prevenire și combatere a criminalității transfrontaliere, a migrației ilegale, de contrabandă a

traficului ilicit de mărfuri și bunuri vor spori gradul de securitate publică și vor asigura trecerea fluxurilor și mijloacelor bănești în zona legală de activitate.

200. În final, frontiera de stat a Republicii Moldova va deveni locul în care sunt aplicate armonios și integrat resursele umane dedicate, mijloacele eficiente de control al frontierei, inclusiv tehnologiile de ultimă generație, precum și tehnicile și procedeele europene de supraveghere a sectorului verde al frontierei și de control în punctele de trecere a frontierei de stat.

201. În subdomeniul de activitate migrație și azil, impactul va reflecta diminuarea presiunii asupra serviciilor publice dat fiind faptul că o migrație sigură și reglementată aduce beneficii atât țării, cât și migrantului. În acest sens, vor fi implementate proceduri clare și optime de prestare a serviciilor pentru străini în format online, în vederea creșterii gradului de satisfacție a beneficiarului solicitant față de serviciile acordate. La fel, pentru creșterea gradului de siguranță a populației vor spori capacitățile de răspuns la nivel național în cazul unui aflus masiv de persoane.

202. Totodată, intervențiile planificate în domeniul integrării etapizate a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate, vor stimula creșterea incluziunii sociale a acestora prin măsuri de sprijin educațional, accesul la servicii medicale, protecție socială și participare comunitară.

203. Un impact pozitiv, ca urmare a implementării SDDAI 2022-2030, va avea și crearea unui corp de angajați profesioniști și integri, bazat pe principiul responsabilității manageriale și pe delegarea eficientă a atribuțiilor, precum și pe recrutarea, formarea, evaluarea și remunerarea angajaților în condiții echitabile și transparente.

204. Combinate, aceste elemente vor constitui un instrument-cheie de dezvoltare a domeniului afacerilor interne.

VI. INDICATORII DE IMPACT

205. Progresul privind realizarea obiectivelor generale ale SDDAI 2022-2030 va fi evaluat în baza indicatorilor de impact.

206. Indicatorii de impact asigură transpunerea și contribuie la implementarea ȳntelor aferente obiectivelor de dezvoltare durabilă din Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030 (atribuite Ministerului Afacerilor Interne).

207. La calcularea Țintelor intermediare și finale, în procesul de colectare a informațiilor, atât autoritatea implementatoare, cât și furnizorii de date/partenerii (incluși în coloana „Sursa informațiilor”) vor contribui cu statistici oficiale.

Obiectivul general	Indicatorii de impact	Sursa informațiilor	Valoarea de referință în anul 2022	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2025	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030
1	2	3	4	5	6
Ordine și securitate publică					
Obiectivul general nr. 1. Siguranța sporită a populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice (Ținta națională ODD nr. 16.1; ODD nr. 16)	Percepție a populației privind siguranța (Indicatorul SND nr. 92; Indicatorul ODD nr. 16.1.4)	Ministerul Afacerilor Interne; Barometrul Opiniei Publice; Biroul Național de Statistică	30,2% (anul 2021)	40%	50%
	Nivel de încredere al populației în Poliție conform sondajelor Barometrului Opiniei Publice	Ministerul Afacerilor Interne; Barometrul Opiniei Publice	31% (sondajul Barometrului Opiniei Publice din iunie 2021)	45%	56%
Obiectivul general nr. 2. Serviciile de ordine și securitate publică aliniate principiilor drepturilor omului (Ținta națională ODD nr. 5.1; ODD nr. 5)	Număr de cazuri de tortură, tratamente inumane și degradante, exces de putere, depășirea atribuțiilor de serviciu, vătămare intenționată a integrității corporale sau a sănătății, constrângerea de a face declarații, privațiunea ilegală de libertate (art. 166 ¹ , 328, 151, 152, 309, 166 Cod penal)	Ministerul Afacerilor Interne	24	20	16
Obiectivul general nr. 3. Siguranța rutieră sporită pe drumurile publice (Ținta națională ODD nr. 3.6, nr. 11.2; ODD nr. 3, nr.11)	Numărul de decese cauzate de accidentele rutiere la 100 000 populație (Indicatorul SND nr. 25; Indicatorul ODD nr. 3.6.1)	Ministerul Afacerilor Interne Furnizori de date/parteneri: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	10,3 (anul 2019)	7,3	5,1
	Rată a accidentelor rutiere la 100 000 populație (Indicatorul SND nr. 24; Indicatorul ODD nr. 11.2.1.3)	Ministerul Afacerilor Interne Furnizori de date/parteneri: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Biroul Național de Statistică	98 (anul 2021)	80	70
Prevenirea și combaterea criminalității					
Obiectivul general nr. 4. Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și	Rată a ordinelor de sistare a accesului la paginile web anulate în raport cu numărul ordinelor emise în acest sens	Ministerul Afacerilor Interne Furnizori de date/parteneri: Serviciul de	-	Conform datelor disponibile la 31 decembrie 2025	Cel mult 10%

1	2	3	4	5	6
accesibile		Informații și Securitate			
Obiectivul general nr. 5. Grupurile și organizațiile criminale cu grad sporit de risc identificate și neutralizate	Număr de grupuri și organizații criminale anihilate în raport cu cele documentate	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Serviciul Vamal; Centrul Național Anticorupție; Serviciul de Informații și Securitate	50%	55%	60%
Obiectivul general nr. 6. Reducerea vulnerabilităților naționale privind traficul de ființe umane și de copii (Ținta națională ODD nr. 16.2; ODD nr. 16)	Număr de victime ale traficului de ființe umane la 100 000 populație (Indicatorul SND nr. 93; Indicatorul ODD nr. 16.2.2)	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Serviciul de Informații și Securitate; Serviciul Vamal; Procuratura Generală; Centrul Național Anticorupție	7,0 (anul 2018)	4,5	3,5
Obiectivul general nr. 7. Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității (Țintele naționale ODD nr. 5.2, nr. 11.7, nr. 16.1; ODD nr. 5, nr. 11, nr. 16)	Număr de victime ale omorului intenționat la 100 000 populație (Indicatorul SND nr. 90; Indicatorul ODD nr. 16.1.1)	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	6,7 (anul 2016)	5,7	4,7
	Număr de victime ale infracțiunilor de violență sexuală la 100 000 populație (Indicatorul SND nr. 94)	Ministerul Afacerilor Interne	11,9 (anul 2019)	9,0	8,0
Obiectivul general nr. 8. Reducerea cererii și ofertei de droguri ilicite	Număr de substanțe stupefiante, psihotrope și de plante care conțin astfel de substanțe, precursori ai substanțelor psihoactive noi și de substitute de droguri identificate	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	39 substanțe noi (anul 2017)	58	117
Controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor					

1	2	3	4	5	6
Obiectivul general nr. 9. Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și armamentului ușor (Ținta națională ODD nr. 16.4.2; ODD nr. 16)	Ponderea infracțiunilor cu arme raportată la numărul total de infracțiuni	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i>	-	0,27% (anul 2023)	0,2%
	Numărul armelor predate benevol	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Serviciul de Informații și Securitate; Procuratura Generală; Centrul Național Anticorupție	-	57 (anul 2023)	215
	Număr de arme deținute conform legislației la 100 000 populație (Indicatorul ODD nr. 16.4.2.1)	Ministerul Afacerilor Interne	-	2959,4 (media anilor 2020-2023)	3247,3 (media anilor 2026-2030)
	Număr de arme deținute ilegal confiscate (Indicatorul ODD nr. 16.4.2.2)	Ministerul Afacerilor Interne	-	343 (anul 2023)	375
Managementul frontierei					
Obiectivul general nr. 10. Vulnerabilitatea redusă a frontierei de stat, bazată pe o cunoaștere deplină a situației	Rată a cazurilor depistate în raport cu numărul total de evenimente înregistrate	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Externe; Serviciul Vamal	80% (anul 2021)	84%	88%
Obiectivul general nr. 11. Frontiera de stat sigură, securizată și funcțională	Nivel de încredere al populației în Poliția de Frontieră, conform sondajelor Barometrului Opiniei Publice	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Barometrul Opiniei Publice	31,9% (Barometrul Opiniei Publice, 2021)	36%	40%
Migrație și azil					
Obiectivul general nr. 12. Fluxul migrațional reglementat în beneficiul țării și al migrantului	Grad de satisfacție al beneficiarilor de servicii publice în domeniul migrației	Ministerul Afacerilor Interne (chestionarul online privind evaluarea calității serviciilor disponibil pe site-ul web oficial al IGM)	0%	56% (media disponibilă de la lansarea serviciului)	80% (media anilor 2026-2030)
Obiectivul general nr. 13. Sistemul de azil consolidat și ajustat la standardele UE și cele internaționale	Număr de servicii noi acordate solicitanților de azil (condițiile materiale de recepție; accesul la servicii medicale)	Ministerul Afacerilor Interne	0 (servicii)	2 (servicii)	4 (servicii)
Integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate					
Obiectivul general nr. 14. Facilitarea integrării sinergice a străinilor în societate, inclusiv a persoanelor	Număr de străini consiliați privind sistemul de integrare disponibil	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i>	-	5000 (străini consiliați prin intermediul centrelor de	15000 (străini consiliați până la 31 decembrie

1	2	3	4	5	6
strămutate, asigurând un nivel de trai decent pentru fiecare și contribuind la dezvoltarea economică și cea socială a țării (Ținta națională ODD nr. 10.7; ODD nr. 10)		Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Culturii; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină; Ministerul Educației și Cercetării; Biroul Național de Statistică		integrare din cadrul IGM)	2027 prin intermediul centrelor de integrare din cadrul IGM)
Protecție civilă și situații excepționale					
Obiectivul general nr. 15. Măsurile eficiente de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale (Țintele naționale ODD nr. 1.5, nr. 11.5, nr. 13.1; ODD nr. 1, nr. 11, nr. 13)	Grad de conștientizare a populației privind pericolele situațiilor excepționale	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Ministerul Mediului; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Justiției; Biroul Național de Statistică; Autoritățile administrației publice locale	64% (persoane instruite/informate din 2.626.588 populație cu reședință obișnuită, la începutul anului 2021)	67%	70%
	Număr de persoane decedate în urma situațiilor excepționale la 100 000 locuitori (Indicatorii ODD nr. 1.5.1.a, nr. 11.5.1.a, nr. 13.1.1.a)	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Biroul Național de Statistică	-	4,54 (media anilor 2020-2024)	4,4 (media anilor 2026-2030)
Obiectivul general nr. 16. Asigurarea unui sistem rezilient de pregătire pentru protecția civilă în situații de urgență și excepționale (Țintele naționale ODD nr. 1.5, nr. 11.5, nr. 13.1; ODD nr. 1, nr. 11, nr. 13)	Grad de pregătire a angajaților IGSU și a categoriilor de populație	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Autoritățile administrației publice locale	11% angajați (anul 2021)	36% angajați	40% angajați
	Nivel de completare a rezervelor de stat și de mobilizare		60% populație 41%	76% populație 65%	80% populație 90%
Obiectivul general nr. 17. Capacitățile de intervenție și răspuns în situații de urgență și excepționale îmbunătățite (Țintele naționale ODD nr. 1.5, nr. 11.5, nr. 13.1; ODD nr. 1, nr. 11, nr. 13)	Timp mediu de intervenție la apelurile de urgență	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Ministerul Sănătății; Autoritățile administrației publice locale	21 min 43 sec (anul 2020)	19 min 25 sec (media anilor 2021-2024)	18 min 45 sec (anul 2030)
	Număr de persoane direct afectate în urma situațiilor excepționale la 100 000 locuitori (Indicatorii ODD	Ministerul Afacerilor Interne <i>Furnizori de date/parteneri:</i> Biroul Național de	-	23,84 (media anilor 2020-2024)	20 (media anilor 2026-2030)

1	2	3	4	5	6
	<i>nr. 1.5.1.c, nr. 11.5.1.c, nr. 13.1.1.c)</i>	Statistică			
Obiectivul general nr. 18. Serviciile de calitate asigurate prin perfecționarea formării profesionale, consolidarea integrității instituționale și digitalizarea sistemului afacerilor interne <i>(Țintele naționale ODD nr. 5.1, nr. 16.5-16.7; ODD nr. 5, nr. 16)</i>	Fluctuație redusă a angajaților din sistemul afacerilor interne	Ministerul Afacerilor Interne	13,14%	11,14%	9,14%
	Grad de intoleranță la corupție a angajaților din sistemul afacerilor interne	Ministerul Afacerilor Interne	51 <i>(număr de denunțuri înregistrate în anul 2021)</i>	130 <i>(media anilor 2022-2025)</i>	170 <i>(media anilor 2026-2030)</i>
	Număr de servicii publice digitalizate în creștere din numărul total de servicii prestate	Ministerul Afacerilor Interne	13 din 58 de servicii digitalizate prestate	33	53

VII. RISCURILE DE IMPLEMENTARE

208. Stabilitatea politică, socială și economică va permite implementarea plenară a prevederilor SDDAI 2022-2030. Întrucât SDDAI 2022-2030 este un document de politici publice pe termen lung, se va ține cont de riscurile implementării acesteia. Pentru a reacționa în mod adecvat la eventualele riscuri, se propun măsuri de remediere menite să reducă riscurile anticipate.

Riscurile anticipate	Nivelul riscului	Măsurile de remediere
1	2	3
1. Inconsecvența angajamentului politic de a implementa în mod plenar prevederile SDDAI 2022-2030	Jos	Orizontul de implementare al SDDAI 2022-2030 depășește mandatul Guvernului actual, care expiră în 2025. Totodată, obiectivele strategice sunt armonizate cu Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030, ale cărei obiective au fost naționalizate de autoritățile din Republica Moldova. Pentru a asigura implementarea SDDAI 2022-2030 pe durata mandatului, s-au prevăzut ținte intermediare pentru anul 2025, asigurând realizarea strategiei până la evaluarea intermediară
2. Fluctuația cadrelor din sistemul Ministerului Afacerilor Interne	Înalt	Prin eforturile de curățare a sistemului Ministerului Afacerilor Interne se vor exclude angajații care au alte interese decât realizarea bunului public pentru cetățenii Republicii Moldova. Părăsind sistemul, ei vor elibera locuri vacante pentru o nouă generație de subofițeri și ofițeri, integri și profesioniști. Totuși, capacitatea sistemului educațional de a furniza cadre pentru sistemul Ministerului Afacerilor Interne este limitată. Pentru a remedia această situație, se va pune accent pe consolidarea capacității profesionale, reflectate

1	2	3
		în una dintre direcțiile prioritare ale prezentei Strategii
3. Modificarea agendei de priorități sub influența factorilor externi	Mediu	Realitatea cauzată de pandemia de coronavirus (COVID-19) a demonstrat cât de fragile pot fi planurile de dezvoltare atunci când societatea se confruntă cu o criză în sănătate publică la nivel global. Totuși, elaborarea SDDAI 2022-2030 a pornit de la faptul că nevoia de siguranță a persoanei este un bun public atemporal, astfel încât, în mare parte, obiectivele trasate în aceasta vor rămâne pe agenda de priorități, într-un fel sau altul. Totodată, SDDAI 2022-2030 permite un grad de flexibilitate: deși reprezintă viziunea strategică pe termen lung, operaționalizarea acesteia se va face prin programele sectoriale corespunzătoare direcțiilor prioritare. Având un orizont mediu de implementare, programele sectoriale vor fi mai strâns corelate cu Cadrul bugetar pe termen mediu
4. Insuficiența mijloacelor bugetare pentru implementarea strategiei	Scăzut	Chiar și în perioada când bugetul public național a fost sub presiunea cheltuielilor legate de criza pandemică provocată de coronavirus și de criza gazelor, bugetul alocat Ministerului Afacerilor Interne și instituțiilor din subordine nu a avut de suferit. Siguranța persoanei este unul dintre bunurile publice fundamentale, la fel ca educația sau ocrotirea sănătății. Prin urmare, scenariul conform căruia bugetul Ministerului Afacerilor Interne va fi sacrificat pentru alte priorități emergente este puțin probabil. În același timp, se atenționează asupra faptului că miza principală a SDDAI 2022-2030 este de a produce rezultate tangibile, care vor avea un efect în cascadă, inclusiv asupra creșterii economice și a veniturilor bugetare
5. Caracterul transfrontalier al crimei organizate	Mediu	Breșa de securitate condiționată de faptul că Republica Moldova nu deține controlul asupra frontierei de stat pe întreg perimetrul acesteia este un factor de risc. Totodată, prin acțiunile planificate de creare a posturilor comune de trecere a frontierei pe teritoriul Ucrainei, se urmărește reducerea la minimum a acestuia
6. Răspândirea globală a terorismului	Jos	Republica Moldova este unul dintre cele mai sigure state din punctul de vedere al securității față de amenințările teroriste, fiind, în acest sens, un factor de stabilitate regională. Totuși, nu se poate desconsidera în totalitate riscul răspândirii globale a terorismului. Măsurile îndreptate spre fortificarea capacităților IGM vor asigura neadmiterea pe teritoriul țării a

1	2	3
		străinilor care vizitează Republica Moldova cu permise false, amenințând siguranța cetățenilor
7. Situația geopolitică nefavorabilă	Mediu	Prioritatea Republicii Moldova este de a menține relații bune cu vecinii imediați – România și Ucraina. Experiența altor state, inclusiv războiul din Ucraina, criza migranților la frontiera dintre țările UE și Belarus, arată cât de vulnerabilă poate fi țara care nu deține controlul deplin al frontierei de stat. Eforturile de eliminare a acestui risc prin instituirea punctelor comune de trecere a frontierei pe teritoriul Ucrainei au fost deja menționate. În același timp, soluția definitivă în această privință ține de reintegrarea țării prin soluționarea pașnică și politică a conflictului transnistrean, cu respectarea suveranității și integrității teritoriale a țării în hotarele internaționale recunoscute
8. Conlucrarea defectuoasă cu alte autorități publice centrale și locale	Jos	Deși principiile conlucrării cu alte autorități publice centrale și locale sunt dictate de cadrul legal, realizăm că implementarea efectivă a SDDAI 2022-2030 implică necesitatea sincronizării acțiunilor comune ale unor organe ale statului cu agenda propusă de Ministerul Afacerilor Interne. Astfel, colaborarea eficientă a organelor de urmărire penală cu Procuratura va avea un impact direct asupra performanței acestora. Sub alt aspect, politica externă are impact asupra capacității de a exercita controlul frontierei, iar investițiile în infrastructura drumurilor – asupra numărului de accidente rutiere. În acest sens, pentru neadmiterea materializării acestui risc, se impun acțiuni de consolidare și eficientizare a mecanismelor de cooperare interinstituțională, bazate pe transparență, în vederea maximizării impactului SDDAI 2022-2030
9. Rezistența la schimbarea practicilor înrădăcinate în sistemul Ministerului Afacerilor Interne	Înalt	În pofida parcursului îndelungat de dezvoltare instituțională, anumite tipare moștenite din trecut afectează în mod negativ activitatea subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne. În acest sens, Ministerul Afacerilor Interne va rămâne deschis față de asistența tehnică internațională oferită prin intermediul partenerilor de dezvoltare, prin care, în sistemul Ministerului Afacerilor Interne, se vor înrădăcina cele mai bune practici de comunicare, de aplicare a legii, de protecție a victimelor etc.

1	2	3
10. Sabotarea implementării strategiei de către anumite grupuri de interese din cadrul Ministerului Afacerilor Interne	Jos	Majoritatea absolută a angajaților Ministerului Afacerilor Interne doresc curățarea sistemului. Totuși, nu se subestimează capacitatea acestuia de a rezista schimbării, utilizând practicile rău-famate ale coruperii și șantajului. Pentru a remedia acest risc, una dintre direcțiile prioritare ale SDDAI 2022-2030 ține de integritatea etică și profesională a angajaților din sistemul afacerilor interne
11. Erodarea corupției în sectorul public și cel privat	Mediu	Acțiunile planificate vor viza cultivarea și consolidarea climatului de integritate instituțională și profesională, precum și a climatului toleranței „zero” la corupție

VIII. AUTORITĂȚILE ȘI INSTITUȚIILE RESPONSABILE

209. Ministerului Afacerilor Interne, în calitate de organ central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate ce îi sunt încredințate, îi revine responsabilitatea primară în implementarea SDDAI 2022-2030.

210. Totodată, în limitele competențelor instituționale, responsabilitatea secundară în implementarea SDDAI 2022-2030 revin: Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerului Afacerilor Externe; Ministerului Finanțelor; Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerului Justiției; Ministerului Sănătății; Ministerului Apărării; Ministerului Educației și Cercetării; Ministerului Mediului; Ministerului Muncii și Protecției Sociale; Serviciului de Informații și Securitate; Procuraturii Generale; Centrului Național Anticorupție; Agenției de Guvernare Electronică; Serviciului Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică.

211. Pentru a spori impactul SDDAI 2022-2030, Ministerul Afacerilor Interne va coopera și cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu organizații neguvernamentale, precum și cu partenerii de dezvoltare, în funcție de necesități.

IX. PROCEDURI DE EVALUARE ȘI RAPORTARE

212. Implementarea SDDAI 2022-2030 se va produce etapizat, ținând cont de ciclul de planificare strategică și cel de planificare bugetară a Guvernului.

213. SDDAI 2022-2030, în calitate de document de politici publice care reflectă viziunea strategică de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, va fi implementată prin intermediul programelor sectoriale, care vor acoperi

subdomeniile de activitate reflectate în capitolul IV, pentru două cicluri de planificare, care cuprind anii 2022-2025 și, respectiv, anii 2026-2030.

214. Programele sectoriale pentru cel de-al doilea ciclu de planificare vor fi elaborate pe parcursul anului 2025 și vor cuprinde perioada anilor 2026-2030.

215. Totodată, având în vedere caracterul transversal al subdomeniului formare profesională, integritate și digitalizare, prevăzut la capitolul IV, programele sectoriale elaborate pentru cel de-al doilea ciclu de planificare, prevăzut pentru anii 2026-2030, vor include măsuri ce vizează formarea profesională, integritatea instituțională, digitalizarea proceselor și a serviciilor publice.

216. Programele sectoriale vor corespunde programelor bugetare și, pe lângă acțiunile prioritare, vor reflecta subacțiunile relevante și alte activități ce decurg din implementarea priorităților guvernamentale. Programele sectoriale vor fi completate cu o estimare a costurilor necesare pentru implementarea planurilor de acțiuni.

217. Evaluarea SDDAI 2022-2030 se realizează în procesul de implementare a acesteia (evaluarea intermediară) și, după expirarea termenului de implementare (evaluarea finală), se asigură de către Ministerul Afacerilor Interne, în baza informației prezentate de către autoritățile responsabile de implementare.

218. Raportul de evaluare intermediară a implementării SDDAI 2022-2030 se va elabora pe parcursul anului 2026 și va reflecta gradul de realizare a indicatorilor de impact și a Țintelor intermediare planificate pentru anul 2025, în vederea prezentării unei imagini obiective, în conformitate cu criteriile de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență.

219. Raportul de evaluare finală a implementării SDDAI 2022-2030 se va elabora pe parcursul anului 2031 și va reflecta gradul de realizare a indicatorilor de impact și a Țintelor intermediare planificate pentru anul 2030, în vederea prezentării unei imagini obiective, în conformitate cu criteriile de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență. Totodată, în raportul de evaluare finală vor fi reflectate constatările, concluziile și recomandările.

220. În cazul în care, în procesul de implementare a SDDAI 2020-2030, vor fi identificate cauze și condiții ce pot provoca obstacole privind atingerea impactului preconizat, acestea pot servi drept temei pentru inițierea procesului de ajustare a obiectivelor SDDAI 2022-2030.

221. Pe durata implementării SDDAI 2020-2030, Ministerul Afacerilor Interne va asigura monitorizarea procesului de implementare a SDDAI 2022-2030 și va prezenta Guvernului, până la 31 decembrie 2026, raportul de evaluare intermediară, iar până la 31 decembrie 2031, raportul de evaluare finală a SDDAI 2022-2030.

222. Raportul de evaluare intermediară și raportul de evaluare finală a SDDAI 2022-2030 vor fi publicate pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor Interne.”

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Daniella Misail-Nichitin

Ministrul finanțelor

Victoria Belous

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr.658/2022 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul actului normativ este elaborat de Ministerul Afacerilor Interne. În procesul de elaborare a versiunii inițiale a proiectului au fost consultate subdiviziunile aparatului central, autoritățile administrative și instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv autoritățile administrației publice centrale vizate. Totodată, prin Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 228 din 22.04.2025 a fost instituit grupul de lucru responsabil de elaborarea proiectului în cauză.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul actului normativ a fost elaborat la inițiativa Ministerului Afacerilor Interne reieșind din următoarele considerente:

1) necesitatea corelării Hotărârii Guvernului nr. 658/2022 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (*în continuare – Strategie*), cu modificările ([link](#)) operate în Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică ([link](#));

2) necesitatea soluționării deficiențelor constatate în rapoartele de monitorizare și cele de evaluare intermediară a programelor sectoriale de implementare a Strategiei ([link](#)).

3) angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul screening-ului bilateral pe Capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate”, din 23-25 septembrie 2024, desfășurat la Bruxelles, Regatul Belgiei, privind elaborarea a două documente de politici publice: **(i)** controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor, **(ii)** integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Evoluțiile recente din sistemul național de planificare strategică și avansarea Republicii Moldova în procesul de integrare europeană, au stat la baza modificărilor operate în Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică ([link](#)).

De menționat este faptul că aceste modificări normative au intervenit și în structura documentelor de politici publice, prin urmare, se denotă necesitatea actualizării conținutului Strategiei conform noilor elemente structurale prevăzute la pct. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, în special acele elemente structurale ce vizează obiectivele generale, direcțiile prioritare de intervenție și indicatorii de impact ai Strategiei.

Subsidiar, se menționează că perioada anilor 2022 – 2025 constituie prima etapă de implementare a Strategiei și, se realizează prin intermediul a șase programe sectoriale, care detaliază politicile planificate în următoarele domenii acoperite de Strategie: **(i)** managementul integrat al frontierei de stat, [link](#); **(ii)** gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor, [link](#); **(iii)** ordine și securitate publică, [link](#); **(iv)** prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență și excepționale, [link](#); **(v)** prevenirea și combaterea criminalității, [link](#); **(vi)** formare profesională, integritate și digitalizare, [link](#).

Astfel, în procesul de monitorizare a programelor respective, au fost constatate un șir de deficiențe ce afectează gradul de implementare a Strategiei. În esență, aceste deficiențe sunt generate de lacunele existente în conținutul următoarelor elemente structurale ale Strategiei: **(i)** obiective generale; **(ii)** direcțiile prioritare de intervenție **(iii)** indicatorii de impact, implicit valorile de referință, valorile țintă și valorile finale ale indicatorilor de impact.

Totodată, se menționează că deficiențele descrise supra, sunt confirmate și de rapoartele

de evaluare intermediară a programelor sectoriale de implementare a Strategiei, disponibile pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor Interne, la compartimentul „Activitatea”, rubrica „Rapoarte”, anul 2025 ([link](#)).

Într-un final, pentru soluționarea principalelor probleme identificate, prin intermediul proiectului actului normativ se propune:

- 1) actualizarea obiectivelor generale cu descrierea rezultatelor planificate pentru realizarea viziunii strategice stabilite pentru domeniile acoperite de Strategie;
- 2) stabilirea distinctă a direcțiilor prioritare de intervenție, inclusiv descrierea acestora din perspectiva măsurilor planificate pentru realizarea fiecărui obiectiv general setat;
- 3) reformularea indicatorilor de impact, astfel încât aceștia să fie corelați cu obiectivele generale, precum și să asigure evaluarea obiectivă a nivelului de realizare a fiecărui obiectiv general setat.
- 4) Actualizarea valorilor de referință ale indicatorilor de impact, în baza unor formule de calcul clar definite și realiste, care să permită stabilirea unor valori țintă ce pot fi atinse.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În esență, principalele prevederi ale proiectului derivă din necesitatea actualizării conținutului Strategiei conform noilor elemente structurale prevăzute la pct. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, precum și din necesitatea soluționării deficiențelor constatate în rapoartele de monitorizare și cele de evaluare intermediară a programelor sectoriale de implementare a Strategiei.

Noua redacție a Strategiei propusă spre aprobare conține 9 elemente structurale:

I. Introducerea – relatează importanța Strategiei și a deciziilor care au stat la baza elaborării, relevanța și corelarea acesteia cu Strategia națională de dezvoltare, Programul de activitate al Guvernului, Programul național de aderare și angajamentele internaționale asumate. Totodată, se menționează că acest capitol al Strategiei nu a suferit modificări de conținut, respectiv nu are elemente noi.

II. Analiza situației – descrie problemele în subdomeniile acoperite de Strategie și a cauzelor acestora, inclusiv posibilele consecințe și riscuri în cazul neintervenției în soluționarea problemelor și a impactului acestora asupra principalelor grupuri vulnerabile afectate, cu utilizarea dovezilor cantitative și calitative și a datelor disponibile.

Referindu-ne la elementele noi din proiect, se menționează că acest capitol al Strategiei a suferit modificări neesențiale, întrucât este imperativ să se păstreze dovezile cantitative și calitative, inclusiv datele de referință, care au stat la baza elaborării Strategiei.

În context, se remarcă că acest capitol a fost completat cu două subdomenii noi acoperite de Strategie: **(i)** controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor, **(ii)** integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate. Ambele subdomenii de activitate reprezintă angajamentele Republicii Moldova, asumate în cadrul screening-ului bilateral pe Capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate”, din 23-25 septembrie 2024, desfășurat la Bruxelles, Regatul Belgiei.

III. Viziunea strategică – prevede angajamentul clar și succint, care descrie logica și direcțiile intervențiilor până în anul 2030 în subdomeniile acoperite de Strategie, axate pe asigurarea unui sistem de drept democratic și funcțional, bazat pe aplicarea legii, protejarea interesului legitim al cetățeanului și prestarea serviciilor de calitate. Aceste deziderate vor asigura reducerea violenței în familie și în societate; reducerea vulnerabilităților în fața amenințărilor și a riscurilor de toate tipurile, sporirea securității funcționării infrastructurilor și sistemelor critice astfel, încât cetățenii, indiferent de vârstă, gen, etnie sau religie, să se simtă protejați și în siguranță.

IV. Obiective generale și direcții prioritare de intervenție – la acest capitol sunt descrise rezultatele planificate pentru subdomeniile acoperite de Strategie, precum și direcțiile prioritare de intervenție prevăzute pentru fiecare obiectiv general al Strategiei. De menționat este faptul că acest capitol a fost modificat esențial.

În acest sens, referindu-ne la elementele noi ale proiectului, se remarcă că pentru

atingerea scopului Strategiei, politica de dezvoltare a afacerilor interne se va axa pe următoarele subdomenii de activitate:

- 1) ordine și securitate publică;
- 2) prevenire și combatere a criminalității;
- 3) control al armelor de calibru mic și al armamentului ușor;
- 4) management al frontierei;
- 5) migrație și azil;
- 6) integrare etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate;
- 7) protecție civilă și situații excepționale;
- 8) formare profesională, integritate și digitalizare (subdomeniu transversal).

Reieșind din respectivele subdomenii de activitate, implementarea SDDAI 2022-2030 se va realiza prin intermediul a 18 obiective generale:

Obiectivul general nr. 1. Siguranță sporită a populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice;

Obiectivul general nr. 2. Serviciile de ordine și securitate publică aliniate la principiile drepturilor omului;

Obiectivul general nr. 3. Siguranță rutieră sporită pe drumurile publice;

Obiectivul general nr. 4. Instrumente și mecanisme de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile;

Obiectivul general nr. 5. Grupurile și organizațiile criminale cu grad sporit de risc identificate și neutralizate;

Obiectivul general nr. 6. Reducerea vulnerabilităților naționale privind traficul de ființe umane;

Obiectivul general nr. 7. Abordare multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează viața și proprietatea persoanei;

Obiectivul general nr. 8. Reducerea cererii și ofertei de droguri ilicite;

Obiectivul general nr. 9. Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și armamentului ușor;

Obiectivul general nr. 10. Vulnerabilitate redusă a frontierei de stat bazată pe o cunoaștere deplină a situației;

Obiectivul general nr. 11. Frontieră de stat sigură, securizată și funcțională;

Obiectivul general nr. 12. Flux migrațional reglementat în beneficiul țării și al migrantului;

Obiectivul general nr. 13. Sistemul de azil consolidat și ajustat la standardele UE și cele internaționale;

Obiectivul general nr. 14. Facilitarea integrării sinergice a străinilor în societate, inclusiv a persoanelor strămutate, asigurând un nivel de trai decent pentru fiecare și contribuind la dezvoltarea economică și cea socială a țării;

Obiectivul general nr. 15. Măsuri eficientizate de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale;

Obiectivul general nr. 16. Asigurarea unui sistem rezilient de pregătire pentru protecția civilă în situații de urgență și excepționale;

Obiectivul general nr. 17. Capacități de intervenție și răspuns în situații de urgență și excepționale îmbunătățite.

Obiectivul general nr. 18. Servicii de calitate asigurate prin perfecționarea formării profesionale, consolidarea integrității instituționale și digitalizarea sistemului afacerilor interne

Se menționează că următoarele direcții prioritare de intervenție ale obiectivului general nr. 18 au un caracter transversal pentru celelalte obiective generale ale SDDAI 2022-2030:

- 1) Perfecționarea procesului de formare profesională și cercetare științifică;
- 2) Cultivarea și consolidarea climatului de integritate instituțională și profesională, precum și a climatului toleranței „zero” la corupție;
- 3) Digitalizarea proceselor administrative și a serviciilor publice în domeniul afacerilor interne;
- 4) Creșterea gradului de accesibilitate și interoperabilitate a sistemelor informaționale

și a comunicațiilor electronice din domeniul afacerilor interne.

De remarcat este faptul că, deși respectivele priorități de intervenție sunt transversale, acestea nu limitează planificarea altor direcții de intervenție aferente subdomeniului formării profesionale, integrității și digitalizării, care să fie specifice doar pentru unele obiective generale ale Strategiei.

V. Impactul – pe termen lung va genera beneficii atât cetățenilor cât și statului. În acest sens, sunt proiectate intervenții în opt subdomenii de activitate, care vor avea ca efect modernizarea și capacitatea serviciilor în domeniul afacerilor interne, cu accent pe creșterea calității serviciilor prestate, astfel încât cetățenii să se simtă în siguranță la domiciliu și în spațiile publice.

Referindu-ne la elementele noi ale proiectului, se menționează că acest capitol a fost completat cu un aliniat nou ce se referă la intervențiile planificate în domeniul integrării etapizate a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate, care vor stimula creșterea incluziunii sociale a acestora prin măsuri de sprijin educațional, accesul la servicii medicale, protecție socială și participare comunitară.

VI. Indicatori de impact – prin intermediul indicatorilor respectivi va fi evaluat nivelul de realizare a fiecărui obiectiv general al Strategiei în conformitate cu valorile de referință, valorile - țintă intermediare pentru anul 2025 și valorile - țintă finale pentru anul 2030.

Capitolul respectiv a fost modificat esențial, întrucât acesta nu corespundea noilor cerințe de conținut prevăzute la pct. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică. În acest sens, au fost reformulați indicatorii de impact, precum și ajustate valorile de referință, valorile - țintă intermediare pentru anul 2025 și valorile - țintă finale pentru anul 2030. Totodată, au fost excluse obiectivele specifice și informațiile aferente acestora.

VII. Riscuri de implementare – la acest capitol sunt descrise riscurile asociate implementării Strategiei și a măsurilor de atenuare a acestora. Ca element nou al proiectului a fost adăugat riscul „erodarea corupției în sectorul public și cel privat”.

VIII. Autorități și instituții responsabile – la acest capitol se regăsesc autoritățile și instituțiile publice responsabile sau care contribuie la implementarea Strategiei, precum și a altor părți implicate.

IX. Proceduri de evaluare și raportare – acest capitol a fost redactat în conformitate cu noile cerințe de conținut prevăzute la pct. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică.

Totodată, se menționează că actul normativ urmează să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Această necesitate derivă din angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul screening-ului bilateral pe Capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate”, din 23-25 septembrie 2024, desfășurat la Bruxelles, Regatul Belgiei, privind elaborarea a două documente de politici publice: *(i)* controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor, *(ii)* integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate. În context, se remarcă că aceste 2 documente de politici sunt prevăzute în proiectul Strategiei.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În calitate de opțiune alternativă s-a analizat situația, potrivit căreia, nu se optează pentru operarea modificărilor în Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022. Însă, având în vedere situația actuală, descrisă la secțiunea 2.2 a Notei de fundamentare, precum și problemele identificate care impun intervenția, această opțiune alternativă nu poate fi luată în considerare.

Drept urmare, reiterăm că intervenția propusă derivă din necesitatea actualizării conținutului Strategiei conform noilor elemente structurale prevăzute la pct. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, precum și din necesitatea

soluționării deficiențelor descrise ce afectează gradul de implementare a Strategiei.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Pe termen lung modificările operate în Strategie vor avea un impact direct asupra creșterii performanței autorităților și instituțiilor publice. În acest sens, sunt proiectate intervenții în opt subdomenii de activitate, care vor avea ca efect modernizarea și capacitatea serviciilor în domeniul afacerilor interne, cu accent pe creșterea calității serviciilor prestate.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative <i>Nu este aplicabil.</i> Potrivit elementelor structurale prevăzute la pct. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, calcularea impactului financiar și argumentarea costurilor estimative nu este prevăzută. Totodată, se menționează că implementarea Strategiei se realizează prin intermediul programelor sectoriale care acoperă subdomeniile de activitate prevăzute în respectiva Strategie. Drept urmare, impactul financiar este relatat doar în programe, astfel cum prevede Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică.
4.3. Impactul asupra sectorului privat <i>Nu este aplicabil.</i>
4.4. Impactul social 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Obiectivele generale și direcțiile prioritare de intervenție prevăzute în Strategie sunt formulate din perspectiva respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, asigurării incluziunii sociale și egalității de gen, contribuind astfel la asigurare echității sociale.
4.5. Impactul asupra mediului <i>Nu este aplicabil.</i>
4.6. Alte impacturi și informații relevante <i>Nu este aplicabil.</i>
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională <i>Nu este aplicabil.</i>
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE <i>Nu este aplicabil.</i>
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
La 30 aprilie 2025, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii de Guvern pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 658/2022 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, a fost publicat pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor interne și pe platforma particip.gov.md (link). Totodată, prin demersul nr. 14/1532 din 30 aprilie 2025, Ministerului Afacerilor Interne a informat părțile interesate¹ despre inițierea elaborării proiectului de decizie, inclusiv solicitând să prezinte propuneri de modificare a Strategiei în cauză. În context, se menționează că propunerile recepționate au contribuit la definitivarea versiunii inițiale a proiectului. Ulterior pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor Interne și pe platforma particip.gov.md a fost publicat dosarul proiectului și anunțul cu privire la consultarea publică a proiectului hotărârii de Guvern pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr.658/2022

¹ Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul Apărării, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Mediului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Biroul pentru integrare europeană, Serviciul de Informații și Securitate, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Agenția de Guvernare Electronică, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică.

cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 ([link](#)).

Subsecvent, la 09.07.2025 s-a desfășurat ședința consultărilor publice a proiectului de modificare a Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 ([link](#), [link](#), [link](#), [link](#)).

În procesul de avizare și consultare publică a proiectului:

1) Obiecții, propuneri și recomandări au formulat – Cancelaria de Stat, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Apărării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Procuratura Generală, Agenția de Guvernare Electronică, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Sănătății, Asociația Obștească Centrul Internațional „La Strada Moldova”.

2) Lipsa obiecțiilor și propunerilor au comunicat – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Educației și Cercetării, Serviciul de Informații și Securitate, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Ministerul Mediului.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei juridice. Propunerile relatate în raportul de expertiză au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prima etapă de implementare a Strategiei, care cuprinde anii 2022-2025, se realizează prin intermediul următoarelor programe:

- 1) Programul de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025, [link](#);
- 2) Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025, [link](#);
- 3) Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022 – 2025, [link](#);
- 4) Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025, [link](#);
- 5) Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, [link](#);
- 6) Programul de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare profesională, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022-2025, [link](#).

Cea de-a doua etapă de implementare a Strategiei cuprinde anii 2026-2030, respectiv se va realiza prin intermediul unui nou set de programe, care urmează a fi aprobate de Guvern până la finele anului 2025. Programele în cauză, vor acoperi următoarele subdomenii de activitate prevăzute în Strategie:

- 1) ordinea și securitatea publică;
- 2) prevenirea și combaterea criminalității;
- 3) controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor;
- 4) managementul frontierei;
- 5) migrație și azil;
- 6) integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate;
- 7) protecția civilă și situații excepționale;
- 8) formarea profesională, integritate și digitalizare (subdomeniu transversal).

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Măsurile necesare pentru implementarea opțiunii recomandate, corespund celei de-a doua etape de implementare a Strategiei, care este descrisă la secțiunea 8 a Notei de fundamentare. Elaborarea programelor pentru etapa a doua de implementare a Strategiei va fi asigurată de Ministerul Afacerilor Interne, cu implicarea părților interesate.

SINTEZA

la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 658/2022 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (număr unic 516/MAI/2025)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
<i>Avizare și consultare publică</i>		
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică <i>Aviz nr. 1.4/1093/25 din 02.07.2025</i>	Avizul nu conține în mod distinct obiecții și propuneri, drept urmare, în condițiile pct. 226 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, textul avizului în cauză este reflectat în sinteză sub formă de propuneri care poartă caracter de recomandări.	
	Propuneri:	
	În tot textul proiectului sintagmele „sistemelor de tehnologii informaționale”, „sistemelor automatizate” „sisteme automatizate de tehnologii informaționale” se vor substitui cu sintagma ”sistemele informaționale” la forma gramaticală corespunzătoare, întrucât legislatorul Republicii Moldova operează cu noțiunea de „sistem informațional”, a se vedea în acest sens art. 3 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
	La pagina 36 din proiect, în aliniatul al 3-lea autorul proiectului indică ca parte componentă a resurselor informaționale de bază registrul de stat a vehiculelor. Potrivit art. 12 din Legea 467/2003, resursele informaționale de bază se constituie din registrul de stat al populației și registrul de stat al unităților de drept. Prin urmare, se va exclude din text sintagma ”registrul de stat a vehiculelor” sau ca alternativă, se recomandă reformularea textului astfel încât să se evite menționarea faptului că registrul de stat a vehiculelor ar fi parte componentă a resurselor informaționale de bază.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
	În temeiul art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător, întru respectarea art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr.

	prima folosire. Pe parcursul textului au fost observate cazuri de exprimare prin abrevieri a unor denumiri sau termeni fără explicarea acestora în text, la prima folosire. (de exemplu, pag. 35 abrevierea ”TIC”, pag. 40 la pct. 8 abreviere ”IT”).	100/2017 cu privire la actele normative.
	În conținutul Notei de fundamentare la proiect, cuvântul ”site,, se va substitui cu sintagma ”site web oficial”, deoarece această noțiune este prevăzută și reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora.	Se acceptă Nota de fundamentare la proiect a fost modificată corespunzător.
	În conținutul Notei de fundamentare la proiect, cuvântul ”portalul” se va substitui cu cuvântul ”platforma”, deoarece, potrivit pct. 148 din Regulamentul Guvernului aprobat prin Hotărârea nr. 610/2018, actele adoptate sunt publicate pe site-ul web oficial al autorității și pe platforma particip.gov.md, la dosarul actului respectiv.	Se acceptă Nota de fundamentare la proiect a fost modificată corespunzător.
Ministerul Apărării <i>Aviz nr. 11/832 din 01.07.2025</i>	Avizul nu conține în mod distinct obiecții și propuneri, drept urmare, în condițiile pct. 226 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, textul avizului în cauză este reflectat în sinteză sub formă de propuneri care poartă caracter de recomandări.	
	Propuneri (recomandări):	
	În contextul demersului Ministerului Apărării nr. 11/639 din 14 mai 2025, reiterăm necesitatea corelării proiectului cu Strategia securității naționale a Republicii Moldova.	Se acceptă Capitolul I din proiect a fost completat cu 2 aliniate, potrivit cărora, Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 contribuie la realizarea obiectivelor naționale de securitate, precum și la direcțiile de acțiune ale Strategiei securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 391/2023.
	Pentru asigurarea realizării prevederilor punctelor 7-10, pct.28 subpct.2), pct.29 din Strategia securității naționale a Republicii Moldova, la capitolul I, după alineatul patru, se propune completarea cu alineatul cinci, cu următorul cuprins: „Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii	Se acceptă parțial Reiterăm că capitolul I din proiect a fost completat cu 2 aliniate, potrivit cărora, Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030

	2022-2030 are la bază: obiectivele naționale de securitate; principiile politicii de securitate națională; mediul de securitate relevante pentru securitatea națională; amenințările, riscurile și vulnerabilitățile care periclitează securitatea națională; direcțiile de acțiune în vederea prevenirii, minimizării sau neutralizării provocărilor la adresa securității naționale, stabilite în Strategia securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.391/2023, obiectivele Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova, precum și angajamentele asumate de Republica Moldova prin instrumentele sale de cooperare cu organizații internaționale, parteneriatele strategice bilaterale, acordurile și tratatele internaționale la care este parte.”	contribuie la realizarea obiectivelor naționale de securitate și a direcțiilor de acțiune ale Strategiei securității naționale a Republicii Moldova. În context, menționăm că proiectul Strategiei prevede expres contribuirea acestuia la: 1) realizarea următoarelor obiective naționale de securitate: (i) protejarea democrației constituționale; (ii) garantarea drepturilor fundamentale ale omului, siguranța cetățenilor și a proprietății lor; (iii) dezvoltarea socioeconomică a țării; (iv) combaterea corupției; (v) aderarea la Uniunea Europeană; 2) realizarea direcțiilor de acțiune ce vizează (i) ordinea și securitatea publică; (ii) securitatea și reziliența economică; (iii) securitatea și reziliența cibernetică; (iv) securitatea regională și internațională. Cu referire la acea parte a propunerii Ministerului Apărării ce ține de obiectivele Programului de activitate al Guvernului și de angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova, menționăm că proiectul Strategiei supus avizării, în special în Capitolul I, este descrisă modalitatea de corelare a acesteia cu Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”, precum și cu angajamentele internaționale care derivă din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030, Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele-membre ale acestora, pe de
--	--	--

		o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, semnat pe 27 iunie 2014 la Bruxelles.
	Pentru asigurarea realizării prevederilor art.54-62 din Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, precum și pentru atingerea obiectivelor naționale de securitate, se impune mobilizarea și conlucrarea strânsă a organelor de menținere a ordinii publice, a celor de asigurare a securității și a celor ale apărării naționale, conform prevederilor punctelor 7-10, pct.28 subpct.2) lit. i), etc. din Strategia securității naționale a Republicii Moldova.	Nu se acceptă Potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, hotărârea Guvernului reprezintă actul adoptat de Guvern pentru organizarea executării legilor. Totodată, având în vedere art. 24 alin. (1) și (2) din legea prenotată, menționăm că documentele de politici publice nu reprezintă acte normative, deși la elaborarea și promovarea acestora se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative. Drept urmare, atragem atenția că organizarea executării Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova este asigurată în primul rând prin Hotărârea Guvernului nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, și nicidecum prin intermediul documentelor de politici publice, în speță Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030. La fel, art. 24 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prevede expres că documentele de politici pot prevedea elaborarea proiectelor de acte normative. În consecință, opinăm că Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030 nu poate asigura implementarea unor legi, ci doar planificarea elaborării proiectelor de acte normative care vor asigura implementarea unor legi. Subsecvent, reiterăm că proiectul supus

		avizării este corelat cu Strategia securității naționale a Republicii Moldova, în special cu pct. 7-10 și pct. 28 invocate de Ministerul Apărării. La caz, remarcăm că obiectivele generale și direcțiile prioritare de intervenție relatate la cap. IV din proiectul de modificare a Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030, sunt formulate astfel încât acestea să contribuie inclusiv la realizarea următoarelor obiective naționale de securitate și direcții de acțiune ale Strategiei securității naționale a Republicii Moldova: 1) obiective naționale de securitate: <i>(i)</i> protejarea democrației constituționale; <i>(ii)</i> garantarea drepturilor fundamentale ale omului, siguranța cetățenilor și a proprietății lor; <i>(iii)</i> dezvoltarea socioeconomică a țării; <i>(iv)</i> combaterea corupției; <i>(v)</i> aderarea la Uniunea Europeană 2) realizarea direcțiilor de acțiune ce vizează <i>(i)</i> ordinea și securitatea publică; <i>(ii)</i> securitatea și reziliența economică; <i>(iii)</i> securitatea și reziliența cibernetică; <i>(iv)</i> securitatea regională și internațională.
	Obiectivul general nr. 10. Vulnerabilitate redusă a frontierei de stat bazată pe o cunoaștere deplină a situației, va avea următorul conținut: „Identificarea timpurie a riscurilor și a vulnerabilităților și acțiunilor coordonate pe mai multe planuri ale organelor de menținere a ordinii publice, a celor de asigurare a securității și a celor ale apărării naționale, necesare pentru combaterea sau pentru prevenirea acestora permite concentrarea atenției asupra domeniilor critice și respectiv utilizarea eficientă a resurselor în securizarea frontierei de stat.	Nu se acceptă Având în vedere cerințele de formă și conținut a documentele de politici publice, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, menționăm că modificările propuse nu sunt în concordanță cu rezultatele planificate și viziunea strategică stabilite pentru domeniul afacerilor interne acoperit de proiectul

	Pe termen mediu, asigurarea coerenței între componentele sistemului de coordonare a securității frontierei de stat va permite folosirea coordonată și eficientă a resurselor în scopul securizării frontierei de stat.”.	Strategiei. În esență, modificările propuse de Ministerul Apărării scot în evidență securizarea frontierei de stat din perspectiva cooperării între instituțiile statului, pe când scopul acestui obiectiv general este mult mai complex, și constă în identificarea timpurie a riscurilor, precum și a vulnerabilităților care va permite concentrarea atenției asupra domeniilor critice și respectiv utilizarea eficientă a resurselor atât în beneficiul statului, cât și al comunității.
	Se propune excluderea din denumirea obiectivului general nr. 10 a cuvintelor „bazată pe o cunoaștere deplină a situației”	Nu se acceptă Atenuarea vulnerabilităților la care este expusă frontiera de stat poate fi asigurată doar printr-o cunoaștere deplină a situației, care la rândul său impune: (i) dezvoltarea capacităților de analiză a riscurilor, de gestionare și schimb a informațiilor; (ii) asigurarea în timp real a unei imagini comprehensive a situației la frontiera de stat; (iii) implementarea tehnologiilor de ultimă generație în controlul și supravegherea frontierei de stat etc. Drept urmare, atragem atenția că direcțiile prioritare de intervenție ale acestui obiectiv general, prevăd în primul rând, realizarea unui set de măsuri, care într-un final vor asigura o cunoaștere deplină a situației în vederea prevenirii și atenuării vulnerabilităților aferente frontierei de stat. În atare situație, modificarea denumirii obiectivului general, categoric nu poate fi acceptată.
	La obiectivul general nr. 10. Vulnerabilitate redusă a frontierei de	Se acceptă parțial

	stat bazată pe o cunoaștere deplină a situației, direcția prioritară de intervenție nr. 1 va avea următorul conținut: „Dezvoltarea capacităților instituționale și interinstituționale de schimb de informații, analiză a riscurilor, precum și de gestionare a informațiilor;”.	Direcția prioritară de intervenție a fost expusă într-o redacție diferită de cea propusă, care totodată, conține propunerea Ministerului Apărării.
	La obiectivul general nr. 10. Vulnerabilitate redusă a frontierei de stat bazată pe o cunoaștere deplină a situației, direcția prioritară de intervenție nr. 4 va avea următorul conținut: „Asigurarea capacității instituționale și interinstituționale de reacție adecvate la amenințări, susținute de resurse administrative și tehnice, precum și de resurse umane profesionale.”.	Nu se acceptă Actuala redacție a direcției prioritare de intervenție acoperă atât capacitățile instituționale, cât și cele interinstituționale la care face referire Ministerul Apărării, fără a le specifica expres. Mai mult ca atât, în cazul acceptării acestei propuneri, aria măsurilor acoperită de respectiva direcție de intervenție se va micșora, și va fi privită doar din perspectiva asigurării capacității instituționale și interinstituționale de reacție la amenințări.
	La obiectivul general nr. 11. Frontieră de stat sigură, securizată și funcțională, direcția prioritară de intervenție nr. 1 va avea următorul cuprins: „Fortificarea capacităților instituționale și interinstituționale de control al frontierei de stat în vederea prevenirii, combaterii acțiunilor ilicite și asigurării securității naționale;”.	Nu se acceptă Potrivit Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, sistemul de control al frontierei asigură securitatea frontalieră pe întreg teritoriul Republicii Moldova, menținerea ordinii de drept la frontiera de stat, menținerea regimului frontierei de stat, regimului zonei de frontieră și regimului punctelor de trecere pentru a efectua controlul documentelor persoanelor, controlul mijloacelor de transport, controlul vamal al mărfurilor și bunurilor, precum și pentru a asigura inviolabilitatea frontierei de stat și a infrastructurii acesteia. Drept urmare, atragem atenția că controlul frontierei de stat este asigurat în limitele cadrului normativ de către instituțiile cu

		competențe în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, fapt care implică utilizarea resurselor și capacităților instituționale, cât și a celor interinstituționale la care face referire Ministerul Apărării. În context, menționăm că cuvintele „instituționale și interinstituționale” nu sunt relevante pentru conținutul respectivei direcții prioritare de intervenție. Cât ține de cuvintele „și asigurării securității naționale” cu care la fel se propune de completat această direcție prioritară de intervenție, remarcăm că securitatea națională nu poate fi asigurată prin intermediul controlului frontierei, întrucât controlul respectiv contribuie în mare parte doar la asigurarea securității frontaliere.
	La obiectivul general nr. 11. Frontieră de stat sigură, securizată și funcțională, direcția prioritară de intervenție nr. 2 va avea următorul cuprins: „Creșterea capacității instituționale și interinstituționale de gestionare a crizelor la frontiera de stat;”.	Se acceptă parțial Conținutul direcției prioritare de intervenție a fost modificat prin substituirea cuvintelor „capacității instituționale” cu cuvântul „capacităților”. Prin urmare, modificările operate asigură acoperirea aspectului instituțional, cât și a celui interinstituțional.
	Conținutul și terminologia din „7. Subdomeniul protecție civilă și situații excepționale” și obiectivele generale nr.15 – 18 necesită să fie revizuite și ajustate, conform prevederilor punctelor 7-10, pct.28 subpct. 2) lit. j), etc. din Strategia securității naționale a Republicii Moldova și a prevederilor proiectului de lege privind managementul situațiilor de criză (inițiativa legislativă nr.184 din 27.05.2025, aprobat în lectura I-a la data de 19.06.2025).	Nu se acceptă Propunerea nu este explicită, totodată este descrisă într-un mod general. Drept urmare, nu este clar ce anume se recomandă de modificat și care este natura acestor modificări ce vizează obiectivele generale nr. 15 – 18. În consecință, atragem atenția că operarea modificărilor în baza unor propuneri neexplicite și expuse într-un mod general, pot afecta oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și

		predictibilitatea conținutului Strategiei supuse avizării. Subsecvent, menționăm că direcțiile prioritare de intervenție prevăzute la obiectivele generale nr. 15-18, sunt formulate astfel încât acestea să contribuie inclusiv la realizarea următoarelor obiective naționale de securitate din Strategia securității naționale a Republicii Moldova: (i) garantarea drepturilor fundamentale ale omului, siguranța cetățenilor și a proprietății lor; (ii) dezvoltarea socioeconomică a țării; (iii) aderarea la Uniunea Europeană. Totodată, atragem atenția că potrivit proiectului de leg privind managementul situațiilor de criză (inițiativa legislativă nr. 184 din 27.05.2025), noțiunea de „situația de criză” include orice situație generată de incidente, urgențe, crize sau crize majore”. Astfel, proiectul de lege nu substituie domeniul protecției civile și situațiilor excepționale. Prin urmare, activitatea în domeniul protecției civile și situațiilor excepționale, se va desfășura în continuare pentru executarea sarcinilor stabilite în Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93/2007. De menționat este faptul că Ministerul Afacerilor Interne a inițiat și elaborarea proiectului Programului național de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2026-2030, care are
--	--	---

		la bază obiectivele generale nr. 15 – 18 din proiectul Strategiei. Drept urmare, în Planul de acțiuni al programului în cauză, sunt prevăzute activități pentru modificarea cadrului normativ actual în domeniul protecției civile și situațiilor excepționale, inclusiv pentru a fi adus în concordanță cu prevederile legii privind managementul situațiilor de criză.
	La capitolul IV. „Indicatori de impact”, se propune ajustarea obiectivelor nr.10, nr.15 – 18, conform propunerilor menționate mai sus.	Nu se acceptă Cu referire la propunerea de ajustare a obiectivului general nr. 10, remarcăm că argumentarea neacceptării propunerii respective este expusă deja în Sinteză. În esență, propunerile respective ale Ministerului Apărării se referă la excluderea din denumirea obiectivului general nr. 10 a cuvintelor „bazată pe o cunoaștere deplină a situației”. Astfel, reieșind din argumentarea neacceptării propunerii anterioare, reiterăm că modificarea denumirii obiectivului general nr. 10, categoric nu poate fi acceptată. Cu referire la propunerea de ajustare a obiectivelor generale nr. 15 - 18, remarcăm că argumentarea neacceptării propunerii respective, la fel este expusă în Sinteză.
Cancelaria de Stat <i>Aviz nr. 21/1-69-7188 din 02.07.2025</i> <i>Aviz nr. 21/1-69-8096 din 28.07.2025</i>	Obiecții: La Capitolul IV „Obiective generale și direcții prioritare de intervenție” va fi formulat cel puțin un obiectiv general aferent subdomeniului „Formare profesională, integritate și digitalizare”. Corespunzător acestui obiectiv, în Capitolul VI „Indicatorii de impact” vor fi identificați și atribuiți indicatori de impact relevanți, care să permită măsurarea și evaluarea gradului de realizare a acestuia.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.

	Capitolul VI „Indicatorii de impact” va fi completat cu indicatorii de impact aferenți domeniului de competență al Ministerului Afacerilor Interne stabiliți în Strategia națională de dezvoltare „Moldova europeană 2030” (Legea nr. 315/2022), precum și în Agenda de dezvoltare durabilă 2030 (Hotărârea Guvernului nr. 953/2022 - în curs de modificare). Această abordare urmărește alinierea politicilor sectoriale la documentele strategice naționale și internaționale relevante, precum și asigurarea unui cadru coerent evaluare a progresului realizat.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Totodată, în vederea asigurării unei evaluări eficiente și obiective a progresului înregistrat, fiecărui obiectiv general formulat în Strategie îi vor fi corelați cel puțin doi indicatori de impact relevanți. Selectarea acestora se va realiza în funcție de capacitatea lor de a reflecta în mod clar, coerent și cuantificabil nivelul de realizare a obiectivelor stabilite.	Se acceptă parțial Capitolul IV a fost completat suplimentar cu 7 indicatori de impact relevanți Obiectivelor generale. Totodată, menționăm că deși pentru unele obiective generale au fost selectați doar câte un indicator de impact, aceștia pot asigura în mod clar, coerent și cuantificat nivelul de realizare a respectivelor obiective. Subsecvent, remarcăm că indicatorii de impact selectați vor asigura pe deplin evaluarea eficientă și obiectivă a progresului înregistrat în evaluarea fiecărui obiectiv general formulat în Strategie.
	În același context, se impune revizuirea indicatorului „Numărul actelor normative elaborate și aprobate” aferent obiectivului general nr. 15, deoarece acesta reprezintă un indicator de rezultat și nu un indicator de impact conform standardelor metodologice aplicabile.	Se acceptă parțial În esență, obiectivul general nr. 15 „Consolidarea rolului de autoritate în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale” prevede elaborarea și aprobarea unui șir de acte normative aferente domeniului situațiilor de urgență și excepționale, inclusiv alinierea cadrului normativ național din domeniul respectiv la acquis-ul Uniunii Europene. Drept urmare, în contextul celor invocate de Cancelaria de Stat, remarcăm că obiectivul

		general nr. 15 „Consolidarea rolului de autoritate în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale” a fost exclus din proiectul Strategiei și urmează să se regăsească în calitate de obiectiv specific în proiectul Programului național de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2026 – 2030, promovat de Ministerul Afacerilor Interne. Menționăm că respectivul program, face parte din cele 7 programe sectoriale prin intermediul cărora se va pune în aplicare cea de-a doua etapă de implementare (anii 2026-2030) a Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030.
	În cadrul Capitolului IX „Proceduri de evaluare și raportare” se menționează la punctul 1), că „raportul anual de monitorizare a implementării SDDAI 2022-2030 se elaborează în baza rapoartelor anuale de progres a programelor sectoriale în vederea identificării și corectării problemelor în timp util și al asigurării bunei desfășurări a implementării SDDAI 2022-2030. La definitivarea rapoartelor anuale de monitorizare a implementării SDDAI 2022-2030, Ministerul Afacerilor Interne poate solicita informații suplimentare (statistici oficiale) de la autoritățile și de la instituțiile incluse în lista furnizorilor de date/parteneri din tabelul indicatorilor de impact (capitolul VI). Raportul anual de monitorizare a implementării SDDAI 2022-2030 se publică pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne;”, însă această prevedere se aplică programelor sectoriale. Pe când potrivit pct. 15.10 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, strategiile sunt supuse doar evaluărilor intermediare și finale.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Propuneri expuse la etapa de expertiză juridică a proiectului:	
	Conform Regulamentului cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 și aspectelor	Se acceptă parțial Obiectivul general nr. 9 a fost reformulat în

	metodologice descrise în Ghidul metodologic privind integrarea prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare în documentele de planificare și documentele de politici publice la nivel național, aprobat prin Ordinul secretarului general al Guvernului nr.65/2021, obiectivele generale redau viziuni generale, descriu rezultatele preconizate în domeniu și asigură o legătură strânsă între problema identificată, cauzele și efectele acesteia. Totuși, obiectivele generale prezentate în Strategie, nu corespund criteriilor stabilite și se propune reformularea acestora (de exemplu: Obiectivul general 9. Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și armamentului ușor). De asemenea, se va analiza opțiunea de comasare a unor obiective generale ce reflectă același subdomeniu, sunt formulate îngust și orientate spre rezolvarea problemelor conexe (de exemplu: Obiectivele generale 15,16 și 17).	conformiste cu propunerea respectivă. Cu referire la propunerea de comasare a obiectivelor generale nr. 15, 16 și 17 remarcăm caracterul distinct al acestora, motiv pentru care, considerăm drept imperativ menținerea acestora în redacția actuală. În susținerea raționamentului dat, atragem atenția că: 1) Obiectivul general nr. 15 prevede îmbunătățirea gradului de conștientizare a populației privind riscurile majore ale situațiilor de urgență și excepționale, reducerea numărului de victime și a pagubelor materiale, precum și creșterea rezilienței comunităților locale; 2) Obiectivul general nr. 16 va contribui esențial la formarea unei culturi de securitate și protecție civilă în rândul populației și la profesionalizarea forțelor de intervenție, în vederea dezvoltării unui sistem rezilient și sustenabil de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale; 3) Obiectivul general nr. 17 urmărește modernizarea și extinderea capacităților logistice, tehnice și umane ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și ale altor structuri implicate, în scopul reducerii timpului mediu de răspuns la situații de urgență și excepționale.
	Întrucât în Strategie se menționează despre problema gestionării dezastrelor naturale, pe parcursul textului, în capitolele corespunzătoare, se va face referire la Strategia națională de reducere a riscurilor dezastrelor pentru perioada 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 804/2024, asigurându-se corelarea dintre obiectivele ambelor documente.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător. Menționăm că corelarea cu Strategia națională de reducere a riscurilor dezastrelor pentru perioada 2024-2030 este prevăzută la cap. I din proiectul Strategiei.

	Se reiterează necesitatea completării Capitolului VI „Indicatorii de impact” cu indicatorii relevanți pentru domeniul de competență al Ministerului Afacerilor Interne, conform celor incluși în Agenda de dezvoltare durabilă 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 953/2022 (de exemplu: Obiectivului general 9, se va completa cu indicatorul 16.4.2.1. Numărul de arme deținute conform legislației la 100 000 populație.) Totodată, în cazul unor indicatori, precum Nivelul de completare a rezervelor de stat și de mobilizare asigurat în proporție de 90%, se recomandă excluderea sintagmei „în proporție de 90%” din denumirea indicatorului, întrucât această valoare este deja menționată în coloana „Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030”. Aceeași obiecție este valabilă și altor indicatori unde ținta numerică este deja precizată distinct.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Capitolul Proceduri de raportare, se va completa expres cu frecvența și data prezentării rapoartelor de evaluare intermediară și finală a Strategiei în adresa Guvernului. De asemenea, se vor menționa metodele și instrumentele care vor fi utilizate pentru colectarea datelor și informațiilor necesare, în baza cărora vor fi întocmite rapoartele, procesul prin care acestea vor fi consultate și aprobate, precum și procedurile de revizuire a intervențiilor planificate conform concluziilor și recomandărilor incluse în rapoarte. Mai mult ca atât, se vor include prevederi privind obligativitatea publicării rapoartelor pe site-ul web oficial al ministerului.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Se consideră relevant completarea Capitolului VII. Autorități și instituții responsabile, cu informația privind autoritățile/instituțiile cu responsabilități de implementare și descrierea rolului fiecăreia în realizarea Strategiei, fapt ce va contribui și la eficientizarea procesului de raportare și monitorizare	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
	La Nota de fundamentare Se recomandă actualizarea Notei informative conform ultimei versiuni a proiectului Strategiei.	Se acceptă Nota de fundamentare a fost modificată corespunzător.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Propuneri (recomandări):	
	Integrarea în proiect, în mod explicit, a dimensiunii egalității de gen. Deși, în secțiunea descriptivă, se menționează că strategia	Se acceptă parțial Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr. 5,

<i>Aviz nr. 02/3357 din 07.07.2025</i>	contribuie la implementarea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă nr. 5 – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și fetelor (ținta 5.1), acest angajament nu se regăsește în mod corespunzător în indicatorii de impact. Integrarea acestei dimensiuni este esențială pentru asigurarea unui caracter incluziv și nediscriminatoriu al strategiei și presupune, în mod necesar, instituirea unui cadru de monitorizare care să permită evidențierea diferențiată a impactului strategic asupra femeilor și bărbaților. Astfel, se recomandă dezvoltarea unor indicatori de impact și rezultat sensibili la gen, precum și colectarea de date dezagregate pe sexe, pentru a evalua în mod obiectiv progresul în direcția reducerii inegalităților de gen. Reflectarea principiului asigurării incluziunii sociale și a egalității de gen nu doar la nivel de angajamente generale, ci și prin utilizarea unor indicatori relevanți, dezagregați în funcție de gen, vârstă, mediu de reședință, statut socioeconomic, etnie, statut migrațional etc. Astfel, conform Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, la elaborarea documentelor de planificare și a documentelor de politici publice este obligatorie respectarea principiului asigurării incluziunii sociale și a egalității de gen. Integrarea dimensiunii de gen în structura indicatorilor de impact și rezultat ai strategiei nu reprezintă doar o bună practică, ci o cerință legală. Aceasta presupune definirea unor indicatori sensibili la gen și instituirea unui sistem de colectare și raportare a datelor dezagregate, care să permită monitorizarea efectivă a modului în care strategia contribuie la reducerea inegalităților și la promovarea echității. Completarea obiectivului general nr. 1. Siguranță sporită a populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice, Subdomeniul ordine și securitate publică, capitolul IV. Obiective generale și direcții prioritare de intervenție din proiectul Strategiei, cu direcții prioritare de intervenție care să reflecte în mod explicit angajamentele strategice asumate privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. Aceste direcții prioritare ar trebui să includă, în mod expres: a)	precum și țintele naționale nr. 5.1, nr. 5.2 au fost incluse la obiectivele generale ale Strategiei nr. 2,7,18. Remarcăm că realizarea obiectivelor Strategiei se va realiza prin intermediul programelor sectoriale pentru anii 2026-2030 menționate în Nota de fundamentare la proiect. Astfel, în procesul de elaborare a programelor respective se va ține cont de dimensiunea egalității de gen și a incluziunii sociale, reieșind din specificul problematicilor abordate. Se acceptă parțial Obiectivul general nr. 1 din proiectul Strategiei a fost completat cu direcția prioritară „Sporirea capacităților și capabilităților instituționale în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie”, care în esență, acoperă spectrul de măsuri propus în acest domeniu
---	--	--

	prevenirea și combaterea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și a violenței în familie; b) creșterea gradului de raportare a cazurilor de violență către organele de poliție; c) asigurarea protecției și securității victimelor; d) monitorizarea riguroasă a implementării măsurilor de protecție; e) consolidarea capacităților instituționale prin formarea continuă a personalului din sectorul de poliție și din alte sectoare relevante, cu accent pe identificarea, intervenția și gestionarea eficientă a cazurilor de violență, precum și pe prevenirea revictimizării.	de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
	Reflectarea expresă în direcțiile prioritare de intervenție a ținutelor strategice privind reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale. Deși strategia prevede elementele în cauză drept ținte strategice, acestea nu sunt reflectate în redacția actuală a direcțiilor prioritare de intervenție. Această discrepanță afectează coerența documentului și poate constitui un impediment în atingerea eficientă a obiectivelor strategice stabilite.	Se acceptă parțial Proiectul Strategiei a fost modificat, drept urmare obiectivul general nr. 1 acoperă prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, iar violența sexuală este acoperită de obiectivul general nr.7.
Agencia de Guvernare Electronică <i>Aviz nr. 3007-131 din 04.07.2025</i>	Propuneri (recomandări): Toate sistemele Ministerului Afacerilor Interne (MAI,) existente și viitoare, trebuie integrate nu doar cu platforma de interoperabilitate MConnect, ci, în funcție de procesele digitalizate, și cu celelalte sisteme informaționale partajate enumerate în anexa la Regulamentul privind administrarea tehnică și menținerea resurselor și sistemelor informaționale de stat (HG nr. 414/2018), pentru a preveni duplicarea funcționalităților și fragmentarea infrastructurii guvernamentale.	Se acceptă Potrivit obiectivului general nr. 18 din proiectul Strategiei, o prioritate în eficientizarea activității autorităților și instituțiilor din sistemul afacerilor interne, constă în consolidarea capacităților tehnice și organizatorice de a reutiliza informațiile printr-un proces eficient de schimb de date între sistemele informaționale deținute. În acest sens, la obiectivului general nr. 18 din proiectul Strategiei sunt prevăzute următoarele direcții prioritare de intervenție: 1) Digitalizarea proceselor administrative și a serviciilor publice în domeniul afacerilor interne; 2) Creșterea gradului de accesibilitate și interoperabilitate a sistemelor informaționale

		și a comunicațiilor electronice din domeniul afacerilor interne. În context, menționăm că aceste direcții prioritare de intervenție vor fi implementate prin intermediul programelor sectoriale pentru anii 2026-2030 menționate în Nota de fundamentare la proiect.
	Totodată, orice investiție nouă în servere, stocare ori licențe trebuie coordonată cu Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, în vederea găzduirii resurselor în MCloud, conform HG 823/2020. Programul sectorial TIC 2026-2030 ar trebui să conțină un calendar detaliat de migrare etapizată a sistemelor MAI în MCloud, cu bugete și termene clare.	Se acceptă Deși recomandarea nu se referă expres la proiectul Strategiei, menționăm că aceasta va fi luată în considerare în procesul de elaborare a programelor sectoriale pentru anii 2026-2030 menționate în Nota de fundamentare la proiect.
	Pentru a reduce dependența curentă de contractanți externi și a consolida competențele interne, AGE recomandă crearea, în structura MAI, a unei entități (eventual în cadrul STI al MAI), care să dețină capacități de dezvoltare a sistemelor informaționale cu personalul IT propriu.	Nu se acceptă Recomandarea respectivă se referă la obiectul de reglementare al Hotărârii Guvernului nr. 317/2020, potrivit căreia, printre funcțiile de bază ale Serviciului Tehnologii Informaționale a Ministerului Afacerilor Interne, se regăsesc: 1) crearea, gestionarea și dezvoltarea sistemelor și resurselor informaționale de stat al căror deținător este Serviciul; 2) crearea, administrarea, asigurarea funcționării și dezvoltarea infrastructurii de tehnologie a informației și comunicațiilor din sfera de competență a Ministerului. În context, atragem atenția că actuala structură a Serviciului Tehnologii Informaționale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 317/2020, permite angajarea specialiștilor care dețin capacități de dezvoltare a sistemelor informaționale.
	În ceea ce privește interoperabilitatea semantică, registrele MAI	Se acceptă

	trebuie să adopte vocabularul comun din catalogul semantic, iar seturile de date neconfidențiale să fie publicate treptat pe portalul data.gov.md.	Deși recomandarea nu se referă expres la proiectul Strategiei, menționăm că aceasta va fi luată în considerare în procesul de elaborare a programelor sectoriale pentru anii 2026-2030 menționate în Nota de fundamentare la proiect.
	Având în vedere natura sensibilă a datelor gestionate, strategia trebuie să consacre un audit anual de securitate cibernetică și să prevadă alinierea la noile directive ale UE.	Se acceptă parțial Cu referire la noile directive ale Uniunii Europene, menționăm că obiectivele generale și direcțiile prioritare de intervenție din proiectul Strategiei prevăd alinierea cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene. Cu referire la auditul anual de securitate cibernetică, remarcăm că această parte a propunerii este oportună pentru programele sectoriale pentru anii 2026-2030 menționate în Nota de fundamentare la proiect.
Ministerul Afacerilor Externe <i>Aviz nr. DI/3/041-6829 din 07.07.2025</i> <i>Aviz nr. DI/3/041-6943 din 07.07.2025</i> <i>Aviz nr. DI/3/041-7905 din 01.08.2025</i>	Avizele nu conțin în mod distinct obiecții și propuneri, drept urmare, în condițiile pct. 226 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, textul avizelor în cauză este reflectat în sinteză sub formă de propuneri care poartă caracter de recomandări.	
	Propuneri (recomandări): Cu referire la obiectului general nr. 10, capitolul IV „Indicatori de impact” din proiectul Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, unde Ministerul Afacerilor Externe este indicat în calitate de instituție furnizoare de date, se consideră necesară definirea expresă și detaliată a rolului MAE în atingerea obiectivului, pentru a asigura coerența interinstituțională și claritate în atribuții. În lipsa unei delimitări clare, există riscul de suprapunere sau ambiguitate între atribuțiile instituțiilor vizate (ex. MA, MAE, Serviciul Vamal)	Se acceptă parțial Atribuțiile de bază ale autorităților publice care fac parte din sistemul de management integrat al frontierei de stat (<i>inclusiv Serviciul Vamal, Ministerul Apărării și Ministerul Afacerilor Externe</i>) sunt prevăzute în Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, Hotărârea Guvernului nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, Hotărârea Guvernului nr. 429/2015 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la

		Sistemul de coordonare a securității frontaliere și Hotărârea Guvernului nr. 902/2015 cu privire la Consiliul Național pentru Managementul Integrat al Frontierei de Stat. În context, remarcăm că la indicatorul de impact al obiectivului general nr. 10 din proiectul Strategiei, Ministerul Afacerilor Externe figurează doar în calitate de furnizori de date în limitele cadrului normativ invocat supra. Subsecvent, menționăm că pentru perioada anilor 2026-2030, obiectivul general nr. 10 din proiectul Strategiei va fi implementat prin intermediul Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2026-2030, menționat în Nota de fundamentare la proiect. Respectiv, rolul autorităților publice implicate în realizarea acestui obiectiv general, inclusiv a Ministerului Afacerilor Externe, va fi prevăzut în programul precitat.
	De asemenea, se propune reformularea obiectivului general nr. 10, după cum urmează: „Reducerea vulnerabilității frontierei de stat, pe baza unei cunoașteri depline a situației”. Această modificare aduce o mai mare precizie conceptuală și exprimă o acțiune continuă și susținută.	Nu se acceptă Potrivit pct. 15 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, obiectivele generale descriu rezultatele planificate ca urmare a realizării viziunii strategice stabilite pentru domeniul acoperit de strategie. În contextul celor expuse, precum și având în vedere standardele metodologice aplicabile documentelor de politici publice, remarcăm că Cancelaria de Stat recomandă ca denumirile obiectivelor generale ale strategiilor să fie formulate din perspectiva

		rezultatelor planificate. Respectiv, denumirea actuală a obiectivului general nr 10 din proiectul Strategiei scoate în evidență rezultatul planificat.
	Cu referire la capitolul II „Analiza situației”, punctul 6 „Migrație și azil” din proiectul Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, în textul: „Deși aflarea temporară (până la 90 de zile) pe teritoriul Republicii Moldova este liberă pentru străinii din circa 151 de state (statele din spațiul Schengen, Comunitatea Statelor Independente și altele (indicele 14 reflectă MAE care a raportat aceste cifre), numărul de solicitări pentru obținerea dreptului de ședere provizorie a crescut de la 6 772 în 2017 până la 7 456 în 2021)”, se consideră oportună evitarea menționării numărului de state, întrucât această cifră este susceptibilă de modificări periodice, ca urmare a semnării sau denunțării acordurilor internaționale în materie de vize.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Totodată, privitor la capitolul IV „Indicatori de impact”, se consideră judicioasă excluderea Ministerului Afacerilor Externe din compartimentul „Sursa informațiilor” aferent Obiectivului general nr. 10, întrucât atribuțiile instituției nu presupun implicarea în activități de monitorizare, analiză sau intervenție privind riscurile și vulnerabilitățile în zona de frontieră și nu pot fi asimilate activităților de informare necesare pentru îndeplinirea obiectivului menționat.	Nu se acceptă Atribuțiile de bază ale autorităților publice care fac parte din sistemul de management integrat al frontierei de stat (<i>inclusiv Ministerul Afacerilor Externe</i>) sunt prevăzute în Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, Hotărârea Guvernului nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, Hotărârea Guvernului nr. 429/2015 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la Sistemul de coordonare a securității frontaliere și Hotărârea Guvernului nr. 902/2015 cu privire la Consiliul Național pentru Managementul Integrat al Frontierei de Stat. În context, remarcăm că la indicatorul de impact al obiectivului general nr. 10 din

		proiectul Strategiei, Ministerul Afacerilor Externe figurează doar în calitate de furnizori de date în limitele cadrului normativ invocat supra. Subsecvent, menționăm că pentru perioada anilor 2026-2030, obiectivul general nr. 10 din proiectul Strategiei va fi implementat prin intermediul Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2026-2030, menționat în Nota de fundamentare la proiect. Respectiv, rolul autorităților publice implicate în realizarea acestui obiectiv general, inclusiv a Ministerului Afacerilor Externe, va fi prevăzut în programul precitat.
	Propuneri expuse la etapa de expertiză juridică a proiectului:	
	Cu referire la capitolul II „Analiza situației”, punctul 6 „Migrație și azil” din proiectul Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030. Astfel, în textul: „Deși aflarea temporară (până la 90 de zile) pe teritoriul Republicii Moldova este liberă pentru străinii din circa 151 de state (statele din spațiul Schengen, Comunitatea Statelor Independente și altele (indicele 14 reflectă MAE care a raportat aceste cifre), numărul de solicitări pentru obținerea dreptului de ședere provizorie a crescut de la 6 772 în 2017 până la 7 456 în 2021)”, se consideră oportună evitarea menționării numărului de state, întrucât această cifră este susceptibilă de modificări periodice, ca urmare a semnării sau denunțării acordurilor internaționale în materie de vize. Deși autorul a indicat în tabelul de sinteză că această obiecție a fost acceptată, proiectul remis spre expertizare nu a fost ajustat corespunzător.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător. Remarcăm că din motivul unei erori mecanice, textul proiectului remis spre expertiză juridică nu a fost modificat corespunzător recomandării acceptate la etapa de avizare.
Ministerul Finanțelor <i>Aviz nr. 05-03/88/1003 din 07.08.2025</i>	Propuneri (recomandări):	
	La Capitolul VI „Indicatori de impact”, la obiectivul general nr. 9, se propune excluderea Ministerului Finanțelor, întrucât acest aspect nu intră în sfera sa de competență.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Aviz nr. 04-3683 din 09.07.2025</i>	Propuneri (recomandări): La proiectul Strategiei, cap. VI. Indicatori de impact, în tabel, la Obiectivul general nr. 16. Măsuri eficiente de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale (Ținta națională ODD 1.5; 11.5; 13.1; ODD 1, 11, 13), din coloana „Sursa informațiilor” se va exclude „Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”, întrucât excedă competențele ministerului stabilite în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2017.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
Procuratura Generală <i>Aviz nr. 4-1d/25-245 din 04.07.2025</i> <i>Aviz nr. 4-1d/25-272 din 28.07.2025</i>	Avizul nu conține în mod distinct obiecții și propuneri, drept urmare, în condițiile pct. 226 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, textul avizului în cauză este reflectat în sinteză sub formă de propuneri care poartă caracter de recomandări.	
	Propuneri (recomandări): La cap. VI din Proiectul Strategiei, propunem excluderea Procuraturii Generale din lista furnizorilor de date pentru obiectivul general nr. 8 „Reducerea cererii și ofertei de droguri ilicite”. Atribuirea rolului de furnizor de date pentru acest indicator nu corespunde competențelor și responsabilităților instituției Procuraturii.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător.
	La cap. VII din proiectul Strategiei, textul referitor la riscul nr. 8 „Conlucrarea defectuoasă cu alte autorități publice centrale și locale” este neclar și necesită modificat. Formularea este ambiguă, combinând aspecte diferite ce afectează în mod distinct domeniul afacerilor interne, ceea ce poate genera confuzii privind responsabilitățile și măsurile necesare de întreprins. Referința la „colaborarea cu Procuratura” este vagă și nu reflectă explicit modalitățile și impactul acesteia asupra performanței organelor de poliție.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător
	Propuneri expuse la etapa de expertiză juridică: În urma verificării și evaluării Sintezei propunerilor și obiecțiilor formulate pe marginea proiectului, se constată că propunerile Procuraturii Generale, prezentate anterior în Avizul nr. 4-1d/25-245 din 04.07.2025, au fost acceptate, fiind consemnată mențiunea: „Se	Se acceptă Cap. VI al proiectului a fost modificat corespunzător. Remarcăm că din motivul unei erori

	acceptă. Proiectul a fost modificat corespunzător.” Totuși, atragem atenția asupra faptului că, deși autorul proiectului a acceptat excluderea Procuraturii Generale din lista furnizorilor de date pentru Obiectivul general nr. 8 - „Reducerea cererii și ofertei de droguri ilicite”, din Capitolul VI - Indicatori de impact, examinarea versiunii actuale a proiectului arată că modificarea respectivă nu a fost operată. Prin urmare, subliniem necesitatea modificării corespunzătoare a proiectului, în concordanță cu mențiunea privind acceptarea obiecției, așa cum este aceasta reflectată în sinteza proiectului de hotărâre a Guvernului.	mecanice, textul proiectului remis spre expertiză juridică nu a fost modificat corespunzător recomandării acceptate la etapa de avizare.
Ministerul Sănătății <i>Aviz nr. 14/2138 din 10.07.2025</i>	Avizul nu conține în mod distinct obiecții și propuneri, drept urmare, în condițiile pct. 226 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, textul avizului în cauză este reflectat în sinteză sub formă de propuneri care poartă caracter de recomandări.	
	Propuneri (recomandări):	
	La cap. IV, obiectivul general nr. 3, direcții prioritare de intervenție, în pct. 1), textul „consum de droguri, etnobotanice, analogi ai acestora și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate” se substituie cu textul „consum de substanțe stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri”.	Nu se acceptă Actualmente, mecanismul de testare antidrog și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei este reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 296/2009. În context, remarcăm că redacția actuală a textului corespunde dispozițiilor statuate în actul normativ precitat. Subsecvent, menționăm că redacția propusă de Ministerul Sănătății se referă la circuitul drogurilor și altor substanțe psihotrope care excedă testarea antidrog.
	La cap. IV, obiectivul general nr. 14, direcții prioritare de intervenție, în pct. 4), textul „Asigurarea accesului echitabil la servicii și asigurări medicale” se substituie cu textul „Asigurarea accesului la servicii medicale”.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător
	La cap. VI, se propune următoarea redacție a indicatorului de impact al obiectivului general nr. 8: „Numărul substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri identificate”.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător

Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale <i>Aviz nr. Rg02-003298 09.07.2025</i>	Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a comunicat lipsa obiecțiilor și propunerilor la proiect.	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Aviz nr. 03-2031 din 11.07.2025</i>	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a comunicat lipsa obiecțiilor și propunerilor la proiect.	
Ministerul Educației și Cercetării <i>Aviz nr. 07-09/4780 din 02.07.2025</i>	Ministerul Educației și Cercetării a comunicat lipsa obiecțiilor și propunerilor la proiect.	
Ministerul Mediului <i>Aviz nr. 02-07/1895 din 07.07.2025</i>	Ministerul Mediului a comunicat lipsa obiecțiilor și propunerilor la proiect.	
Serviciul de Informații și Securitate <i>Aviz nr. Nr. IE/6830 din 08.07.2025</i>	Serviciul de Informații și Securitate a comunicat lipsa obiecțiilor și propunerilor la proiect.	
Asociația Obștească Centrul Internațional „La Strada Moldova” <i>Ședința consultărilor publice din 09.07.2025 a proiectului de</i>	În ultimii ani Republica Moldova a devenit țară de destinație a traficului de ființe umane, drept urmare, se recomandă de menționat acest aspect în descrierea obiectivului general nr. 6 „Reducerea vulnerabilităților naționale privind traficul de ființe umane” din proiectul Strategiei.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător
	Având în vedere actualele noțiuni aferente traficului de ființe umane, se recomandă ca la obiectivului general nr. 6 „Reducerea	Se acceptă parțial Pentru a exclude orice echivoc, textul

<i>modificare a Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (link).</i>	vulnerabilităților naționale privind traficul de ființe umane” din proiectul Strategiei, cuvintele „Sistemul național de referire” să se substituie cu cuvintele „Mecanismul național de referire”.	„sistemul național de referire a victimelor către serviciile specializate care este slab dezvoltat” se va substitui cu textul „Sistemul național de referire pentru protecția și asistența victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane – slab dezvoltat”. În context, menționez că Sistemul național de referire, prevăzut în Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, reflectă un cadru special de cooperare, prin care structurile guvernamentale își îndeplinesc obligațiile privind protecția și promovarea drepturilor omului, în privința persoanelor care au suferit în urma traficului de ființe umane și își coordonează eforturile în parteneriat strategic cu societatea civilă, precum și cu alți actori activi în acest domeniu.
	La capitolul VI din proiectul Strategiei, valoarea de referință a indicatorului de impact de la obiectivul general nr. 6, se va corela cu statistica oficială publicată de Biroul Național de Statistică pentru obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 16.	Nu se acceptă Respectiva valoare de referință este preluată din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022.
Expertizare		
Ministerul Justiției <i>Raportul de expertiză nr. 04/1-767501 din 01.08.2025</i>	Dat fiind că Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 se propune în redacția nouă, urmează a fi revăzut atât în denumirea Strategiei, cât și în conținutul acesteia, termenul de implementare începând cu anul 2022, perioada anilor 2022-2024 fiind deja depășită.	Nu se acceptă Anii 2022-2024 nu pot fi excluși întrucât Strategia descrie rezultatele planificate, precum și direcțiile prioritare de intervenție pentru o perioadă de 9 ani (2022-2030). Subsecvent, atragem atenția că valorile de referință, țintele intermediare și cele finale ale indicatorilor de impact prevăzuți în Strategie se află într-o strânsă corelare cu întreaga

		perioadă de implementare a acesteia, inclusiv perioada anilor 2022-2024. Mai mult ca atât, menționăm că perioada anilor 2022-2024 nu poate fi exclusă din conținutul Strategiei, întrucât este imperativ să se păstreze dovezile cantitative și calitative, inclusiv datele de referință, care au stat la baza elaborării respectivului document de politici publice. Sub alt aspect, remarcăm că excluderea anilor 2022-2024 va afecta atât evaluarea intermediară cât și cea finală a Strategiei.
	Proiectul anexei la Hotărârea Guvernului nr. 658/2022 se va reda imediat după pct. 1 hotărâre. Respectiv, pct. 2 din proiectul de act normativ, precum și lista semnatarilor și contrasemnatarilor, se vor insera după expunerea în redacție nouă a anexei. Parafa de aprobare a anexei se va expune conform formulei: „Aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022”.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător
	Se va ține cont că notele de subsol nu reprezintă elemente de structură ale actului normativ, fapt pentru care urmează a fi excluse.	Se acceptă Proiectul a fost modificat corespunzător
	În partea ce vizează structurarea/numerotarea dispozițiilor, este necesară conformarea proiectului prevederilor art. 52 din Legea nr. 100/2017, potrivit căruia reglementările în actele normative se numerotează prin puncte, în continuare de la începutul și până la sfârșitul actului normativ (se numerotează prin cifre arabe, fără utilizarea cuvântului „punct”, punându-se punct după cifra de numerotare). Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerotează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar	
	În conformitate cu pct. 2 din proiect, „Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”. Sub acest aspect, autorul proiectului nu a prezentat o argumentare elocventă în acest sens, în vederea derogării de la regula generală privind momentul intrării în vigoare a legii potrivit	Se acceptă Nota de fundamentare a fost modificată corespunzător.

	prevederilor art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, potrivit art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, „Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării”. Totodată, potrivit art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărîrilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.” Prin urmare, se impune completarea notei de fundamentare aferent momentului intrării în vigoare a legii prin prisma argumentelor reținute supra	
--	---	--

Ministrul afacerilor interne

Daniella MISAIL-NICHITIN